

TourX

CoVEs για τον τουριστικό κλάδο

TourX

D5.1 – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ERASMUS+

Διάρκεια έργου: 48 μήνες

Αρ. αναφοράς Ares(2023)3734697 – 30/05/2023

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΓΟΥ

Ακρωνύμιο έργου	TourX
Τίτλος έργου	CoVEs για τον τουριστικό κλάδο
Αριθμός έργου	101056184
Πρόγραμμα ΕΕ	ERASMUS-EDU-2021-PEX-COVE – Σύμπραξη για την Αριστεία – Κέντρα Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
Ιστοσελίδα του έργου	Tour-x.eu

Συντάχθηκε από

Οργανισμός	EVTA
Συγγραφείς	Patricia Tejada, Chuol Dojiok,
Συν-συγγραφείς	Κοινοπραξία έργου
Ημερομηνία	26/6/2025
Έκδοση	V1.1
Επίπεδο διάδοσης	Δημόσιο

Επανεξέταση από	Maria Tasheva		
Ημερομηνία αναθεώρησης	18/07/2025		
Επίπεδο αποδοχής	Αποδεκτό	Προς αξιολόγηση ο	Απορρίφθηκε ο

Πίνακας περιεχομένων

1. Περίληψη	6
2. Εισαγωγή	7
3. Πλαίσιο και αιτιολόγηση	9
4. Στόχοι.....	13
5. Μεθοδολογία.....	16
6. Συστάσεις πολιτικής από κάθε Τρίγωνο Γνώσης (ΚΤ) και τις οργανώσεις-ομπρέλες.....	18
Ελλάδα	18
Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού μέσω της αναθεώρησης των προγραμμάτων σπουδών, της ενσωμάτωσης εννοιών ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων, της υιοθέτησης ευέλικτων μορφών μάθησης και της ευθυγράμμισης της κατάρτισης με τις πραγματικές ανάγκες του κλάδου.	18
Εκσυγχρονισμός της τουριστικής εκπαίδευσης στα ελληνικά πανεπιστήμια: Ευθυγράμμιση των προγραμμάτων σπουδών με τις απαιτήσεις της αγοράς για ψηφιοποίηση, βιωσιμότητα, συμμετοχικότητα και απασχολησιμότητα	20
Ενίσχυση του τουριστικού τομέα στην περιφέρεια της Αττικής: Ένα περιφερειακό πλαίσιο πολιτικής για βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς και έξυπνη ανάπτυξη	22
Συμβουλές για πρακτική και οικονομικά αποδοτική κατάρτιση των εργαζομένων στον τομέα του τουρισμού	24
Ενσωμάτωση πράσινων και ψηφιακών δεξιοτήτων στις περιφερειακές στρατηγικές επαγγελματικής κατάρτισης για τις ΜμΕ του τουρισμού	25
Γερμανία	27
Προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων για τα επαγγέλματα του τουρισμού	27
Η βιωσιμότητα ως βασική ικανότητα στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού	28
Βελτίωση του νομικού πλαισίου για τα προγράμματα κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού.....	29
Οικονομική στήριξη για τις ΜμΕ στον τομέα της κατάρτισης στον τουρισμό	30
Προώθηση υβριδικών μοντέλων μάθησης και εργασίας στον τουρισμό	31
Βελτίωση των μοντέλων σταδιοδρομίας με νέες δεξιότητες για την αύξηση της ελκυστικότητας των επαγγελματιών του τουρισμού.....	32
Απλοποίηση της αναγνώρισης των ξένων προσόντων για τον τουρισμό.....	32
Βελτίωση της κοινωνικής ασφάλισης των εποχιακών εργαζομένων στον τουρισμό	33
Ισπανία	34
Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας ως διατομεακού θέματος στην επαγγελματική κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού.....	34
Ενσωμάτωση στρατηγικών ψηφιακών δεξιοτήτων προσαρμοσμένων στο τουριστικό περιβάλλον του νησιού.....	35
Ενίσχυση της κατάρτισης σε νέες δεξιότητες, πολυπολιτισμική εξυπηρέτηση πελατών και βασικές ξένες γλώσσες. Οι ερωτηθέντες τόνισαν τη σημασία της πολυπολιτισμικής εξυπηρέτησης πελατών, της ηγεσίας, της διαχείρισης αλλαγών και της επικοινωνίας. Οι γλώσσες με τη μεγαλύτερη ζήτηση ήταν τα αγγλικά, τα γερμανικά και τα γαλλικά.....	35
Προώθηση πρακτικών συνεργασιών μεταξύ ΕΕΚ και επιχειρήσεων για την καλύτερη ευθυγράμμιση της κατάρτισης με τις πραγματικές ανάγκες του τομέα.	36
Ιταλία.....	37

Πρωώθηση του βιώσιμου τουρισμού μέσω της ολοκληρωμένης ανάπτυξης δεξιοτήτων και των οικονομικών κινήτρων	37
Επιτάχυνση της ψηφιακής μεταμόρφωσης στον τουρισμό μέσω στοχευμένης κατάρτισης και υποστήριξης των υποδομών	40
Ενίσχυση της διαπολιτισμικής ικανότητας για μια παγκόσμια τουριστική εμπειρία	43
Πρωώθηση της κοινωνικής ένταξης και της αξιοπρεπούς εργασίας στον τουριστικό τομέα	46
Κίνα	50
Βελτιστοποίηση της δομής και της διάταξης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού.....	50
Συνεργασία σχολείων και επιχειρήσεων και ενοποίηση με τη βιομηχανία και την ΕΕΚ.....	51
Ενίσχυση της στελέχωσης του διδακτικού προσωπικού στον τομέα του τουρισμού	54
Ενίσχυση του επιπέδου διεθνοποίησης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στα τμήματα τουρισμού	56
Οργανώσεις-ομπρέλες	57
Ενίσχυση της κινητικότητας, της αναγνώρισης και της δια βίου μάθησης στην ΕΕΚ του τουρισμού.....	57
Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ πολλών ενδιαφερομένων για την καινοτομία στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού.....	59
Επέκταση της χρηματοδότησης και της πολιτικής στήριξης για την ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού και τις ΜμΕ.....	62
Απλοποίηση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και της συμμόρφωσης για τις ΜμΕ	64
Κίνητρα για την υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας στον τουρισμό	66
7. Συστάσεις πολιτικής της TOURX	70
Σύσταση 1: Εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού για τις δεξιότητες του μέλλοντος	70
Τα εκσυγχρονισμένα προγράμματα σπουδών – που δημιουργούνται από κοινού με τους ενδιαφερόμενους φορείς και ευθυγραμμίζονται τόσο με τις ανάγκες του κλάδου όσο και με τις περιφερειακές στρατηγικές προτεραιότητες – θα παράγουν αποφοίτους εξοπλισμένους με σχετικές ψηφιακές, πράσινες και διαπροσωπικές δεξιότητες. Θα είναι άμεσα χρήσιμοι για τους εργοδότες, συμβάλλοντας στην κάλυψη των κενών δεξιοτήτων σε τομείς όπως η χρήση της τεχνολογίας ή οι βιώσιμες λειτουργίες. Τα προγράμματα κατάρτισης που βασίζονται στις πραγματικές ανάγκες και τις μελλοντικές τάσεις θα προωθήσουν ένα πιο ανθεκτικό και καινοτόμο εργατικό δυναμικό στον τομέα του τουρισμού. Η ενσωμάτωση της προσβασιμότητας, των αρθρωτών διαδρομών και των μικροπιστοποιήσεων εξασφαλίζει την ένταξη και την ευθυγράμμιση με τις μακροπρόθεσμες εδαφικές στρατηγικές.....	71
Σύσταση 2: Ενσωμάτωση της ψηφιακής καινοτομίας στην κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού.....	71
Σύσταση 3: Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας και των πράσινων δεξιοτήτων στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού	73
Σύσταση 4: Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων ΕΕΚ-επιχειρήσεων για την απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων	76
Σύσταση 5: Ενίσχυση της κινητικότητας και της αναγνώρισης των προσόντων στον τουρισμό.....	79
Σύσταση 6: Αύξηση της χρηματοδότησης και των κινήτρων για την κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού και τις ΜμΕ.....	81

Σύσταση 7: Μεταρρύθμιση και απλοποίηση των νομικών πλαισίων που υποστηρίζουν την ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού	84
Σύσταση 8: Προώθηση υβριδικών και ευέλικτων μοντέλων μάθησης στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού.....	87
Σύσταση 9: Βελτίωση της ελκυστικότητας και της ποιότητας των επαγγελματικών σταδιοδρομιών στον τουρισμό	88
Σύσταση 10: Ενίσχυση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών και της έκθεσης των εκπαιδευτών στον κλάδο	90
Σύσταση 11: Ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας και των γλωσσικών δεξιοτήτων ...	92
Σύσταση 12: Δημιουργία περιφερειακών κέντρων αριστείας και δικτύων γνώσης	94
Σύσταση 13: Διευκόλυνση της συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών και της συμμετοχικής διακυβέρνησης	95
Σύσταση 14: Ενσωμάτωση διαδρομών δια βίου μάθησης στον τουρισμό.....	97
Σύσταση 15: Καθιέρωση προοπτικής για τις δεξιότητες στον τουρισμό και σχεδιασμού βάσει δεδομένων	99
Σύσταση 16: Προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μέσω της ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού.....	101
8. Διδάγματα και δυνατότητα αναπαραγωγής.....	103
8.1 Διαδρομές για αναπαραγωγή και προσαρμογή σε όλη την Ευρώπη.....	103
8.2 Διδάγματα από τα «Τρίγωνα Γνώσης»	104
8.3 Μηχανισμοί χρηματοδότησης για τη στήριξη της αναπαραγωγής	107
8.4 Ευθυγράμμιση με τα πλαίσια και τις προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ.....	110
9. Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη	113
10. Συμπεράσματα	116

1. Περίληψη

Το έργο TourX συγκεντρώνει μια πανευρωπαϊκή σύμπραξη φορέων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK), οργανώσεων-ομπρέλας, δημόσιων αρχών και ενδιαφερόμενων μερών του κλάδου, με στόχο την ενίσχυση του τουριστικού τομέα μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων, της καινοτομίας και της αριστείας. Στο πλαίσιο ενός ταχέως εξελισσόμενου τουριστικού τοπίου που διαμορφώνεται από τον ψηφιακό μετασχηματισμό, τις επιταγές της βιωσιμότητας και τις μεταβαλλόμενες δυναμικές της αγοράς εργασίας, το έργο στοχεύει στην παροχή ενός ολοκληρωμένου συνόλου συστάσεων πολιτικής που ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει 16 ολοκληρωμένες συστάσεις πολιτικής που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 5 (WP5), αντλώντας από τη συλλογική νοημοσύνη και τις πρακτικές γνώσεις των εταίρων του «Τριγώνου Γνώσης» (KT) του έργου στην Ισπανία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Κίνα και την Ιταλία, καθώς και από οργανώσεις-ομπρέλες σε επίπεδο ΕΕ. Οι συστάσεις διαρθρώνονται γύρω από τέσσερις πυλώνες: εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών, καινοτομία σε επίπεδο συστήματος, συμμετοχική διακυβέρνηση και στρατηγικές επενδύσεις.

Μέσω της συνεργασίας μεταξύ 23 εταίρων σε 7 χώρες (συμπεριλαμβανομένης της Κίνας) και αξιοποιώντας τις γνώσεις του TourX Hospitality Toolbox και εκτενείς διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, οι συστάσεις αντιμετωπίζουν κρίσιμες διαστάσεις όπως η πληροφόρηση σχετικά με τις δεξιότητες, η νομική διαλειτουργικότητα, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση, η συμμετοχή των ΜμΕ και η εκπαιδευτική καινοτομία. Το έργο έχει ευθυγραμμίσει στενά το έργο του με τις προτεραιότητες της ΕΕ, ιδίως το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες, την Πράσινη Συμφωνία και τη Διαδρομή Μετάβασης για τον Τουρισμό.

Το TourX δεν προτείνει μόνο μεταρρυθμίσεις, αλλά παρέχει πρακτικά μοντέλα που μπορούν να αναπαραχθούν σε ολόκληρη την Ευρώπη και διεθνώς, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού ως πυλώνα βιώσιμης ανάπτυξης, καινοτομίας και κοινωνικής ένταξης στην μεταπανδημική εποχή.

2. Εισαγωγή

Ο τουριστικός τομέας αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμβάλλοντας κατά περίπου 10% στο ΑΕΠ και απασχολώντας πάνω από 12,3 εκατομμύρια άτομα σε 2,3 εκατομμύρια μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ). Ο ρόλος του στην προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης, των πολιτιστικών ανταλλαγών και της κοινωνικής συνοχής υπογραμμίζει τη σημασία του. Ωστόσο, ο τομέας αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των διαταραχών που προκάλεσε η πανδημία COVID-19, των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και της αυξανόμενης πίεσης για την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών. Αυτές οι δυναμικές έχουν αποκαλύψει σημαντικά κενά δεξιοτήτων στο εργατικό δυναμικό, καθιστώντας αναγκαίες καινοτόμες προσεγγίσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, ιδίως μέσω πρωτοβουλιών αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανεκπαίδευσης.

Ανταποκρινόμενο σε αυτές τις προκλήσεις, το έργο TourX στοχεύει στη μεταμόρφωση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) στους τομείς του τουρισμού και της φιλοξενίας. Το TourX – CoVE for the Tourism Industry (έργο αρ. 101056184) είναι μια διεθνής πρωτοβουλία που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του προγράμματος της για την εκπαίδευση και την κατάρτιση – Erasmus+. Το έργο συντονίζεται από την AKMI, έναν κορυφαίο φορέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ελλάδα, σε συνεργασία με μια κοινοπραξία 22 οργανισμών από 7 χώρες: Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία, Πορτογαλία, Βέλγιο και Κίνα. Η διάρκεια των δραστηριοτήτων έχει οριστεί σε τέσσερα έτη υλοποίησης, με προϋπολογισμό περίπου 4 εκατομμυρίων ευρώ. Το TourX αποτελεί μέρος μιας εμβληματικής πρωτοβουλίας που ξεκίνησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της «Συμμαχίας για την Αριστεία», στόχος της οποίας είναι η υπέρβαση των υφιστάμενων ορίων στην παροχή EEK στην Ευρώπη.

Το TourX περιλαμβάνει την ανάπτυξη και την υλοποίηση 6 πακέτων εργασίας, 31 εργασιών και 22 παραδοτέων. Η δομή του έργου περιλαμβάνει, μεταξύ των στόχων της, τη δημιουργία εκπαιδευτικών εργαλείων και πόρων με σκοπό την συγκεκριμένη εφαρμογή της έννοιας της Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Τα εργαλεία αυτά εντάσσονται στο πλαίσιο του Hospitality Toolbox, το οποίο καλύπτει μέσα που υποστηρίζουν τη διακυβέρνηση των CoVEs σε περιφερειακό επίπεδο, την ανάλυση δεξιοτήτων, την παρακολούθηση αποφοίτων EEK, λύσεις εκπαίδευσης και χρηματοδότησης για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, μικρο-πιστοποιήσεις και τη διεθνοποίηση των κέντρων EEK.

Το Παραδοτέο 5.1: Συστάσεις πολιτικής αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του Πακέτου Εργασίας 5, το οποίο εστιάζει στην προώθηση βιώσιμων και συστημικών επιδράσεων στον τομέα του τουρισμού μέσω βελτιωμένων συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Ο πρωταρχικός σκοπός αυτών των συστάσεων είναι να παρέχουν πρακτικές πληροφορίες και στρατηγικές για την ενίσχυση της παροχής ΕΕΚ με τουριστικό προσανατολισμό τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο. Αντλώντας από τις εμπειρίες και τα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά την υλοποίηση του έργου TourX, ιδίως από την πιλοτική εφαρμογή του TourX Hospitality Labs Toolbox, αυτές οι συστάσεις αντιμετωπίζουν κρίσιμους τομείς που είναι απαραίτητοι για την προσαρμογή και την ανάπτυξη του τομέα.

Το παραδοτέο περιλαμβάνει βασικές πτυχές, όπως νομικά πλαίσια, μηχανισμούς χρηματοδότησης και τη διαλειτουργικότητα των υφιστάμενων Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CoVEs). Προσφέροντας μια σαφή πορεία για την υιοθέτηση και την αναπαραγωγή επιτυχημένων παρεμβάσεων, στοχεύει να εξοπλίσει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη με πρακτικά εργαλεία για την ευθυγράμμιση της παροχής ΕΕΚ με τις εξελισσόμενες απαιτήσεις της τουριστικής βιομηχανίας. Αυτές οι συστάσεις όχι μόνο ανταποκρίνονται σε άμεσες προκλήσεις, όπως η έλλειψη δεξιοτήτων και η προσαρμοστικότητα του εργατικού δυναμικού, αλλά παρέχουν επίσης ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

3. Πλαίσιο και αιτιολόγηση

Κενά δεξιοτήτων και ανάγκες ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού

Ο τουριστικός τομέας διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη συμβολή του στο ΑΕΠ να είναι ιδιαίτερα σημαντική στις χώρες του Τριγώνου Γνώσης TourX. Σύμφωνα με τον Πίνακα Ελέγχου Τουρισμού της ΕΕ (2024), ο τουρισμός αντιπροσώπευε το 18% του ΑΕΠ της Ιταλίας, το 13% της Ελλάδας, το 12,3% της Ισπανίας και το 11% της Γερμανίας. Αυτά τα στοιχεία όχι μόνο υπογραμμίζουν τη ζωτική οικονομική σημασία του τομέα, αλλά και αποκαλύπτουν την ευπάθειά του: οποιεσδήποτε προκλήσεις σχετίζονται με το εργατικό δυναμικό έχουν άμεσο και δυσανάλογο αντίκτυπο στις εθνικές οικονομίες, ειδικά σε περιοχές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό.

Παρά τον κρίσιμο αυτό ρόλο, ο τομέας συνεχίζει να αντιμετωπίζει επίμονα και αυξανόμενα κενά δεξιοτήτων. Η πανδημία COVID-19 επιτάχυνε τις αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών και στα επιχειρησιακά μοντέλα, επιβάλλοντας ταχεία ψηφιοποίηση και μεγαλύτερη έμφαση στις βιώσιμες πρακτικές. Ωστόσο, πολλοί επαγγελματίες του τουρισμού στερούνται των ικανοτήτων που απαιτούνται για να προσαρμοστούν σε αυτές τις αλλαγές. Η ευρεία υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών, από τα συστήματα ηλεκτρονικών κρατήσεων έως τις εμπειρίες πελατών που βασίζονται σε δεδομένα, έχει ξεπεράσει την ικανότητα του τομέα να παρέχει επαρκή κατάρτιση και υποστήριξη στο εργατικό δυναμικό του. Ταυτόχρονα, η μετάβαση προς πιο πράσινα και πιο βιώσιμα μοντέλα τουρισμού απαιτεί νέες δεξιότητες που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί πλήρως στα υπάρχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Η Ανάλυση Εκπαιδευτικών Αναγκών (TNA) του TourX έχει επισημάνει κρίσιμους τομείς για την αναβάθμιση και την επανεκπαίδευση σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες. Κοινές προτεραιότητες περιλαμβάνουν το ψηφιακό μάρκετινγκ, τα συστήματα διαχείρισης πελατειακών σχέσεων (CRM) και τον οικοτουρισμό. Προέκυψαν επίσης εθνικές ιδιαιτερότητες: η Ιταλία και η Πορτογαλία έχουν εντοπίσει επείγουσα ανάγκη για πράσινες δεξιότητες για τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης του τουρισμού, ενώ η Ελλάδα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της αριστείας στην εξυπηρέτηση πελατών και στην ενδυνάμωση των πολυγλωσσικών επικοινωνιακών ικανοτήτων. Αυτά τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η έλλειψη δεξιοτήτων δεν αποτελεί μόνο μια γενική τομεακή πρόκληση, αλλά και ένα συγκεκριμένο εμπόδιο που παρεμποδίζει την οικονομική απόδοση και την ανθεκτικότητα των περιοχών που εξαρτώνται από τον τουρισμό.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, είναι επιτακτική ανάγκη να ενσωματωθούν προγράμματα αναβάθμισης και επανεκπαίδευσης στον πυρήνα των συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Αυτό απαιτεί μια συστημική προσέγγιση που γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ εκπαίδευσης, βιομηχανίας και πολιτικής. Το μοντέλο του Τριγώνου Γνώσης, που προωθείται από το έργο TourX, λειτουργεί ως ένας αποτελεσματικός μηχανισμός για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των παρόχων ΕΕΚ, των τουριστικών επιχειρήσεων και των φορέων χάραξης πολιτικής. Ευθυγραμμίζοντας τις εκπαιδευτικές προσφορές με τις πραγματικές ανάγκες του τομέα, το μοντέλο αυτό ενισχύει τη συνάφεια και τον αντίκτυπο των προγραμμάτων ΕΕΚ, διασφαλίζοντας ότι ανταποκρίνονται τόσο στις τρέχουσες απαιτήσεις της αγοράς όσο και στις μελλοντικές τάσεις.

Τελικά, η αντιμετώπιση του χάσματος δεξιοτήτων δεν είναι μόνο θέμα ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού, αλλά και στρατηγική προτεραιότητα για την οικονομική σταθερότητα των περιφερειών όπου ο τουρισμός αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του ΑΕΠ. Ένα εργατικό δυναμικό εξοπλισμένο με ψηφιακές, πράσινες και πελατοκεντρικές δεξιότητες θα είναι απαραίτητο για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας, τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την πανδημία και τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης ανθεκτικότητας απέναντι σε μελλοντικές αναταραχές.

Βιώσιμος τουρισμός και τεχνολογική μετάβαση.

Η πανδημία COVID-19 υπογράμμισε την επιτακτική ανάγκη για τον τουριστικό τομέα να δώσει προτεραιότητα στη βιωσιμότητα και στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Αυτές οι δύο μεταβάσεις είναι κεντρικής σημασίας για το στρατηγικό όραμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως περιγράφεται ιδίως στην **«Πορεία Μετάβασης της ΕΕ για τον Τουρισμό»**. Αυτό το ολοκληρωμένο πλαίσιο προσδιορίζει 27 τομείς δράσης που έχουν σχεδιαστεί για να καθοδηγήσουν τον τομέα προς μεγαλύτερη ανθεκτικότητα, βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα.

Κεντρικός άξονας της «Διαδρομής Μετάβασης» είναι η ενσωμάτωση της αειφορίας στις τουριστικές πρακτικές. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας, τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την ενίσχυση της διατήρησης των πολιτιστικών και φυσικών πόρων. Για παράδειγμα, οι τομείς δράσης τονίζουν την ανάγκη για βιώσιμη κατανάλωση, κινητικότητα με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα και την ανάπτυξη μοντέλων κυκλικού τουρισμού. Οι πρωτοβουλίες αυτές συνάδουν με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών, προωθώντας έναν υπεύθυνο τουρισμό που εξισορροπεί την οικονομική ανάπτυξη με την περιβαλλοντική διαχείριση.

Ωστόσο, η εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών αντιμετωπίζει προκλήσεις, όπως η αντίσταση στην αλλαγή, οι περιορισμένοι μηχανισμοί παρακολούθησης και η έλλειψη αποτελεσματικών εργαλείων αξιολόγησης. Το **έργο TourX** αντιμετωπίζει αυτά τα εμπόδια αξιοποιώντας τα δίκτυα συνεργασίας και τις ψηφιακές πλατφόρμες του, ιδίως την πλατφόρμα διακρατικής συνεργασίας TourX. Αυτό διευκολύνει τη θεσμοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στο πλαίσιο των τουριστικών δραστηριοτήτων, διασφαλίζοντας ότι η βιωσιμότητα θα καταστεί βασικό συστατικό της φιλοσοφίας του τομέα.

Ταυτόχρονα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του τουρισμού προσφέρει τόσο ευκαιρίες όσο και προκλήσεις. Αναδυόμενες τεχνολογίες όπως η τεχνητή νοημοσύνη (AI), η εικονική πραγματικότητα (VR) και η ανάλυση μεγάλων δεδομένων (big data) φέρνουν επανάσταση στην παροχή υπηρεσιών και στην αλληλεπίδραση με τους πελάτες. Ωστόσο, πολλές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) δυσκολεύονται να υιοθετήσουν αυτές τις καινοτομίες λόγω περιορισμένων πόρων. Η Διαδρομή Μετάβασης υπογραμμίζει τη σημασία της υποστήριξης της ψηφιακής ενδυνάμωσης, της ενίσχυσης των πρακτικών ανταλλαγής δεδομένων και της προώθησης της καινοτομίας μέσω προορισμών που αξιοποιούν την τεχνολογία.

Νομικές προκλήσεις στην ΕΕΚ του τουρισμού

Το νομικό πλαίσιο δημιουργεί προκλήσεις για την εφαρμογή νέων πολιτικών στον τομέα του τουρισμού και την ενσωμάτωσή τους στα υφιστάμενα πλαίσια. Ένα από τα πιο επείγοντα ζητήματα είναι η χαμηλή κινητικότητα των εργαζομένων στον τουρισμό σε ολόκληρη την ΕΕ, η οποία παραμένει απογοητευτικά περιορισμένη παρά τις προσπάθειες προώθησης της ελεύθερης κυκλοφορίας. Μια βασική αιτία αυτού του φαινομένου είναι η ασυνεπής αναγνώριση των προσόντων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, γεγονός που δυσχεραίνει την εργασία των επαγγελματιών πέρα από τα σύνορα. Ομοίως, η αργή υιοθέτηση ψηφιακών μικροπιστοποιήσεων δημιουργεί εμπόδια στον εκσυγχρονισμό των προσεγγίσεων κατάρτισης. Επιπλέον, οι κανονισμοί για την προστασία των δεδομένων δημιουργούν εμπόδια κατά την εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων για την εξυπηρέτηση πελατών και την επιχειρησιακή αποδοτικότητα.

Για να διασφαλιστεί η σκοπιμότητα των προτεινόμενων παρεμβάσεων, οι συστάσεις πολιτικής πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτά τα νομικά ζητήματα, προωθώντας την απλοποιημένη αναγνώριση των προσόντων, την ενσωμάτωση των ψηφιακών πιστοποιητικών και τη συμμόρφωση με τους νόμους της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων. Ωστόσο, καθώς η αναγνώριση των προσόντων υπάγεται στην εθνική δικαιοδοσία, είναι ζωτικής σημασίας η

ενίσχυση της προθυμίας των κρατών μελών. Σε αυτό το πλαίσιο, η διαλειτουργικότητα του δικτύου TourX με τα υπάρχοντα Κέντρα Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης είναι απαραίτητη για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Ευκαιρίες χρηματοδότησης και οικονομικοί περιορισμοί

Η ανάκαμψη και ο μετασχηματισμός του τουριστικού τομέα απαιτούν σημαντικές επενδύσεις, ιδίως για τις ΜμΕ, οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του κλάδου. Τα ευρήματα της ΤΝΑ αποκαλύπτουν ότι οι ενδιαφερόμενοι φορείς σε χώρες όπως η Γερμανία και η Ιταλία επισημαίνουν συστηματικά τη χρηματοδότηση ως κρίσιμο εμπόδιο στην εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών κατάρτισης και βιώσιμων πρακτικών. Οι στρατηγικές για την εξασφάλιση χρηματοδότησης, όπως η αξιοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Erasmus+, είναι κεντρικής σημασίας για αυτές τις συστάσεις πολιτικής. Αυτές οι πρωτοβουλίες παρέχουν πόρους για την ανάπτυξη ψηφιακής υποδομής, ενοτήτων βιώσιμου τουρισμού και επαγγελματικής ανάπτυξης για εκπαιδευτές του τουρισμού.

Η λογική πίσω από αυτές τις συστάσεις πολιτικής πηγάζει από την επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης του χάσματος δεξιοτήτων, προώθησης βιώσιμων πρακτικών, διαχείρισης νομικών προκλήσεων και εξασφάλισης χρηματοδότησης για τη στήριξη της ανάκαμψης και της ανάπτυξης του τουριστικού τομέα. Η εστίαση του έργου TourX στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας του εργατικού δυναμικού, στην αξιοποίηση της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης και στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας παρέχει ένα ισχυρό πλαίσιο για αυτές τις παρεμβάσεις. Με την υιοθέτηση αυτών των συστάσεων, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να συμβάλουν σε μια πιο ανταγωνιστική, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς τουριστική βιομηχανία στην μεταπανδημική εποχή.

4. Στόχοι

Το έργο TourX αναπτύσσει μια σειρά από 16 συστάσεις πολιτικής που έχουν σχεδιαστεί για να ενισχύσουν την ικανότητα των παρόχων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), να βελτιώσουν την ανθεκτικότητα του εργατικού δυναμικού και να προωθήσουν βιώσιμες και καινοτόμες πρακτικές στον τομέα του τουρισμού. Αυτές οι συστάσεις βασίζονται σε στοιχεία και εμπειρίες που συγκεντρώθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, ιδίως μέσω της εφαρμογής του TourX Hospitality Labs Toolbox και της συμμετοχής των περιφερειακών Τριγώνων Γνώσης.

Ο πρωταρχικός στόχος είναι η παροχή εφαρμόσιμων στρατηγικών που θα επιτρέψουν στα συστήματα ΕΕΚ να προσαρμοστούν στις εξελισσόμενες ανάγκες της τουριστικής βιομηχανίας, ιδίως στους τομείς της ψηφιοποίησης, της βιωσιμότητας και της ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού. Με την προώθηση μιας ισχυρότερης συνεργασίας μεταξύ των παρόχων ΕΕΚ, των ενδιαφερόμενων μερών της βιομηχανίας και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, το TourX στοχεύει να γεφυρώσει τα υπάρχοντα κενά δεξιοτήτων και να υποστηρίξει τη μετάβαση του τομέα προς ένα πιο ανταγωνιστικό και ανθεκτικό μέλλον.

Οι συστάσεις αυτές ευθυγραμμίζονται στενά με βασικές στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Διαδρομή Μετάβασης της ΕΕ για τον Τουρισμό, η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων και το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες, εξασφαλίζοντας τη συνοχή με τις ευρύτερες πολιτικές προτεραιότητες. Αντιμετωπίζοντας διαρθρωτικές προκλήσεις, όπως η αναγνώριση των προσόντων, τα εμπόδια χρηματοδότησης και η ψηφιακή ενσωμάτωση, το TourX συμβάλλει στον γενικό στόχο της ΕΕ για την προώθηση Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CoVEs) που προωθούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την καινοτομία.

1. Σύνδεση των συστάσεων με τα τρέχοντα πλαίσια πολιτικής της ΕΕ

Σύνδεση των συμβουλών πολιτικής ρητά με την Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων και τα σχετικά πλαίσια της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ένωσης Δεξιοτήτων, της Σύστασης του Συμβουλίου για την ΕΕΚ, της μαθητείας, των μικροδιαπιστευτηρίων και της Διακήρυξης του Όσναμπρουκ. Αυτό ενισχύει τη νομιμότητα και την αποδοχή των συστάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

2. Ενσωμάτωση των στρατηγικών RIS3 στην ΕΕΚ και την ανάπτυξη του τουρισμού

Ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ των οικοσυστημάτων ΕΕΚ και των περιφερειακών στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) μέσω της προώθησης της συνεργασίας μεταξύ πολλαπλών

ενδιαφερομένων, όπως φορείς ΕΕΚ, φορείς του τουρισμού και δημόσιες αρχές. Με βάση την ετήσια έκθεση του TourX D2.1 Transnational Ecosystem for Excellence in Tourism, ο στόχος αυτός υποστηρίζει την ανάπτυξη ικανοτήτων και ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή της ΕΕΚ στη διακυβέρνηση των RIS3, διασφαλίζοντας ότι η ανάπτυξη δεξιοτήτων αντανακλά τις περιφερειακές προτεραιότητες καινοτομίας στον τουρισμό, ιδίως ενόψει του επόμενου κύκλου προγραμματισμού RIS3 (2025–2030).

3. Ευθυγράμμιση των πολιτικών ΕΕΚ με τις ανάγκες της αγοράς και του κλάδου

Για να διασφαλιστεί ότι ο τουριστικός τομέας παραμένει ανταγωνιστικός και ανθεκτικός, οι πολιτικές ΕΕΚ πρέπει να ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες απαιτήσεις της αγοράς σε τομείς όπως η ψηφιοποίηση, η βιωσιμότητα και η αφοσίωση των πελατών. Η ευθυγράμμιση των προγραμμάτων σπουδών ΕΕΚ με αυτές τις προτεραιότητες είναι απαραίτητη για να εξοπλιστούν οι μαθητές με δεξιότητες σχετικές με τη Βιομηχανία 4.0 και την πράσινη μετάβαση.

Ο στόχος αυτός αντανακλά βασικές στρατηγικές της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων, το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες και η Σύσταση του Συμβουλίου για την ΕΕΚ (2020), οι οποίες απαιτούν στενότερη συνεργασία μεταξύ των φορέων εκπαίδευσης και της βιομηχανίας. Η Διακήρυξη του Όσναμπρουκ ενισχύει περαιτέρω την ανάγκη για συνεργασίες που υποστηρίζουν τις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες, ενώ η έμφαση της ΕΕ στα μικροπιστοποιητικά προσφέρει ευέλικτες λύσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων.

4. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας του εργατικού δυναμικού

Υποστήριξη της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανεκπαίδευσης των επαγγελματιών του τουρισμού, προκειμένου να καλυφθούν τα διαπιστωμένα κενά δεξιοτήτων, ιδίως όσον αφορά τις πράσινες πρακτικές, τις ψηφιακές τεχνολογίες και τις διατομεακές δεξιότητες, όπως η προσαρμοστικότητα και η πολιτισμική ευαισθησία. Αυτό θα διασφαλίσει ότι το εργατικό δυναμικό θα παραμείνει ανταγωνιστικό και προσαρμοστικό σε μελλοντικές αναταραχές.

5. Θεσμοθέτηση της βιωσιμότητας στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού

Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας ως βασικού στοιχείου των προγραμμάτων ΕΕΚ, ενσωματώνοντας πράσινες δεξιότητες και αρχές οικοτουρισμού στα εκπαιδευτικά πλαίσια. Ο στόχος αυτός υποστηρίζει την Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, διασφαλίζοντας ότι ο τουριστικός τομέας συμβάλλει σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

6. Υποστήριξη της Ευρώπης ως κορυφαίου προορισμού βιώσιμου τουρισμού

Προώθηση της φιλοδοξίας της ΕΕ να τοποθετήσει τον «Προορισμό Ευρώπη» ως παγκόσμιο ηγέτη στον βιώσιμο και ανταγωνιστικό τουρισμό. Αυτό περιλαμβάνει την ενίσχυση της περιφερειακής εικόνας και της αριστείας, ενώ παράλληλα υποστηρίζονται οι ΜμΕ του τουρισμού στην ευθυγράμμιση με τα πρότυπα βιωσιμότητας της ΕΕ και τα πλαίσια ανταγωνιστικότητας, όπως ο Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας 2025. Επιπλέον, η ενίσχυση της ικανότητας των ΜμΕ του τουρισμού μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων ΕΕΚ είναι απαραίτητη για να καταστεί δυνατή η ευθυγράμμισή τους με τους στόχους ανταγωνιστικότητας της ΕΕ και να προωθηθεί η περιφερειακή αριστεία.

7. Ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας και της καινοτομίας

Προώθηση συνεργασιών μεταξύ ιδρυμάτων ΕΕΚ, τουριστικών επιχειρήσεων και φορέων χάραξης πολιτικής για την προώθηση της καινοτομίας και της ανταλλαγής γνώσεων. Αυτές οι συνεργασίες θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη πρωτοποριακών εκπαιδευτικών ενοτήτων και την αναπαραγωγή βέλτιστων πρακτικών σε όλες τις περιφέρειες.

8. Διευκόλυνση της εναρμόνισης των πολιτικών και της νομικής ευθυγράμμισης

Αντιμετώπιση των νομικών και θεσμικών εμποδίων για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης αναγνώρισης των προσόντων και της διαλειτουργικότητας των συστημάτων ΕΕΚ σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση της υιοθέτησης ψηφιακών πιστοποιητικών και τυποποιημένων πλαισίων για την ενίσχυση της κινητικότητας και της ένταξης του εργατικού δυναμικού.

5. Μεθοδολογία

Η εκπόνηση των συστάσεων πολιτικής του TourX πραγματοποιήθηκε μέσω μιας δομημένης, συμμετοχικής και επαναληπτικής διαδικασίας που διήρκεσε από τον Σεπτέμβριο του 2024 έως τον Μάιο του 2025. Η διαδικασία αυτή σχεδιάστηκε με σκοπό να διασφαλίσει ότι οι συστάσεις θα βασίζονταν τόσο σε τεκμηριωμένα στοιχεία όσο και στις πραγματικές συνθήκες του τουριστικού τομέα, ενώ παράλληλα θα ενθάρρυνε την ευρεία συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.

Ως επικεφαλής της Εργασίας 5.1, η EVTA συντόνισε τη συνολική διαδικασία, παρέχοντας μεθοδολογική καθοδήγηση και διασφάλιση ποιότητας. Για να εξασφαλιστεί μια κοινή προσέγγιση σε ολόκληρο το κονσόρτσιουμ, η EVTA συνέταξε και διανέμει δύο βασικά έγγραφα: τις *Κατευθυντήριες Γραμμές Σύνταξης Πολιτικών Συστάσεων* και τις *Κατευθυντήριες Γραμμές Διαβουλεύσεων*. Οι κατευθυντήριες γραμμές σύνταξης περιέγραφαν ένα σαφές πλαίσιο για τον καθορισμό στόχων, τον προσδιορισμό των ομάδων-στόχων, τη δομή των συστάσεων και τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης με τις υφιστάμενες πολιτικές και στρατηγικές. Επίσης, τόνιζαν τη σημασία του περιεχομένου που βασίζεται σε τεκμηριωμένα στοιχεία και της χρήσης βέλτιστων πρακτικών. Παράλληλα, οι κατευθυντήριες γραμμές διαβουλεύσεων παρείχαν μια μεθοδολογική προσέγγιση για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, περιγράφοντας λεπτομερώς τις μεθόδους διαβούλευσης, τα κριτήρια επιλογής των ενδιαφερόμενων μερών και τις διαδικασίες υποβολής εκθέσεων.

Με βάση το έργο που πραγματοποιήθηκε στα Πακέτα Εργασίας 2 και 3, ιδίως τις Εκθέσεις Χωρών και την Ανάλυση Εκπαιδευτικών Αναγκών (TNA), κάθε Τρίγωνο Γνώσης (KT) ανέλαβε την εκπόνηση τεσσάρων συστάσεων πολιτικής. Τα σχέδια αυτά εκπονήθηκαν με σκοπό την αντιμετώπιση εθνικών και περιφερειακών προτεραιοτήτων, συμβάλλοντας παράλληλα στον γενικό στόχο της ενίσχυσης της παροχής ΕΕΚ με τουριστικό προσανατολισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μόλις ετοιμάστηκαν τα αρχικά σχέδια, ξεκίνησε μια ειδική φάση διαβούλευσης για την επικύρωση και τον εμπλουτισμό των συστάσεων μέσω της άμεσης συμμετοχής των βασικών ενδιαφερόμενων μερών. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές διαβούλευσης, κάθε Τρίγωνο Γνώσης προσέγγισε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων παρόχων ΕΕΚ, υπευθύνων χάραξης πολιτικής, εκπροσώπων του κλάδου, Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CoVEs) και εμπειρογνομόνων σε μηχανισμούς χρηματοδότησης, νομικά πλαίσια και ανάπτυξη του τουρισμού. Ο στόχος ήταν η συλλογή ποιοτικών πληροφοριών, η επικύρωση της σκοπιμότητας των

προτεινόμενων συστάσεων, ο εντοπισμός υφιστάμενων εμποδίων και η διερεύνηση βέλτιστων πρακτικών.

Για να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες και τα διαφορετικά πλαίσια κάθε Τριγώνου Γνώσης, χρησιμοποιήθηκαν διάφορες μέθοδοι διαβούλευσης. Αυτές περιλάμβαναν δομημένες συνεντεύξεις που διεξήχθησαν είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως, συζητήσεις ομάδων εστίασης με επιλεγμένους ενδιαφερόμενους φορείς, διαδικτυακές έρευνες για τη συλλογή ευρείας βάσης πληροφοριών και γραπτά σχόλια για συμμετέχοντες που δεν μπορούσαν να παρευρεθούν σε διαδραστικές συνεδρίες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, διοργανώθηκαν εκδηλώσεις συζήτησης και διαδικτυακά σεμινάρια για να διευκολυνθεί η συνεργατική ανάλυση των σχεδίων συστάσεων. Ανεξάρτητα από τη μορφή, όλες οι διαβουλεύσεις ακολούθησαν μια δομημένη προσέγγιση για να εξασφαλιστεί η συνέπεια και η συλλογή δεδομένων υψηλής ποιότητας.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης, όλοι οι εταίροι ήταν υπεύθυνοι για την τεκμηρίωση των δραστηριοτήτων τους με διαφανή και συστηματικό τρόπο. Αυτό περιελάμβανε την τήρηση αρχείων παρουσιών, τη σύνταξη πρακτικών συνεδριάσεων, τη σύνοψη των βασικών συμπερασμάτων και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ. Τα ποσοτικά δεδομένα από τις έρευνες και οι ποιοτικές πληροφορίες από τις συνεντεύξεις και τις ομάδες εστίασης αναλύθηκαν και συντέθηκαν προσεκτικά.

Στη συνέχεια, τα σχόλια που συλλέχθηκαν ενσωματώθηκαν στις συστάσεις πολιτικής. Κάθε Τρίγωνο Γνώσης αναθεώρησε τα αρχικά του σχέδια, ενσωματώνοντας τις απόψεις των ενδιαφερομένων μερών για να ενισχύσει τη συνάφεια, την εφαρμοσιμότητα και τη σκοπιμότητα των συστάσεων. Αυτή η επαναληπτική διαδικασία εξασφάλισε ότι οι τελικές συστάσεις δεν ήταν μόνο ευθυγραμμισμένες με τους στρατηγικούς στόχους του TourX, αλλά αντανakλούσαν επίσης τις πραγματικές ανάγκες και προσδοκίες των τομέων του τουρισμού και της ΕΕΚ στις συμμετέχουσες χώρες.

Οι συστάσεις πολιτικής που προέκυψαν είναι, επομένως, το προϊόν μιας διαδικασίας συν-δημιουργίας, που συνδυάζει τον στρατηγικό συντονισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο με συνεισφορές από τα κάτω προς τα πάνω από περιφερειακούς ενδιαφερόμενους φορείς. Αυτή η μεθοδολογία εξασφάλισε ότι τα τελικά αποτελέσματα είναι αξιόπιστα, πρακτικά και ικανά να ενημερώσουν την ανάπτυξη πολιτικών τόσο σε εθνικό όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

6. Συστάσεις πολιτικής από κάθε Τρίγωνο Γνώσης (ΚΤ) και τις οργανώσεις-ομπρέλες

Ελλάδα

Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού μέσω της αναθεώρησης των προγραμμάτων σπουδών, της ενσωμάτωσης ενοτήτων ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων, της υιοθέτησης ευέλικτων μορφών μάθησης και της ευθυγράμμισης της κατάρτισης με τις πραγματικές ανάγκες του κλάδου.

Η επαγγελματική εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού στην Ελλάδα αντιμετωπίζει ένα σημαντικό χάσμα μεταξύ του περιεχομένου της κατάρτισης και των πραγματικών απαιτήσεων της αγοράς εργασίας, ιδίως όσον αφορά τις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες. Πολλοί απόφοιτοι στερούνται πρακτικής εμπειρίας και εξοικείωσης με ψηφιακά εργαλεία ή βιώσιμες πρακτικές, ενώ οι τουριστικές επιχειρήσεις δυσκολεύονται να βρουν επαρκώς καταρτισμένο προσωπικό. Η μετάβαση σε ένα πιο βιώσιμο και τεχνολογικά προσανατολισμένο μοντέλο τουρισμού απαιτεί συστηματική αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και στενότερη συνεργασία μεταξύ της εκπαίδευσης και της βιομηχανίας.

Συστάσεις

Για την επιτυχή αντιμετώπιση των προκλήσεων και την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσιάζει η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση στον τουριστικό τομέα, συνιστάται **η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τουρισμό**. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- **Την ενσωμάτωση ψηφιακών δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης**, καλύπτοντας θέματα όπως η διαχείριση online κρατήσεων, το ψηφιακό μάρκετινγκ, η διαχείριση δεδομένων, η χρήση ψηφιακών εργαλείων για την επικοινωνία με τους πελάτες και η κυβερνοασφάλεια. Αυτό θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της αναγνωρισμένης έλλειψης γνώσεων σχετικά με την ψηφιακή μετάβαση στον τουριστικό τομέα.
- **Εισαγωγή και ενίσχυση της κατάρτισης σε πράσινες δεξιότητες και βιώσιμες πρακτικές**, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης αποβλήτων και της ανακύκλωσης,

της εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, της προώθησης τοπικών και βιολογικών προϊόντων, καθώς και της ενθάρρυνσης μοντέλων βιώσιμου τουρισμού. Αυτό ανταποκρίνεται στην αυξανόμενη τάση προς τον πράσινο τουρισμό και στην αυξημένη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των τουριστών.

- **Έμφαση στην πρακτική εμπειρία και τη σύνδεση με την αγορά εργασίας**, μέσω πρακτικής άσκησης σε τουριστικές επιχειρήσεις και συνεργασίας με επαγγελματίες του κλάδου για την ανάπτυξη εξατομικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις τοπικές και περιφερειακές ανάγκες. Αυτό θα γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης, όπως επισημαίνουν οι εκπαιδευτικοί.
- **Δημιουργία ευκαιριών για συνεχή επαγγελματική κατάρτιση και αναβάθμιση** των δεξιοτήτων των εργαζομένων στον τουριστικό τομέα, ιδίως κατά τους χειμερινούς μήνες, με έμφαση τόσο στις ψηφιακές όσο και στις πράσινες δεξιότητες. Αυτό θα συμβάλει στη διατήρηση του βασικού προσωπικού και στη μείωση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού.
- **Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ φορέων επαγγελματικής εκπαίδευσης, τουριστικών επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών** για τον προσδιορισμό των αναγκών σε δεξιότητες και την ανάπτυξη αποτελεσματικών προγραμμάτων κατάρτισης.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Ο προτεινόμενος εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού αναμένεται να δημιουργήσει ένα εργατικό δυναμικό που θα είναι καλύτερα εξοπλισμένο για να ανταποκριθεί στις ψηφιακές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου τουριστικού τομέα. Με την ενσωμάτωση ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών, οι μαθητές θα αποκτήσουν ικανότητες σε τομείς όπως τα συστήματα online κρατήσεων, το ψηφιακό μάρκετινγκ, η ενεργειακή απόδοση και οι πρακτικές βιώσιμου τουρισμού. Αυτό θα ενισχύσει την απασχολησιμότητά τους και θα επιτρέψει στις τουριστικές επιχειρήσεις να προσφέρουν πιο ανταγωνιστικές, υπεύθυνες και τεχνολογικά υποστηριζόμενες υπηρεσίες. Η ενίσχυση των δεσμών με τον κλάδο και η επέκταση των ευκαιριών συνεχούς κατάρτισης —ιδίως εκτός τουριστικής περιόδου— θα συμβάλουν στη μείωση της έλλειψης προσωπικού, στη μείωση της κινητικότητας του προσωπικού και θα διασφαλίσουν ότι οι εργαζόμενοι θα παραμένουν ενημερωμένοι σχετικά με τις αναδυόμενες τεχνολογίες και τα πρότυπα βιωσιμότητας. Τελικά, οι παρεμβάσεις αυτές αναμένεται να ωφελήσουν όχι μόνο τους μεμονωμένους επαγγελματίες, αλλά και την ποιότητα των υπηρεσιών, την ανθεκτικότητα των τοπικών οικονομιών και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τουριστικού τομέα.

Εκσυγχρονισμός της τουριστικής εκπαίδευσης στα ελληνικά πανεπιστήμια: Ευθυγράμμιση των προγραμμάτων σπουδών με τις απαιτήσεις της αγοράς για ψηφιοποίηση, βιωσιμότητα, συμμετοχικότητα και απασχολησιμότητα

Οι απόφοιτοι των τουριστικών προγραμμάτων στα ελληνικά πανεπιστήμια εισέρχονται συχνά στην αγορά εργασίας με περιορισμένη έκθεση σε ψηφιακά εργαλεία, έννοιες βιώσιμου τουρισμού και πρακτικές του κλάδου στον πραγματικό κόσμο. Αυτό το κενό δεξιοτήτων απειλεί όχι μόνο την απασχολησιμότητα των αποφοίτων, αλλά και τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της τουριστικής βιομηχανίας της Ελλάδας σε ένα παγκόσμιο πλαίσιο που καθοδηγείται όλο και περισσότερο από τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την κλιματική συνείδηση.

Συστάσεις

Συνιστούμε μια πολυεπίπεδη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών και μια ισχυρότερη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας, ειδικά προσαρμοσμένη στα ελληνικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που προσφέρουν σπουδές στον τομέα του τουρισμού.

- Τεχνολογίες ψηφιακού τουρισμού: πλατφόρμες, ανάλυση δεδομένων, εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης στον τομέα της φιλοξενίας.
- Βιώσιμος και υπεύθυνος τουρισμός: περιβαλλοντικές επιπτώσεις, πράσινες πιστοποιήσεις, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- Διαχείριση κρίσεων και κινδύνων στον τουρισμό: ειδικά σε απόκριση σε παγκόσμιες κρίσεις (π.χ. πανδημίες, πυρκαγιές).
- Ενσωμάτωση της ανάπτυξης διεπιστημονικών δεξιοτήτων (π.χ. ξένες γλώσσες, πολιτισμική ευαισθητοποίηση, ψηφιακή επικοινωνία).
- Δημιουργία συμβουλευτικών συμβουλίων με φορείς του τουριστικού τομέα (ξενοδοχεία, ταξιδιωτικοί πράκτορες, Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών, SETE).
- Καθιέρωση υποχρεωτικών πρακτικών ασκήσεων ή μάθησης με βάση την εργασία, συντονισμένων μέσω του προγράμματος Erasmus+ Traineeships ή εθνικών προγραμμάτων.
- Υποστήριξη διαλέξεων από προσκεκλημένους ομιλητές, μελετών περιπτώσεων και έργων πεδίου υπό την καθοδήγηση επαγγελματιών του κλάδου.
- Να ξεκινήσουν προγράμματα μικρο-πιστοποιήσεων (5–10 ECTS) ανοιχτά τόσο σε φοιτητές όσο και σε ενήλικες μαθητές στους ακόλουθους τομείς:
- Έξυπνος τουρισμός και καινοτομία

- Προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Βιώσιμη διαχείριση προορισμών
- Υπηρεσίες τουρισμού χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμες
- Ενθάρρυνση της αναγνώρισης της μη τυπικής μάθησης (π.χ. Erasmus+ Youth, εθελοντισμός στον τουρισμό) σε ακαδημαϊκές πιστωτικές μονάδες.
- Εφαρμογή ετήσιου κύκλου ανατροφοδότησης μέσω ερευνών αποφοίτων/εργοδοτών.
- Δημιουργία επιτροπών αναθεώρησης προγραμμάτων σπουδών με μεικτή σύνθεση ακαδημαϊκών και επαγγελματιών.
- Ευθυγράμμιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) και τα ESG (Πρότυπα και Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης).

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η εφαρμογή αυτών των συστάσεων πολιτικής αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά την **απασχολησιμότητα και την προσαρμοστικότητα** των Ελλήνων αποφοίτων του τουρισμού. Με την ευθυγράμμιση των ακαδημαϊκών προγραμμάτων με τις τρέχουσες ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις αναδυόμενες τάσεις του τομέα, οι απόφοιτοι θα είναι καλύτερα εξοπλισμένοι με τις δεξιότητες που απαιτούνται για μια ανταγωνιστική και εξελισσόμενη παγκόσμια τουριστική βιομηχανία.

Επιπλέον, η ενίσχυση των δεσμών μεταξύ του ακαδημαϊκού χώρου και του τουριστικού τομέα θα προωθήσει **την καινοτομία και τη βιωσιμότητα** στα προγράμματα σπουδών και στην παροχή υπηρεσιών. Οι συνεργατικές προσπάθειες θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη προοδευτικών προγραμμάτων κατάρτισης που θα αντανakλούν τόσο τις περιφερειακές οικονομικές προτεραιότητες όσο και τους ευρύτερους ευρωπαϊκούς στόχους, βελτιώνοντας έτσι τη συνολική **ποιότητα και τη συνάφεια** της τουριστικής εκπαίδευσης.

Οι προσπάθειες αυτές θα συμβάλουν επίσης στη **διεθνή φήμη της ελληνικής τουριστικής εκπαίδευσης**, ενισχύοντας τη θέση της στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης. Με την υποστήριξη της ενσωμάτωσης των προτεραιοτήτων του Erasmus+ και των εν εξελίξει μεταρρυθμίσεων στην ανώτατη εκπαίδευση, τα ελληνικά συστήματα ΕΕΚ και ΑΕ θα επιδείξουν σαφή πρόοδο προς **την αριστεία, την κινητικότητα και τη διατομεακή συνεργασία**.

Ενίσχυση του τουριστικού τομέα στην περιφέρεια της Αττικής: Ένα περιφερειακό πλαίσιο πολιτικής για βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς και έξυπνη ανάπτυξη

Η Αττική είναι μία από τις πιο δυναμικές περιφέρειες της Ελλάδας από οικονομική και πολιτιστική άποψη, καθώς φιλοξενεί την πρωτεύουσα Αθήνα, σημαντικά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, λιμάνια κρουαζιέρας και αναδυόμενες δημιουργικές βιομηχανίες. Ωστόσο, η περιφέρεια αντιμετωπίζει κρίσιμες προκλήσεις στη διαχείριση του τουρισμού, όπως η εποχική υπερσυγκέντρωση, η ανεπαρκής περιφερειακή διαφοροποίηση, η υποαξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων και το χάσμα δεξιοτήτων στο εργατικό δυναμικό του τουρισμού. Απαιτείται μια συνεκτική περιφερειακή τουριστική πολιτική για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της συμμετοχικής συμμετοχής, ιδίως υπό το πρίσμα της ανάκαμψης μετά την πανδημία και των στόχων της πράσινης μετάβασης.

Παρά το γεγονός ότι φιλοξενεί πάνω από το 35% των ετήσιων αφίξεων τουριστών στην Ελλάδα, η τουριστική ανάπτυξη της Αττικής είναι άνιση και συγκεντρώνεται κυρίως στην Αθήνα, την Ακρόπολη και το λιμάνι κρουαζιέρας του Πειραιά.

Οι περιφερειακές περιοχές (π.χ. Λαύριο, Σαλαμίνα, Ανατολική Αττική) παραμένουν υποανάπτυκτες ή ελάχιστα συνδεδεμένες με την τουριστική οικονομία. Επιπλέον, το περιφερειακό εργατικό δυναμικό στον τομέα του τουρισμού —ιδίως οι νέοι και οι γυναίκες— δεν είναι επαρκώς προετοιμασμένο για τους αναδυόμενους ψηφιακούς, πράσινους και πελατοκεντρικούς ρόλους. Υπάρχει έλλειψη δομημένης συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, τοπικών αρχών, ΜμΕ και της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα του τουριστικού σχεδιασμού και της καινοτομίας.

Στόχοι πολιτικής

- Προώθηση του βιώσιμου και ισορροπημένου τουρισμού σε ολόκληρη την περιφέρεια της Αττικής, μειώνοντας την πίεση στο κέντρο της Αθήνας και αναδιανέμοντας τα οικονομικά οφέλη.
- Ενίσχυση της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της καινοτομίας στον τομέα του τουρισμού μέσω της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και των ψηφιακών εργαλείων.
- Προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ δήμων, πανεπιστημίων και επιχειρήσεων για την από κοινού ανάπτυξη τουριστικών στρατηγικών που συνάδουν με τα τοπικά πλεονεκτήματα.

Συστάσεις

- **Δημιουργία περιφερειακών κόμβων και συμβουλίων καινοτομίας στον τομέα του τουρισμού:** Δημιουργία κέντρων καινοτομίας με τη συμμετοχή πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών και ενός Περιφερειακού Συμβουλίου Τουρισμού στην Αττική, με τη συμμετοχή πανεπιστημίων, τοπικών αρχών, τουριστικών επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών. Οι φορείς αυτοί θα αναπτύξουν από κοινού περιφερειακές στρατηγικές, θα προωθήσουν τη συνεργατική διακυβέρνηση και θα ευθυγραμμίσουν την ανάπτυξη του τουρισμού με τις προτεραιότητες της RIS3, τους κλιματικούς στόχους της ΕΕ και τα μοντέλα έξυπνου τουρισμού.
- **Ανάπτυξη εξειδικευμένων και χωρίς αποκλεισμούς προγραμμάτων κατάρτισης:** Προσφορά στοχευμένης κατάρτισης σε τομείς όπως ο ψηφιακός τουρισμός, η βιώσιμη διαχείριση προορισμών και η πολιτιστική επιχειρηματικότητα. Ενσωμάτωση προγραμμάτων κινητικότητας και συνεργασίας Erasmus+ για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των νέων και των επαγγελματιών της περιοχής, ενισχύοντας την απασχολησιμότητα και προωθώντας παράλληλα την ανάπτυξη περιφερειακών ικανοτήτων.
- **Πρωώθηση βιώσιμων και αποκεντρωμένων τουριστικών υποδομών:** Επένδυση σε πράσινες και πολιτιστικές τουριστικές διαδρομές (π.χ. οινοτουρισμός, θαλάσσιος και πολιτιστικός τουρισμός) και υποστήριξη της δημιουργίας μικρής κλίμακας κέντρων επισκεπτών, ιστότοπων ψηφιακής αφήγησης και βελτιωμένων συγκοινωνιακών συνδέσεων. Οι δράσεις αυτές θα προωθήσουν την ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη και θα μειώσουν την πίεση σε περιοχές με υπερβολική επισκεψιμότητα.
- **Αξιοποίηση της ψηφιακής καινοτομίας και των έξυπνων τεχνολογιών στον τουρισμό:** Ανάπτυξη μιας περιφερειακής ψηφιακής πλατφόρμας που θα συγκεντρώνει ανοιχτά δεδομένα, πολιτιστική χαρτογράφηση, εργαλεία κρατήσεων και διαχείριση της ροής επισκεπτών σε πραγματικό χρόνο. Πρωώθηση της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης, του Διαδικτύου των Πραγμάτων και των μεγάλων δεδομένων για τη βελτίωση της παρακολούθησης του τουρισμού, της αντιμετώπισης κρίσεων και της αποδοτικής χρήσης των πόρων, ενώ παράλληλα θα ενθαρρύνονται τα έργα ψηφιακής συν-δημιουργίας μέσω χρηματοδότησης από την ΕΕ.
- **Ενίσχυση των μοντέλων τουρισμού με βάση την κοινότητα και την πολιτιστική κληρονομιά:** Υποστήριξη συνεταιρισμών και τοπικών τουριστικών πρωτοβουλιών που εμπλέκουν ενεργά τους κατοίκους, διαφυλάσσουν την άυλη κληρονομιά και συμβάλλουν στην ανάπτυξη προορισμών χωρίς αποκλεισμούς και ανθεκτικών. Η στενή συνεργασία

με το Υπουργείο Τουρισμού και τον ΕΟΤ θα εξασφαλίσει συνεκτική προώθηση της εικόνας και θα μεγιστοποιήσει την προβολή της περιφερειακής ταυτότητας.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

- Διαφοροποιημένη και ανθεκτική τουριστική οικονομία σε ολόκληρη την περιοχή της Αττικής
- Βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας των νέων, των γυναικών και των επαγγελματιών της περιοχής
- Καλύτερη περιβαλλοντική και πολιτιστική βιωσιμότητα στις τουριστικές πρακτικές
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη

Συμβουλές για πρακτική και οικονομικά αποδοτική κατάρτιση των εργαζομένων στον τομέα του τουρισμού

Οι δεξιότητες που σχετίζονται με την ψηφιοποίηση, την πράσινη μετάβαση και τη διαπολιτισμική ικανότητα καθορίζουν το αναδυόμενο τοπίο στον τομέα του τουρισμού. Η ζήτηση για αυτές τις δεξιότητες προκύπτει από τα εξελισσόμενα πρότυπα και τις προσδοκίες της πελατείας σε αυτούς τους κλάδους. Η προτεραιότητα που δίνεται σε αυτά τα σύνολα δεξιοτήτων ποικίλλει μεταξύ των τομέων.

Η αναγκαιότητα τέτοιων ικανοτήτων δεν είναι ομοιόμορφη σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό. Αντίθετα, οι συγκεκριμένες απαιτήσεις για το συνδυασμό δεξιοτήτων διαφέρουν σημαντικά, ειδικά όταν λαμβάνονται υπόψη γεωγραφικοί παράγοντες. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση όλων των φορέων που εμπλέκονται στην αλυσίδα αξίας του τουρισμού είναι το μοναδικό μέσο για τη βελτίωση των ικανοτήτων και του επιπέδου των υπηρεσιών τους.

Συστάσεις

- **Όσον αφορά το κόστος της κατάρτισης:** Λόγω της υψηλής κινητικότητας των εργαζομένων στους εν λόγω τομείς, τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι εργοδότες θα πρέπει να έχουν κίνητρα ώστε να εξασφαλίζεται η δίκαιη ανάκτηση του κόστους (π.χ. δέσμευση των εργαζομένων, επιδοτήσεις κόστους κ.λπ.).
- **Όσον αφορά το είδος της κατάρτισης:** Η κατάρτιση των εργαζομένων θα πρέπει να επικεντρώνεται συγκεκριμένα στους θεματικούς τομείς και στο βάθος και την έκταση όπου υπάρχουν κενά δεξιοτήτων μεταξύ των δικαιούχων. Δεν πρέπει να περιλαμβάνονται άλλα συμπληρωματικά θέματα. Τα προγράμματα κατάρτισης θα πρέπει

να σχεδιάζονται με πρωταρχικό στόχο το όφελος του εκπαιδευόμενου και όχι του φορέα κατάρτισης.

Επίσης, θα πρέπει να πραγματοποιείται αυστηρά κατά τη χειμερινή περίοδο, εξαιρουμένων των περιόδων αιχμής της τουριστικής ζήτησης.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η κατάρτιση θα καταστεί πιο ελκυστική και για τις δύο πλευρές (εργοδότες και εργαζόμενοι), καθώς θα σέβεται τον χρόνο τους, θα αποφεύγει περιττές δραστηριότητες και θέματα και ενδέχεται να προσφέρει μια λύση στο πρόβλημα της επένδυσης και της εργασιακής σταθερότητας.

Ενσωμάτωση πράσινων και ψηφιακών δεξιοτήτων στις περιφερειακές στρατηγικές επαγγελματικής κατάρτισης για τις ΜμΕ του τουρισμού

Η διαδικασία διαβούλευσης που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Εργασίας 5.1.2 του έργου TourX είχε ως στόχο τη συστηματική συλλογή απόψεων των ενδιαφερόμενων μερών, οι οποίες θα υποστήριζαν την ανάπτυξη ισχυρών, ευαίσθητων στο πλαίσιο και τεκμηριωμένων συστάσεων πολιτικής. Η λογική για την υιοθέτηση ενός ποιοτικού μοντέλου διαβούλευσης βασίστηκε στην αναγνώριση ότι οι τομείς του τουρισμού και της φιλοξενίας —ιδιαίτερα σε περιοχές με εποχιακές οικονομίες και κατακερματισμένα εκπαιδευτικά οικοσυστήματα— απαιτούν πολιτικές που να αντανakλούν τις πραγματικές συνθήκες στο έδαφος και να είναι ικανές να αντιμετωπίσουν συστημικές προκλήσεις σε μεγάλη κλίμακα.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς από τις ξενοδοχειακές ενώσεις της Βόρειας Ελλάδας τόνισαν επανειλημμένα την **επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης τόσο της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης όσο και των ψηφιακών δεξιοτήτων** του εργατικού δυναμικού στις μικρές και μεσαίες τουριστικές επιχειρήσεις (ΜμΕ). Ενώ η βιωσιμότητα και ο ψηφιακός μετασχηματισμός αναγνωρίζονται ως κρίσιμοι παράγοντες για τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα, οι εργαζόμενοι συχνά **στερούνται των βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων** για την εφαρμογή αυτών των πρακτικών.

Συστάσεις

- **Ενσωμάτωση των ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων ως βασικών στοιχείων της ΕΕΚ στον τουρισμό:** Οι ψηφιακές και οι δεξιότητες βιωσιμότητας πρέπει να αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία σε όλα τα προγράμματα ΕΕΚ που σχετίζονται με τη φιλοξενία —όχι προαιρετικά πρόσθετα. Έμφαση σε πρακτικές εφαρμογές όπως συστήματα διαχείρισης ακινήτων (PMS), διαχείριση διαδικτυακών κριτικών, λειτουργίες χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και μείωση των αποβλήτων. Αυτές οι δεξιότητες πρέπει να διδάσκονται

χρησιμοποιώντας πραγματικές μελέτες περιπτώσεων από τοπικές επιχειρήσεις και να ενσωματώνονται σε όλο το πρόγραμμα σπουδών.

- **Σχεδιάστε αρθρωτές, προσβάσιμες και μικτές διαδρομές μάθησης:** Αναπτύξτε **συνοπτικές, αρθρωτές ενότητες κατάρτισης** που μπορούν να παραδοθούν μέσω **μορφών μικτής μάθησης**, συμπεριλαμβανομένων των mobile-first, του ασύγχρονου e-learning και των σύντομων δια ζώσης εργαστηρίων. Αυτή η ευελιξία επιτρέπει τη συμμετοχή σε απομακρυσμένες περιοχές ή περιοχές με χαμηλή συνδεσιμότητα και προσαρμόζεται στην εποχικότητα του τουρισμού. Δώστε προτεραιότητα σε μορφές παράδοσης που ταιριάζουν στις ανάγκες των ΜμΕ και των εργαζομένων στον τουρισμό.
- **Διασφάλιση ποιότητας μέσω πιστοποιημένων εκπαιδευτών και μικροδιαπιστεύσεων:** Επένδυση σε **προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτών** και προώθηση της πιστοποίησης των εκπαιδευτών σε ψηφιακά εργαλεία και πρότυπα βιωσιμότητας. Εισαγωγή **αναγνωρίσιμων μικροδιαπιστεύσεων** (π.χ. «Eco-Ready Staff», «Digital Front Desk Operator») που ευθυγραμμίζονται με **τα επίπεδα 4-5 του ΕΠΠ**, υποστηρίζοντας τη διεθνή αναγνώριση και κινητικότητα των επαγγελματιών του τουρισμού.
- **Συν-ανάπτυξη εκπαιδευτικού περιεχομένου με εμπειρογνώμονες του κλάδου και της βιωσιμότητας:** Δημιουργία εκπαιδευτικών κοινοπραξιών με παρόχους ΕΕΚ, ξενοδοχειακούς συλλόγους, εμπορικά επιμελητήρια, ΜΚΟ και τεχνολογικούς/περιβαλλοντικούς εταίρους. Αυτές οι συνεργασίες θα εξασφαλίσουν ενημερωμένο, πρακτικό εκπαιδευτικό περιεχόμενο που θα αντανakλά τα τρέχοντα εργαλεία, τις τεχνολογίες και τα πρότυπα βιωσιμότητας που σχετίζονται με τις ΜμΕ του τουρισμού.
- **Ενσωμάτωση παρακολούθησης, αξιολόγησης επιπτώσεων και οικονομικών κινήτρων:** Εισαγωγή **δεικτών απόδοσης μετά την κατάρτιση** —όπως η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας ή νερού— για την παρακολούθηση απτών αποτελεσμάτων βιωσιμότητας. Ενθάρρυνση της χρήσης ψηφιακών εργαλείων για την παρακολούθηση (π.χ. υπολογιστές άνθρακα, εφαρμογές παρακολούθησης υπηρεσιών κοινής ωφέλειας) και υποστήριξη της συμμετοχής στην κατάρτιση μέσω συγχρηματοδότησης από τα κονδύλια της ΕΕ ή τα περιφερειακά ταμεία ανάπτυξης.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η ενσωμάτωση πράσινων και ψηφιακών δεξιοτήτων στις περιφερειακές στρατηγικές ΕΕΚ για τις ΜμΕ του τουρισμού αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά την προσαρμοστικότητα, τη

βιωσιμότητα και τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα του τομέα. Με την ενσωμάτωση δεξιοτήτων διπλής μετάβασης στα προγράμματα κατάρτισης, οι ΜμΕ του τουρισμού —ιδίως σε απομακρυσμένες ή εποχιακές περιοχές— θα είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές και να αξιοποιήσουν τις ψηφιακές τεχνολογίες στις καθημερινές τους δραστηριότητες. Τα μικροπιστοποιητικά θα ενισχύσουν την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και την αναγνώριση των προσπαθειών αναβάθμισης των δεξιοτήτων, ενώ οι αρθρωτές, ευέλικτες μορφές παροχής θα καταστήσουν τη μάθηση πιο προσιτή για τους εποχιακούς εργαζομένους. Η ενίσχυση των τοπικών συμμαχιών μεταξύ παρόχων ΕΕΚ, ξενοδοχειακών ενώσεων και δημόσιων αρχών αναμένεται να αυξήσει τη συνάφεια της κατάρτισης, να βελτιώσει τα ποσοστά συμμετοχής και να προωθήσει τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη. Τελικά, η ευθυγράμμιση της κατάρτισης με μετρήσιμα αποτελέσματα (π.χ. εξοικονόμηση ενέργειας, υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών) θα συμβάλει στους ευρύτερους στόχους της περιβαλλοντικής ευθύνης, της καινοτομίας και της κοινωνικής ένταξης στο πλαίσιο της περιφερειακής τουριστικής οικονομίας.

Γερμανία

Πρωώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων για τα επαγγέλματα του τουρισμού

Η ψηφιοποίηση μεταβάλλει ραγδαία την αγορά του τουρισμού. Ωστόσο, πολλές επιχειρήσεις και εργαζόμενοι δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ψηφιακές δεξιότητες για να εργαστούν με νέες τεχνολογίες, όπως τα μαζικά δεδομένα, οι χώροι εικονικής εμπειρίας ή η τεχνητή νοημοσύνη (AI). Αυτό μειώνει την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα και την καινοτομική δύναμη του κλάδου.

Συστάσεις:

- Περαιτέρω ανάπτυξη και επέκταση των αρθρωτών προγραμμάτων κατάρτισης και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης σε ψηφιακές δεξιότητες, όπως το διαδικτυακό μάρκετινγκ, τα συστήματα CRM, οι πλατφόρμες κρατήσεων και οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης πελατών που υποστηρίζονται από την τεχνητή νοημοσύνη
- Συνεργασία μεταξύ φορέων επαγγελματικής κατάρτισης, τουριστικών επιχειρήσεων και εταιρειών τεχνολογίας για τη δημιουργία πρακτικών μαθημάτων κατάρτισης
- Ενσωμάτωση διαδικτυακών μαθημάτων στα υπάρχοντα προγράμματα ΕΕΚ για τη διευκόλυνση της πρόσβασης

- Εισαγωγή και αναγνώριση μικροπιστοποιητικών για ψηφιακές δεξιότητες, προκειμένου να διευκολυνθεί η δια βίου μάθηση.
- Χρήση προγραμμάτων χρηματοδότησης της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης νέων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Επιδοτήσεις για ΜμΕ που επενδύουν στην ψηφιακή κατάρτιση των εργαζομένων

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Βελτίωση της απασχολησιμότητας** των ειδικευμένων εργαζομένων και αύξηση της ελκυστικότητας των επαγγελμάτων του τουρισμού
- **Αυξημένη συμμετοχή στην περαιτέρω κατάρτιση** μέσω μικροπιστοποιητικών χαμηλού ορίου πρόσβασης
- **Ενίσχυση της δικτύωσης** μεταξύ εκπαίδευσης και επιχειρήσεων μέσω προγραμμάτων με πρακτικό προσανατολισμό
- **Αυξημένη καινοτομική δύναμη** χάρη στη βελτιωμένη αξιοποίηση της ανάλυσης δεδομένων, των ψηφιακών υπηρεσιών και της τεχνητής νοημοσύνης
- **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας** των τουριστικών επιχειρήσεων μέσω της αποδοτικότερης χρήσης ψηφιακών εργαλείων

Η βιωσιμότητα ως βασική ικανότητα στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού

Ο τουριστικός κλάδος πρέπει να εστιάσει περισσότερο στους στόχους βιωσιμότητας, προκειμένου να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή και να παραμείνει ανταγωνιστικός μακροπρόθεσμα. Ωστόσο, πολλοί επαγγελματίες δεν είναι επαρκώς προετοιμασμένοι για βιώσιμες πρακτικές.

Συστάσεις:

- Ενσωμάτωση θεμάτων βιωσιμότητας στα προγράμματα ΕΕΚ: Κυκλική οικονομία, μείωση των εκπομπών CO₂, βιώσιμη κινητικότητα, ξενοδοχεία φιλικά προς το περιβάλλον
- Συνεργασία με περιβαλλοντικές οργανώσεις για την ανάπτυξη πρακτικών μαθημάτων κατάρτισης
- Ανάπτυξη πιστοποιημένων πιστοποιητικών για δεξιότητες βιωσιμότητας στα επαγγέλματα του τουρισμού
- Κυβερνητικά κίνητρα για εταιρείες που προσφέρουν προγράμματα βιώσιμης κατάρτισης
- Σύνδεση των πιστοποιητικών βιωσιμότητας με προγράμματα στήριξης για επιχειρήσεις

- Αξιοποίηση πρωτοβουλιών της ΕΕ για χρηματοδότηση

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Ευαισθητοποίηση και ενδυνάμωση** των εργαζομένων ώστε να ενεργούν με τρόπο φιλικό προς το κλίμα στην εταιρεία
- **Αυξημένη ελκυστικότητα για νέους ειδικευμένους εργαζόμενους** που είναι περισσότερο προσανατολισμένοι προς τις οικολογικές αξίες
- **Αύξηση της αξιοπιστίας** των προσφορών βιώσιμου τουρισμού
- **Μακροπρόθεσμη εξοικονόμηση κόστους** μέσω ενεργειακά αποδοτικών και φιλικών προς τους πόρους διαδικασιών
- **Ενίσχυση των περιφερειακών οικονομικών κύκλων** μέσω της προώθησης της βιώσιμης κινητικότητας και των τοπικών προϊόντων

Βελτίωση του νομικού πλαισίου για τα προγράμματα κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού

Τα διαφορετικά συστήματα αναγνώρισης των προσόντων στα κράτη μέλη της ΕΕ δυσχεραίνουν την κινητικότητα των ειδικευμένων εργαζομένων. Υπάρχει επίσης έλλειψη τυποποιημένων κανονισμών για τα ψηφιακά προσόντα.

Συστάσεις

- Εναρμόνιση των προσόντων ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού σε επίπεδο ΕΕ
- Προσαρμογή των κανονισμών του εργατικού δικαίου στις νέες μορφές απασχόλησης (π.χ. ψηφιακοί νομάδες, υβριδικά μοντέλα εργασίας)
- Συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών για την αναγνώριση των ψηφιακών επαγγελματικών προσόντων
- Εισαγωγή ψηφιακών πιστοποιητικών για τα επαγγέλματα του τουρισμού που αναγνωρίζονται διεθνώς
- Προώθηση ψηφιακών πλατφορμών για την ανταλλαγή εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε ολόκληρη την Ευρώπη

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Ενίσχυση της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς** μέσω εναρμονισμένων προτύπων κατάρτισης

- **Νομική βεβαιότητα για νέα μοντέλα εργασίας**, γεγονός που αυξάνει την ελκυστικότητα των υβριδικών χώρων εργασίας
- **Αυξημένη κινητικότητα** των ειδικευμένων εργαζομένων εντός της ΕΕ μέσω της αναγνώρισης των ψηφιακών προσόντων
- **Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις εταιρείες που παρέχουν κατάρτιση**, καθώς τα ψηφιακά προσόντα είναι σύγχρονα και ευέλικτα στη χρήση

Οικονομική στήριξη για τις ΜμΕ στον τομέα της κατάρτισης στον τουρισμό

Πολλές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) δεν διαθέτουν τους οικονομικούς πόρους για να επενδύσουν στην περαιτέρω κατάρτιση των εργαζομένων τους. Αυτό επιδεινώνει την έλλειψη καλά καταρτισμένων ειδικών.

Συστάσεις:

- Εισαγωγή ενός «προϋπολογισμού κατάρτισης» για τις ΜμΕ, ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί ειδικά για μαθήματα κατάρτισης
- Εισαγωγή προγραμμάτων χρηματοδότησης για τις ΜμΕ, με σκοπό τη χρηματοδότηση της επιμόρφωσης στους τομείς της ψηφιοποίησης και της βιωσιμότητας
- Φορολογικά κίνητρα για εταιρείες που επενδύουν σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Χρήση υφιστάμενων προγραμμάτων χρηματοδότησης της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Erasmus+, για τη χρηματοδότηση δικτύων κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού
- Μεγαλύτερη συμμετοχή των τουριστικών οργανισμών στην κατανομή των χρηματοδοτήσεων

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Αύξηση των δραστηριοτήτων επιμόρφωσης** σε ΜμΕ που μέχρι τώρα απέφευγαν να το πράξουν για λόγους κόστους
- **Αύξηση των προσόντων των εργαζομένων**, με αποτέλεσμα την παροχή καλύτερων υπηρεσιών και την αύξηση της ικανοποίησης των πελατών
- **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας** των μικρών επιχειρήσεων σε σύγκριση με τις μεγάλες εταιρείες.

- **Μακροπρόθεσμη διατήρηση** εξειδικευμένων εργαζομένων μέσω προοπτικών ανάπτυξης

Πρωώθηση υβριδικών μοντέλων μάθησης και εργασίας στον τουρισμό

Η ψηφιοποίηση καθιστά δυνατές νέες μορφές εργασίας, αλλά πολλά επαγγέλματα στον τομέα του τουρισμού εξακολουθούν να βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στη φυσική παρουσία. Ταυτόχρονα, υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, η οποία θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με πιο ευέλικτα μοντέλα εργασίας και κατάρτισης.

Συστάσεις

- **Προσαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών κατάρτισης** για μοντέλα διττής κατάρτισης με ψηφιακά στοιχεία
- **Ανάπτυξη υβριδικών προγραμμάτων ΕΕΚ** που συνδυάζουν την ηλεκτρονική και την διαζώσης κατάρτιση
- **Πρωώθηση των απομακρυσμένων θέσεων εργασίας** στον τουρισμό, ειδικά για διοικητικές και δημιουργικές δραστηριότητες (π.χ. μάρκετινγκ, εξυπηρέτηση πελατών).
- **Κίνητρα για εταιρείες** που επιτρέπουν την εξ αποστάσεως εργασία, π.χ. μέσω φορολογικών ελαφρύνσεων
- **Επέκταση των χώρων συνεργασίας (co-working)** σε τουριστικές περιοχές για εργασία ανεξάρτητη από την τοποθεσία
- **Πρωώθηση πιλοτικών έργων** που δοκιμάζουν τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για πρακτική διαδικτυακή κατάρτιση.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Πρωώθηση μιας ψηφιακής κουλτούρας μάθησης** και ενός πνεύματος καινοτομίας στις επιχειρήσεις
- **Ευελιξία στην κατάρτιση και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση**, με αποτέλεσμα την προσέγγιση νέων ομάδων-στόχων (π.χ. άτομα που επιστρέφουν στην εργασία, εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης)
- **Μείωση της έλλειψης δεξιοτήτων** μέσω πιο ελκυστικών συνθηκών εργασίας (τηλεργασία, δραστηριότητες που δεν εξαρτώνται από τη γεωγραφική θέση)
- **Αποτελεσματικότερη κατάρτιση του προσωπικού**, ιδίως σε αγροτικές περιοχές χωρίς τοπικές εγκαταστάσεις κατάρτισης

Βελτίωση των μοντέλων σταδιοδρομίας με νέες δεξιότητες για την αύξηση της ελκυστικότητας των επαγγελμάτων του τουρισμού

Πολλοί νέοι θεωρούν τα επαγγέλματα του τουρισμού μη ελκυστικά, κυρίως λόγω των αβέβαιων ωρών εργασίας και των περιορισμένων ευκαιριών σταδιοδρομίας. Αυτό οδηγεί σε έλλειψη νέων ταλέντων στον κλάδο.

Συνιστώμενα μέτρα και εφαρμογή:

- **Δημιουργία σαφών διαδρομών σταδιοδρομίας** με διαφανείς ευκαιρίες προαγωγής
- **Εισαγωγή προγράμματος καθοδήγησης** για νέους επαγγελματίες από έμπειρους εκπροσώπους του κλάδου
- **Πρώθηση της συνεργασίας** μεταξύ επιχειρήσεων και πανεπιστημίων για την ανάπτυξη νέων μοντέλων σπουδών και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.
- **Ανάπτυξη μιας κεντρικής πλατφόρμας πληροφοριών** σχετικά με τις διαδρομές σταδιοδρομίας στον τουρισμό

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Αλλαγή της εικόνας των επαγγελμάτων του τουρισμού** σε σύγχρονους, βιώσιμους τομείς εργασίας
- **Αύξηση της παρακίνησης και της διατήρησης των** νέων επαγγελματιών μέσω σαφών προοπτικών εξέλιξης
- **Πρώθηση των γυναικών ειδικών** μέσω προβλέψιμων επαγγελματικών διαδρομών
- **Ενίσχυση της επόμενης γενιάς ειδικευμένου εργατικού δυναμικού**, ιδίως σε διαρθρωτικά αδύναμες περιοχές.

Απλοποίηση της αναγνώρισης των ξένων προσόντων για τον τουρισμό

Υπάρχει μεγάλη έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού στον τουρισμό, αλλά τα γραφειοκρατικά εμπόδια για τους ξένους εξειδικευμένους εργαζομένους είναι υψηλά. Πολλοί εξειδικευμένοι εργαζόμενοι δεν μπορούν να ενταχθούν γρήγορα στην αγορά εργασίας.

Συστάσεις

- **Επιτάχυνση και απλοποίηση των διαδικασιών αναγνώρισης των ξένων τίτλων σπουδών** στα επαγγέλματα του τουρισμού

- Προσαρμογή των νομικών απαιτήσεων για ταχύτερη επαγγελματική αναγνώριση
- Εισαγωγή ψηφιακής διαδικασίας αναγνώρισης με τυποποιημένες διαδικασίες
- Υποστήριξη μέσω μαθημάτων γλώσσας και ένταξης για αλλοδαπούς ειδικευμένους εργαζομένους
- Χρηματοδότηση μέτρων επαγγελματικής κατάρτισης για αλλοδαπούς ειδικευμένους εργαζομένους

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Αυξημένη αποτελεσματικότητα** στις διαδικασίες αναγνώρισης μέσω της ψηφιοποίησης και της τυποποίησης
- **Ταχύτερη ένταξη** των εξειδικευμένων αλλοδαπών εργαζομένων στην αγορά εργασίας.
- **Μείωση της έλλειψης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού**, ιδίως σε επαγγέλματα με έλλειψη προσφοράς.
- **Αυξημένη ποικιλομορφία** στις τουριστικές επιχειρήσεις για την προσέλκυση νέων ομάδων-στόχων

Βελτίωση της κοινωνικής ασφάλισης των εποχιακών εργαζομένων στον τουρισμό

Πολλοί εργαζόμενοι στον τομέα του τουρισμού απασχολούνται εποχιακά σε προσωρινές θέσεις εργασίας. Αυτό οδηγεί σε οικονομική ανασφάλεια και μειώνει την ελκυστικότητα του κλάδου.

Συστάσεις:

- **Νομικές προσαρμογές** για την παροχή κοινωνικής ασφάλισης στους εποχιακούς εργαζόμενους (π.χ. μέσω ευέλικτων συνταξιοδοτικών συστημάτων ή επιδομάτων ανεργίας)
- **Κίνητρα για τις επιχειρήσεις** ώστε να απασχολούν εποχιακούς εργαζόμενους για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα (π.χ. φορολογικές ελαφρύνσεις για συμβάσεις αορίστου χρόνου)
- **Προώθηση προγραμμάτων επιμόρφωσης** εκτός σεζόν για τη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης
- **Προώθηση εταιρειών** που προσφέρουν βιώσιμα μοντέλα απασχόλησης.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Πιο σταθερές εργασιακές σχέσεις** στον κλάδο, γεγονός που οδηγεί σε μεγαλύτερη ικανοποίηση από την εργασία.
- **Μείωση της κινητικότητας** του εργατικού δυναμικού χάρη στην καλύτερη ασφάλεια και τη βεβαιότητα του προγραμματισμού.
- **Βελτίωση της ποιότητας ζωής** των εργαζομένων σε εποχιακές επιχειρήσεις, ιδίως σε διαρθρωτικά αδύναμες περιοχές.
- **Αύξηση της ελκυστικότητας** της εποχιακής εργασίας για νέες ομάδες-στόχους (π.χ. φοιτητές, εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας).

Ισπανία

Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας ως διατομεακού θέματος στην επαγγελματική κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού.

Η βιωσιμότητα επισημάνθηκε από τους ερωτηθέντες ως κορυφαία προτεραιότητα. Στους βασικούς τομείς που αναφέρθηκαν περιλαμβάνονται η ενεργειακή απόδοση, η διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων, η κυκλική οικονομία, η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και η προώθηση των τοπικών προϊόντων.

Συστάσεις:

- Εισαγωγή ειδικών ενοτήτων για τον βιώσιμο τουρισμό σε όλα τα προγράμματα κατάρτισης.
- Εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού σε θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα στον τουρισμό.
- Δημιουργία συνεργασιών με τοπικές επιχειρήσεις που έχουν δεσμευτεί για τον υπεύθυνο τουρισμό, με σκοπό την προσφορά πρακτικής άσκησης.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- Ευθυγράμμιση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) και το μοντέλο βιώσιμου τουρισμού που απαιτεί η ευρωπαϊκή αγορά.
- Αύξηση της απασχολησιμότητας των αποφοίτων με περιβαλλοντική και κοινωνική ευαισθητοποίηση.

Ενσωμάτωση στρατηγικών ψηφιακών δεξιοτήτων προσαρμοσμένων στο τουριστικό περιβάλλον του νησιού.

Τα ψηφιακά εργαλεία που θεωρήθηκαν πιο σημαντικά ήταν τα συστήματα CRM, οι πλατφόρμες online κρατήσεων, η τεχνητή νοημοσύνη, το ψηφιακό μάρκετινγκ και τα Μεγάλα Δεδομένα (Big Data) — τα οποία θεωρούνται απαραίτητα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών επιχειρήσεων.

Συστάσεις:

- Παροχή πρακτικής κατάρτισης σε θέματα CRM, τεχνητής νοημοσύνης με έμφαση στον τουρισμό, ανάλυσης δεδομένων και αυτοματοποίησης διαδικασιών.
- Ενημέρωση των προγραμμάτων σπουδών ΕΕΚ ώστε να περιλαμβάνουν ψηφιακά εργαλεία για τη διαχείριση του τουρισμού.
- Προώθηση συνεργατικών έργων με τοπικές επιχειρήσεις για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- Βελτίωση της λειτουργικής και εμπορικής αποδοτικότητας των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων.
- Καλύτερη ευθυγράμμιση των επαγγελματικών προφίλ με τις τρέχουσες απαιτήσεις της ψηφιακής αγοράς.

Ενίσχυση της κατάρτισης σε νέες δεξιότητες, πολυπολιτισμική εξυπηρέτηση πελατών και βασικές ξένες γλώσσες.

Οι ερωτηθέντες τόνισαν τη σημασία της πολυπολιτισμικής εξυπηρέτησης πελατών, της ηγεσίας, της διαχείρισης αλλαγών και της επικοινωνίας. Οι γλώσσες με τη μεγαλύτερη ζήτηση ήταν τα αγγλικά, τα γερμανικά και τα γαλλικά.

Συστάσεις:

- Ανάπτυξη ενοτήτων μικρομάθησης σχετικά με νέες δεξιότητες με έμφαση στον τουρισμό.
- Βελτίωση της εκμάθησης γλωσσών με τη χρήση ενεργητικών μεθοδολογιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες.

- Σύναψη συμφωνιών με επιχειρήσεις για τη διεξαγωγή προσομοιώσεων εξυπηρέτησης πελατών σε πραγματικές συνθήκες.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- Βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής εμπειρίας που προσφέρεται.
- Μεγαλύτερη ένταξη των τοπικών επαγγελματιών στο διεθνές εργατικό δυναμικό του τουρισμού.

Προώθηση πρακτικών συνεργασιών μεταξύ ΕΕΚ και επιχειρήσεων για την καλύτερη ευθυγράμμιση της κατάρτισης με τις πραγματικές ανάγκες του τομέα.

Οι συμμετέχοντες τόνισαν την επείγουσα ανάγκη να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ εκπαίδευσης και πρακτικής εμπειρίας. Οι προτάσεις περιλάμβαναν προγράμματα διπλής εκπαίδευσης, συμμετοχή των επιχειρήσεων στο σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών και περισσότερες ευκαιρίες πρακτικής μάθησης.

Συστάσεις:

- Διευκόλυνση της σύναψης συμφωνιών μεταξύ κέντρων ΕΕΚ και επιχειρήσεων για διπλή κατάρτιση και παρατεταμένα προγράμματα πρακτικής άσκησης.
- Συμμετοχή εκπροσώπων του κλάδου στις συμβουλευτικές επιτροπές για τα προγράμματα σπουδών.
- Ενθάρρυνση κοινών πρωτοβουλιών (προκλήσεις, επισκέψεις σε χώρους εργασίας, καθοδήγηση) μεταξύ φοιτητών και εταιρειών.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- Άμεση ευθυγράμμιση μεταξύ των αποκτηθέντων δεξιοτήτων και των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας.
- Υψηλότερα ποσοστά άμεσης απασχολησιμότητας για τους αποφοίτους της ΕΕΚ

Ιταλία

Πρώθηση του βιώσιμου τουρισμού μέσω της ολοκληρωμένης ανάπτυξης δεξιοτήτων και των οικονομικών κινήτρων

Ο τουριστικός τομέας στο Βένετο, και γενικότερα, αντιμετωπίζει σημαντικές διαρθρωτικές και λειτουργικές προκλήσεις όσον αφορά την πραγματική ενσωμάτωση των αρχών της βιωσιμότητας. Όπως επισημαίνεται στο PSTV, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αποτελούν κρίσιμο ζήτημα για τον τομέα.

Ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια είναι η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. Αυτή η πρόκληση επιτείνεται από τη **δυναμική φύση της ίδιας της βιωσιμότητας**, όπου οι κανονισμοί, οι βέλτιστες πρακτικές και οι τεχνολογικές λύσεις εξελίσσονται συνεχώς. Το PRT 2025-2027 δίνει έμφαση στη «Qualità Sostenibile» (βιώσιμη ποιότητα) ως βασικό θέμα, επισημαίνοντας τις σαφείς σχέσεις και την ενσωμάτωσή της με άλλα θέματα, όπως η διάχυτη καινοτομία, τα μοντέλα και τα προϊόντα, καθώς και η διακυβέρνηση.

Αυτές οι προκλήσεις πλήττουν ιδιαίτερα τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ), καθώς αυτές αποτελούν σημαντικό τμήμα του περιφερειακού τουριστικού τομέα.

Πολλές ΜμΕ αντιστέκονται ή παραμένουν ανυποψίαστες ως προς τα άμεσα οφέλη και τη μακροπρόθεσμη αναγκαιότητα των βιώσιμων πρακτικών, θεωρώντας τις συχνά ως δαπανηρά βάρη και όχι ως πολύτιμες ευκαιρίες. Συχνά διαθέτουν **περιορισμένους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους** για να επενδύσουν σε βιώσιμες πρωτοβουλίες, ολοκληρωμένη κατάρτιση ή τις πολύπλοκες διαδικασίες που απαιτούνται για τις περιβαλλοντικές πιστοποιήσεις. Επιπλέον,

η τρέχουσα διαδικασία περιβαλλοντικής πιστοποίησης θεωρείται συχνά υπερβολικά περίπλοκη και δυσκίνητη, καθιστώντας δύσκολη την ενσωμάτωσή της στις δραστηριότητες των επιχειρήσεων χωρίς ειδική εκπαίδευση. Αυτό τελικά εμποδίζει την ικανότητα των ΜμΕ να μετρήσουν με ακρίβεια την πρόοδό τους στον τομέα της βιωσιμότητας και να την επικοινωνήσουν με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα σε ένα πελατολόγιο με ολοένα και μεγαλύτερη περιβαλλοντική συνείδηση.

Μια βασική πρόκληση είναι η εξισορρόπηση των στόχων βιωσιμότητας με την οικονομική ανταγωνιστικότητα, ώστε οι βιώσιμες πρακτικές να μην επιβαρύνουν αδικαιολόγητα τις επιχειρήσεις ή να βλάπτουν τη θέση τους στην αγορά. Τα τρέχοντα συστήματα παρακολούθησης

και αξιολόγησης της βιωσιμότητας συχνά δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένα στους περιορισμένους πόρους των ΜμΕ, καθιστώντας δύσκολη τη διαφανή υποβολή εκθέσεων.

Η βιωσιμότητα αποτελεί στρατηγικό στόχο για τον τομέα στο Βένετο. Το PRT 2025-2027 ορίζει ορισμένες συγκεκριμένες δράσεις για την επίτευξή της. Προωθεί πρωτοβουλίες για την εξάλειψη των προϊόντων μίας χρήσης, την έναρξη δράσεων κυκλικής οικονομίας και τη βελτιστοποίηση των συσκευασιών, καθώς και τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την καθημερινή εφαρμογή της βιωσιμότητας.

Εκτός από τις προαναφερθείσες προκλήσεις, ο τομέας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αντιμετωπίζει επίσης περαιτέρω δυσκολίες στην εξεύρεση και προσέλκυση εκπαιδευτών με βαθιά και ενημερωμένη εμπειρογνωμοσύνη σε πρακτικές βιώσιμου τουρισμού, αρχές κυκλικής οικονομίας και πράσινες τεχνολογίες, καθιστώντας έτσι δύσκολο για τους οργανισμούς κατάρτισης να συμβαδίσουν και να προβλέψουν τις μελλοντικές «πράσινες» δεξιότητες που απαιτεί ο κλάδος.

Συστάσεις:

- a) Να δοθούν κίνητρα για την υιοθέτηση **μέτρων κυκλικής οικονομίας** στις τουριστικές επιχειρήσεις. Η υιοθέτηση **εργαλείων αυτοαξιολόγησης** μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να καθορίσουν το πρόγραμμά τους για τη σταδιακή βελτίωση της βιωσιμότητας, ξεκινώντας από βιώσιμες λύσεις – όπως η βελτιστοποίηση των συσκευασιών και η μείωση της σπατάλης τροφίμων. Από την άλλη πλευρά, η κατάρτιση του προσωπικού μπορεί να διευκολύνει την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών από όλους τους υπαλλήλους σε όλες τις επιχειρηματικές διαδικασίες.
- b) Ενσωμάτωση **κριτηρίων βιωσιμότητας** στις διαδικασίες πιστοποίησης ποιότητας και στο μάρκετινγκ του τουρισμού, προκειμένου να προσελκύονται πελάτες που δίνουν προτεραιότητα σε αυτές τις αξίες.
- c) Να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν **νέα εκπαιδευτικά προγράμματα εστιασμένα σε «πράσινες» δεξιότητες** για τον τουριστικό τομέα, παράλληλα με **την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτών** για την επικαιροποίηση των γνώσεών τους. Τα προγράμματα αναβάθμισης/επανεκπαίδευσης του TourX αποτελούν ένα σημείο εκκίνησης για περαιτέρω εφαρμογή με την πάροδο του χρόνου.
- d) Δημιουργία **πηγών χρηματοδότησης** που θα επιτρέπουν στις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους να επενδύουν από κοινού σε εξειδικευμένα μαθήματα βιωσιμότητας που προσφέρονται από τα δίκτυα CoVEs.

- e) Προώθηση **συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα** με τη συμμετοχή περιφερειακών φορέων, επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί η πειραματική εκπαίδευση με τις τοπικές στρατηγικές και τις ανάγκες των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και να δοκιμαστούν πιλοτικά καινοτόμα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.
- f) Ενθάρρυνση της συμμετοχής σε πρωτοβουλίες ευρωπαϊκών έργων όπως το TourX, με σκοπό **την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και την προώθηση διεθνών συνεργασιών**. Ειδικότερα, **οι επισκέψεις μελέτης και τα προγράμματα κινητικότητας** παρέχουν στις επιχειρήσεις πρόσβαση σε νέες ιδέες, λύσεις και επαφές. Αυτό μπορεί να εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου σε δίκτυα μεταξύ επιχειρήσεων με θετικές πρακτικές, ώστε να διευκολυνθεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και να τονωθεί η βιώσιμη ανταγωνιστικότητα.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Τα μέτρα αυτά θα ενισχύσουν την ικανότητα του τουριστικού τομέα να υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές, να βελτιώσει την αποδοτικότητα των πόρων και να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή.

Οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜμΕ, θα είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να επιτύχουν τους στόχους βιωσιμότητας, να μετρήσουν τον αντίκτυπό τους και να τον επικοινωνήσουν αποτελεσματικά στους πελάτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, αυξάνοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά τους και την ελκυστικότητά τους.

Το εργατικό δυναμικό θα διαθέτει τις απαραίτητες «πράσινες» δεξιότητες, συμβάλλοντας σε ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό τουριστικό οικοσύστημα.

Επιτάχυνση της ψηφιακής μεταμόρφωσης στον τουρισμό μέσω στοχευμένης κατάρτισης και υποστήριξης των υποδομών

Ο τουριστικός τομέας στο Βένετο, ενώ αναγνωρίζει την αναμφισβήτητη σημασία της ψηφιοποίησης, αντιμετωπίζει μια σειρά πολύπλευρων προκλήσεων όσον αφορά την πλήρη υιοθέτηση και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού. Ένα θεμελιώδες ζήτημα είναι η **άνιση πρόσβαση και η ανεπάρκεια γνώσεων σχετικά με τις απαραίτητες ψηφιακές τεχνολογίες**. Αυτό εκτείνεται πέρα από την απλή διαθεσιμότητα υλικού και περιλαμβάνει αξιόπιστη υποδομή διαδικτύου, ιδίως σε πιο απομακρυσμένες ή λιγότερο ανεπτυγμένες τουριστικές περιοχές. Από την άλλη πλευρά, για τους μαθητές, αυτό μπορεί να σημαίνει ανισότητα στην ικανότητά τους να συμμετέχουν πλήρως σε ψηφιακά ενισχυμένα μαθησιακά περιβάλλοντα, ενώ για τους εκπαιδευτές και τους δασκάλους, μπορεί να περιορίσει την ικανότητά τους να παρέχουν προηγμένα ψηφιακά προγράμματα σπουδών. Το *Piano Strategico del Turismo Veneto (PRT) 2025-2027* προσδιορίζει την «Τεχνολογική Καινοτομία και την ΤΝ» ως «καυτό θέμα» για τις επιχειρήσεις και τους προορισμούς έως το 2027, σημειώνοντας ότι η ανάπτυξη υπηρεσιών που υποστηρίζονται από την τεχνολογία έχει επαναπροσδιορίσει τις προσδοκίες των πελατών και έχει επιταχύνει την υιοθέτηση ψηφιακών υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Ένα σημαντικό εμπόδιο αποτελεί η **ανάπτυξη προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ των εκπαιδευτών και των δασκάλων**. Πολλοί από τους σημερινούς εκπαιδευτές, αν και ειδικοί στον τουρισμό, στερούνται των εξειδικευμένων δεξιοτήτων που απαιτούνται για τη διδασκαλία νέων ψηφιακών εργαλείων και στρατηγικών που διαμορφώνουν τη σύγχρονη τουριστική βιομηχανία. Αυτό δημιουργεί ένα χάσμα μεταξύ των αναγκών του κλάδου και της προσφερόμενης κατάρτισης. Επιπλέον, η **ταχεία και συνεχής εξέλιξη των ψηφιακών τεχνολογιών και των απαιτήσεων της αγοράς** καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών κατάρτισης, με τον κίνδυνο οι τρέχουσες εκπαιδευτικές προσφορές να καταστούν γρήγορα παρωχημένες. Το PRT 2025-2027 αναφέρει επίσης ότι η επανάσταση που συνδέεται με την τεχνητή νοημοσύνη θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στη δημιουργία και την εξατομίκευση του περιεχομένου, καθώς και στην ανάλυση δεδομένων.

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι απαραίτητη για την υλοποίηση αυτού του οράματος και αποτελεί τη βάση των πολιτικών συστάσεων που παρουσιάζονται.

Το ψηφιακό χάσμα επιδεινώνεται λόγω της έλλειψης εξατομικευμένης τεχνικής υποστήριξης και προσβάσιμης κατάρτισης προσαρμοσμένης στις ιδιαίτερες ανάγκες και τους περιορισμένους πόρους των ΜμΕ

Ο σχεδιασμός με βάση τα δεδομένα είναι κεντρικός στη στρατηγική, με τον πίνακα ελέγχου του «Osservatorio del Turismo Regionale Federato» (Περιφερειακό Παρατηρητήριο Τουρισμού, OTRF) να λειτουργεί ως ένα προηγμένο ψηφιακό οικοσύστημα για την ανάλυση ενός ευρέος φάσματος δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τον τομέα της φιλοξενίας, της διαδικτυακής φήμης και των τουριστικών δαπανών. Το PTA 2025 στοχεύει στην ενοποίηση και επέκταση αυτής της υποδομής, ενισχύοντας τις αναλυτικές της δυνατότητες και βελτιώνοντας την προσβασιμότητα των πληροφοριών για τις επιχειρήσεις. Θα ενισχύσει επίσης τα προγνωστικά μοντέλα για τη διευκόλυνση του σχεδιασμού και της εξατομίκευσης της τουριστικής προσφοράς.

Μία από τις κύριες πρωτοβουλίες ενθαρρύνει τη μετατροπή των προορισμών σε **«Εξυπνους Τουριστικούς Προορισμούς»**. Δίνει έμφαση στην ψηφιακή καινοτομία, στα αποτελεσματικά μοντέλα διαχείρισης και στην ανάπτυξη βιώσιμων τουριστικών προϊόντων. Εισάγονται επίσης νέες ψηφιακές πλατφόρμες για την ενίσχυση του ψηφιακού οικοσυστήματος, παρέχοντας ολοκληρωμένα εργαλεία τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους φορείς εκμετάλλευσης.

Συστάσεις:

- a) Εφαρμογή στρατηγικών που θα εγγυώνται **την καθολική πρόσβαση στις απαραίτητες ψηφιακές τεχνολογίες** για όλους τους φοιτητές και τους εκπαιδευτικούς στον τομέα της τουριστικής εκπαίδευσης.
- b) Προσφορά εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε **ψηφιακές δεξιότητες προσαρμοσμένων στον τουριστικό τομέα**, που καλύπτουν τομείς όπως το ψηφιακό μάρκετινγκ και η διαχείριση ηλεκτρονικών κρατήσεων.
- c) Να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη **προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ των εκπαιδευτών** και των εκπαιδευτικών στον τομέα του τουρισμού μέσω ειδικών προγραμμάτων. Να συμπεριληφθεί η χρήση ψηφιακών εργαλείων για την ενίσχυση της διαδραστικότητας και της συμμετοχής στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Το πρόγραμμα TourX Training of Trainers προσφέρει μια ευκαιρία για επαγγελματική ανάπτυξη.
- d) Δημιουργία **πλατφορμών για την «αντιστοίχιση» φοιτητών/εργαζομένων με τουριστικές επιχειρήσεις**, αξιοποιώντας ψηφιακά εργαλεία για πιο αποτελεσματικές συνδέσεις. Για το σκοπό αυτό, το Σύστημα Παρακολούθησης Αποφοίτων (GSTS) αποτελεί ένα καλό σημείο εκκίνησης. Το εργαλείο αυτό, σε συνδυασμό με το TourX Skills Watchtower, μπορεί να αποτελέσει εργαλείο πρόβλεψης των εκπαιδευτικών αναγκών σε συνεργασία με επιχειρήσεις και αποφοίτους.

- e) Προώθηση **συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα** για να διασφαλιστεί ότι η επαγγελματική κατάρτιση ευθυγραμμίζεται με τις ψηφιακές δεξιότητες που απαιτεί η αγορά, όπως περιγράφεται στο PRT 2025-2027, και υποστήριξη προγραμμάτων μικροπιστοποιήσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων.
- f) Παροχή **εξειδικευμένης τεχνικής υποστήριξης και ειδικής κατάρτισης στις ΜμΕ**, προκειμένου να διευκολυνθεί η υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων για τη διαχείριση των επιχειρήσεων, το διαδικτυακό μάρκετινγκ και την επικοινωνία με τους πελάτες, με στόχο την υπέρβαση του υφιστάμενου ψηφιακού χάσματος.
- g) Ενσωμάτωση λύσεων εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας για την προσφορά **πρακτικών προσομοιώσεων και εμπυθιστικών εμπειριών κατάρτισης** στον τομέα του τουρισμού.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Αυτές οι δράσεις θα γεφυρώσουν το ψηφιακό χάσμα στον τομέα του τουρισμού, ιδίως για τις ΜμΕ, οδηγώντας σε βελτιωμένη λειτουργική αποδοτικότητα, ενισχυμένη διαδικτυακή παρουσία και καλύτερη αφοσίωση των πελατών. Το εργατικό δυναμικό θα αποκτήσει κρίσιμες ψηφιακές ικανότητες, προωθώντας την καινοτομία και προσαρμόζοντας τον τομέα στο εξελισσόμενο ψηφιακό τοπίο. Η ενισχυμένη ψηφιακή υποδομή και οι δεξιότητες θα συμβάλουν επίσης σε ένα πιο ασφαλές και προσαρμοστικό οικοσύστημα τουρισμού.

Ο συνδυασμός των δεδομένων του OTRF με τακτικές έρευνες σχετικά με την απασχόληση και τις δεξιότητες στον τουρισμό, όπως προτείνεται στο TourX Skills Watchtower, μπορεί να συμβάλει στη λήψη ακριβών αποφάσεων σχετικά με τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μια σημαντική πρόοδο, ξεπερνώντας τις γενικές ανάγκες κατάρτισης και προχωρώντας προς την στοχευμένη ανάπτυξη δεξιοτήτων με βάση τις πληροφορίες για την αγορά και την εργασία.

Ενίσχυση της διαπολιτισμικής ικανότητας για μια παγκόσμια τουριστική εμπειρία

Ο τουριστικός τομέας του Βένετο, ο οποίος γίνεται όλο και πιο παγκόσμιος και εξαρτάται από διεθνείς επισκέπτες και ποικιλόμορφο προσωπικό, αντιμετωπίζει συχνά παραγνωρισμένες αλλά κρίσιμες προκλήσεις στην οικοδόμηση αποτελεσματικής διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Το *Piano Strategico del Turismo Veneto (PRT) 2025-2027* επισημαίνει τις παγκόσμιες τουριστικές τάσεις, συμπεριλαμβανομένου του αυξανόμενου αριθμού διεθνών τουριστών και των μεταβολών στις αγορές προέλευσης, όπως η ισχυρή αύξηση από τις ΗΠΑ, την Κίνα και την Ινδία, και η ραγδαία αύξηση από χώρες όπως η Τσεχική Δημοκρατία, η Ουγγαρία και η Πολωνία. Αυτές οι τάσεις υπογραμμίζουν την αυξανόμενη ανάγκη για διαπολιτισμική ικανότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο, **η έλλειψη εκπαιδευτών** που διαθέτουν όχι μόνο εξαιρετικές δεξιότητες επικοινωνίας αλλά και **μια βαθιά και λεπτομερή κατανόηση των διαπολιτισμικών δυναμικών** που είναι συγκεκριμένες για το τουριστικό πλαίσιο αποτελεί ένα ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Οι εκπαιδευτές πρέπει να προχωρήσουν πέρα από τις βασικές γλωσσικές δεξιότητες και να καλύψουν θέματα όπως η πολιτισμική ευαισθησία, η γλώσσα του σώματος, η εθιμοτυπία και η επίλυση συγκρούσεων μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών

Αυτή η έλλειψη εξειδίκευσης των εκπαιδευτών επηρεάζει άμεσα την ανάπτυξη κρίσιμων δεξιοτήτων στους φοιτητές και τους εργαζόμενους. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα άτομα στον τομέα του τουρισμού θα αναπτύξουν όχι μόνο τις απαραίτητες τεχνικές ικανότητες (π.χ. διαχείριση φιλοξενίας, συστήματα κρατήσεων), αλλά και **βασικές διατομεακές (μαλακές) δεξιότητες που είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική διαπολιτισμική επικοινωνία**. Σε αυτές περιλαμβάνονται η ενεργητική ακρόαση, η ενσυναίσθηση, η προσαρμοστικότητα, η πολιτισμική νοημοσύνη και η ικανότητα να χειρίζεται κανείς διαφορετικές οπτικές γωνίες. Το PRT 2025-2027 δίνει έμφαση στην «civiltà dell'accoglienza» (κουλτούρα της φιλοξενίας) ως βασική πτυχή της κοινωνικής βιωσιμότητας.

Η προσαρμογή του περιεχομένου της κατάρτισης στις διαφορετικές πολιτισμικές και γλωσσικές πραγματικότητες των αποδεκτών, ειδικά σε μια περιοχή όπως το Βένετο που προσελκύει επισκέπτες από διάφορα μέρη του κόσμου, προσθέτει ένα επιπλέον επίπεδο πολυπλοκότητας.

Η πρόκληση της ένταξης αλλοδαπών εργαζομένων σε τοπικές ομάδες τουρισμού, όπου οι πολιτισμικές παρεξηγήσεις ή η έλλειψη συγκεκριμένης υποστήριξης μπορούν να εμποδίσουν

την αποτελεσματική συνεργασία και την παροχή υπηρεσιών, μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στην προσέλκυση διεθνούς ταλέντου.

Παρά τα αναγνωρισμένα οφέλη, **η διευκόλυνση της πολιτιστικής ανταλλαγής και της διεθνούς κινητικότητας τόσο για τους φοιτητές όσο και για τους εκπαιδευτές παραμένει μια σημαντική πρόκληση**. Τα πρακτικά εμπόδια περιλαμβάνουν συχνά περιορισμούς στη χρηματοδότηση, γραφειοκρατικά εμπόδια για τις διεθνείς τοποθετήσεις, πολυπλοκότητες σχετικά με τις βίζες και έλλειψη καθιερωμένων δικτύων για τέτοιου είδους ανταλλαγές. Αυτό περιορίζει την έκθεση σε ποικίλα πολιτιστικά περιβάλλοντα, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για τον πραγματικό εμπλουτισμό των διαπολιτισμικών ικανοτήτων πέρα από τη θεωρητική μάθηση.

Συστάσεις:

- a) **Ενσωμάτωση θεμάτων ποικιλομορφίας, πολυπολιτισμικότητας και ένταξης** στις εκπαιδευτικές ενότητες, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων για μια τουριστική ανάπτυξη που σέβεται τους τοπικούς φορείς.
- b) Ανάπτυξη **προγραμμάτων μικροπιστοποιήσεων για διατομεακές δεξιότητες**, με ειδικά μαθήματα για τις προκλήσεις της διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Τα προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων/επανακατάρτισης του TourX περιλαμβάνουν εκπαίδευση σε δεξιότητες που μπορούν να προσαρμοστούν σύμφωνα με τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω του «Μηχανισμού Πρόβλεψης Δεξιοτήτων (Skills Watchtower)». Αυτό θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν την ποιότητα των υπηρεσιών, να αποτρέψουν πολιτισμικές παρεξηγήσεις και να χτίσουν πιστότητα με ένα διεθνές πελατολόγιο.
- c) Προώθηση **στενότερης συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων επαγγελματικής κατάρτισης** για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των διαπολιτισμικών πολιτικών και πρακτικών.
- d) **Να δοθούν κίνητρα** για τη δημιουργία **δικτύων διαπολιτισμικής ανταλλαγής** μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων από διαφορετικές περιοχές ή χώρες.
- e) **Προώθηση της διεθνούς κινητικότητας και των ευκαιριών διαπολιτισμικής κατάρτισης** για φοιτητές, εκπαιδευτές, επιχειρηματίες και επαγγελματίες μέσω ευρωπαϊκών έργων. Το πρόγραμμα κινητικότητας TourX θα δημιουργήσει ένα πραγματικό δίκτυο εταιρειών, οργανισμών επαγγελματικής κατάρτισης, πανεπιστημίων και δημόσιων ιδρυμάτων, ανοίγοντας το δρόμο για περαιτέρω πρωτοβουλίες που ενδεχομένως θα οδηγήσουν σε τακτικές ανταλλαγές.

- f) Εφαρμογή ενός «**Διαπολιτισμικού Προγράμματος Καθοδήγησης μεταξύ Εργαζομένων**» με την υποστήριξη του TourX SME Technical Support Box, προκειμένου να διευκολυνθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις πολιτισμικές αλλαγές εντός των επιχειρήσεων και να παρασχεθεί εξατομικευμένη υποστήριξη σε νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους από διαφορετικά υπόβαθρα.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Τα μέτρα αυτά θα ενισχύσουν σημαντικά τη διαπολιτισμική ικανότητα του εργατικού δυναμικού του τουρισμού, οδηγώντας σε βελτιωμένη ποιότητα υπηρεσιών και εμπλουτισμένη εμπειρία για ένα ποικιλόμορφο διεθνές πελατολόγιο. Θα προωθήσουν επίσης ένα πιο συμπεριληπτικό και κατανόητο εργασιακό περιβάλλον εντός των τουριστικών επιχειρήσεων και θα μειώσουν τις πολιτισμικές παρεξηγήσεις.

Ο τομέας θα βρίσκεται σε καλύτερη θέση να προσελκύσει και να διατηρήσει ένα παγκόσμιο εργατικό δυναμικό και να εξυπηρετήσει ένα ευρύτερο φάσμα διεθνών επισκεπτών.

Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και της αξιοπρεπούς εργασίας στον τουριστικό τομέα

Ο τουριστικός τομέας στο Βένετο, παρά το δυναμικό του ως κινητήρια δύναμη για την τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, αντιμετωπίζει σημαντικές και πολύπλευρες προκλήσεις όσον αφορά την πρώθηση της πραγματικής κοινωνικής ένταξης και τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας. Το *Piano Strategico del Turismo Veneto (PRT) 2025-2027* προσδιορίζει την αναντιστοιχία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς εργασίας ως βασικό ζήτημα, αναφέροντας ότι ο τουριστικός τομέας αντιμετωπίζει πρόβλημα απώλειας ελκυστικότητας στην αγορά εργασίας και **δυσκολία στην πρόσληψη νέου προσωπικού**.

Μια σημαντική πρόκληση είναι **η αποτελεσματική ένταξη και διατήρηση ευάλωτων ομάδων** — όπως των NEET, των μεταναστών, των ατόμων με αναπηρίες και των ατόμων που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα — σε προγράμματα κατάρτισης και, στη συνέχεια, στην απασχόληση. Αυτές οι ομάδες αντιμετωπίζουν συχνά υψηλότερο κίνδυνο εγκατάλειψης της επαγγελματικής κατάρτισης λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως η έλλειψη βασικών δεξιοτήτων, οι ανεπαρκείς δομές υποστήριξης και οι προσωπικές συνθήκες. Το PRT 2025-2027 αναφέρει επίσης συγκεκριμένα την ένταξη και την προσβασιμότητα ως υποθέματα στο πλαίσιο του «Impresa e lavoro» (Επιχείρηση και εργασία). Αναφέρεται επίσης στην «ενσωμάτωση» ως πρωταρχικό τομέα προσοχής, τόσο για τα κοινωνικά υποκείμενα που συμμετέχουν στην προσφορά όσο και για τους τουρίστες, με έμφαση στον «καθολικό σχεδιασμό» των δομών και στην εξειδικευμένη φιλοξενία.

Επιπλέον, **οι επίμονες προκαταλήψεις και τα συστημικά εμπόδια στην είσοδο στην αγορά εργασίας** επηρεάζουν δυσανάλογα αυτά τα ευάλωτα άτομα. Οι εργοδότες ενδέχεται να μην διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και πόρους για να καλύψουν ποικίλες ανάγκες (π.χ. απαιτήσεις προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες, υπηρεσίες για ηλικιωμένους πελάτες/γυναίκες που ταξιδεύουν μόνες κ.λπ.). Συχνά βασίζονται σε άτυπα κανάλια πρόσληψης ή είναι απρόθυμοι να επενδύσουν στη μακροπρόθεσμη επαγγελματική ανάπτυξη.

Ο τομέας αντιμετωπίζει μια ευρέως διαδεδομένη αντίληψη —και συχνά την πραγματικότητα— για ασταθείς θέσεις εργασίας και έλλειψη επαγγελματικών διαδρομών. Αυτό συμβάλλει σε υψηλό ποσοστό εναλλαγής προσωπικού και δυσκολία στην προσέλκυση και διατήρηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Το PRT 2025-2027 αναφέρει τις συνθήκες εργασίας και την ασφάλεια σε κρίσιμα περιβάλλοντα, καθώς και την ικανοποίηση των εργαζομένων όχι μόνο στον χώρο εργασίας, ως σχετικά θέματα. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να **διασφαλιστούν αξιοπρεπείς και δίκαιες συνθήκες εργασίας** σε όλους τους τομείς, αντιμετωπίζοντας

ζητήματα όπως τα ακανόνιστα ωράρια, η ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και οι δίκαιοι μισθοί.

Πέρα από αυτές τις εσωτερικές προκλήσεις, ο τουριστικός τομέας δυσκολεύεται να **επικοινωνήσει αποτελεσματικά τις θετικές πτυχές και τις επαγγελματικές ευκαιρίες** που προσφέρουν τα διάφορα επαγγέλματά του. Αυτό περιλαμβάνει την ανάδειξη των διαδρομών επαγγελματικής εξέλιξης, της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της ικανοποιητικής φύσης της αλληλεπίδρασης με τους πελάτες, στοιχεία που συχνά επισκιάζονται από τα προαναφερθέντα αρνητικά στερεότυπα. Αυτό το επικοινωνιακό κενό εμποδίζει τις προσπάθειες προσέλκυσης νέων ταλέντων και προώθησης μιας πιο επαγγελματικής εικόνας του κλάδου.

Τέλος, η προσαρμογή **των προγραμμάτων κατάρτισης** στις ποικίλες μαθησιακές ανάγκες και τις συγκεκριμένες απαιτήσεις ατόμων από διάφορα μειονεκτούντα περιβάλλοντα και η διασφάλιση της ενεργού και ουσιαστικής συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων στις διαδικασίες ένταξης παραμένουν πολύπλοκα εγχειρήματα.

Συστάσεις:

- a) Σχεδιασμός και υλοποίηση **εκπαιδευτικών προγραμμάτων που είναι προσβάσιμα σε όλους**, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών με αναπηρίες ή από μειονεκτούντα περιβάλλοντα.
- b) Ενεργή προώθηση **της ισότητας των φύλων** στο πλαίσιο των προγραμμάτων κατάρτισης και σε ολόκληρο τον τομέα του τουρισμού.
- c) Δημιουργία ενός «**Σήματος Φιλοξενίας με Κοινωνική Ένταξη**» σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, με σκοπό την πιστοποίηση τουριστικών επιχειρήσεων που εφαρμόζουν πολιτικές ένταξης τόσο για τους εργαζομένους (συμπεριλαμβανομένων ευάλωτων ομάδων και μεταναστών) όσο και για τους πελάτες (με ειδικές ανάγκες προσβασιμότητας ή πολιτισμικής πολυμορφίας). Τα Κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης (CoVEs) θα πρέπει να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των κριτηρίων και στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για το εν λόγω σήμα.
- d) Προώθηση **δομημένων συνεργασιών μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων, υπηρεσιών απασχόλησης, διαμεσολαβητικών οργανισμών και οργανισμών του τριτογενούς τομέα**, με σκοπό τη διευκόλυνση της απασχόλησης ευάλωτων ατόμων. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει τη δημιουργία ειδικών διαδρομών μάθησης με βάση την εργασία (Work-Based Learning, WBL) και την παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης για την ένταξή τους στον χώρο εργασίας.

- e) **Χρήση του τουρισμού ως μέσου κοινωνικής ένταξης** μέσω της ανάπτυξης σχετικών ικανοτήτων σε συνεργασία με οργανισμούς επαγγελματικής κατάρτισης.
- f) **Ευαισθητοποίηση των μαθητών και των εκπαιδευτών/καθηγητών** σχετικά με τη ζωτική σημασία της **κοινωνικής ένταξης** στον τομέα του τουρισμού. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ενσωμάτωσης θεμάτων ποικιλομορφίας, πολυπολιτισμικότητας και ένταξης σε εκπαιδευτικά προγράμματα, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων για μια τουριστική ανάπτυξη που σέβεται τους τοπικούς φορείς.
- g) Να αναπτυχθούν **εργαλεία και μαθήματα για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανεκπαίδευση των NEET**, προκειμένου να διευκολυνθεί η ένταξή τους στην αλυσίδα αξίας του τουρισμού.
- h) **Να δρομολογηθούν ευρείες εκστρατείες ευαισθητοποίησης** που θα στοχεύουν τις νεότερες γενιές (π.χ. μέσω «ημερών ανοιχτών θυρών» και «τελετών αποφοίτησης των καλύτερων φοιτητών») για την ενίσχυση της ελκυστικότητας των επαγγελματιών του τουρισμού, προβάλλοντας θετικές μαρτυρίες και επαγγελματικές διαδρομές.
- i) Επαναπροσδιορισμός και **βελτίωση** τόσο της εσωτερικής (μεταξύ των τουριστικών επιχειρήσεων) όσο και της εξωτερικής (προς τους πιθανούς υπαλλήλους) **επικοινωνίας**, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι κοινές παρανοήσεις σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια της εργασίας, δίνοντας έμφαση στις ευκαιρίες για πλήρη απασχόληση και επαγγελματική εξέλιξη.
- j) **Άμεση συνεργασία με τις επιχειρήσεις** (π.χ. μέσω συμφωνιών πρακτικής άσκησης) για τον καθορισμό της απαραίτητης κατάρτισης για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή την επανεκπαίδευση, με έμφαση στις προτεραιότητες που σχετίζονται με την ένταξη.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Αυτές οι συστάσεις θα δημιουργήσουν έναν πιο χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιο τουριστικό τομέα, προωθώντας την ένταξη των ευάλωτων πληθυσμών και παρέχοντας ευκαιρίες αξιοπρεπούς απασχόλησης.

Η καλύτερη επικοινωνία μπορεί να προσελκύσει και να διατηρήσει ένα ποικιλόμορφο εργατικό δυναμικό, αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις της πρόσληψης και βελτιώνοντας την εικόνα της ποιότητας της εργασίας.

Το «Σήμα Φιλοξενίας με Κοινωνική Ένταξη» θα αναγνωρίζει και θα προωθεί τις επιχειρήσεις που δεσμεύονται για την ένταξη, προωθώντας θετικές αλλαγές σε ολόκληρο τον κλάδο. Τελικά, αυτό

θα οδηγήσει σε έναν τουριστικό τομέα που θα είναι πιο αντιπροσωπευτικός, ανθεκτικός και κοινωνικά υπεύθυνος.

Κίνα

Βελτιστοποίηση της δομής και της διάταξης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού

Η διάταξη και η δομή των ειδικοτήτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού δεν είναι απολύτως λογικές και υπάρχει ένα χάσμα με τις απαιτήσεις ανάπτυξης της τουριστικής βιομηχανίας. Ορισμένες ειδικότητες στον τομέα του τουρισμού έχουν ασαφή χαρακτηριστικά και άνιση ανάπτυξη.

Συστάσεις

Με τη βελτιστοποίηση της δομής και της διάρθρωσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού, μπορεί να βελτιωθεί η συνολική ποιότητα και η προσαρμοστικότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού, ώστε να ανταποκρίνεται στις διαφοροποιημένες ανάγκες της ανάπτυξης του τουριστικού κλάδου. Στοχεύοντας στο ακόλουθο κοινό-στόχο: Επαγγελματικά κολέγια τουρισμού, Τμήματα Διαχείρισης Εκπαίδευσης στον Τουρισμό. Ενδιαφερόμενα μέρη: Τουριστικές εταιρείες, Ενώσεις του Τουριστικού Κλάδου, Εμπειρογνώμονες στην Εκπαίδευση στον Τουρισμό.

- Οι αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες της Κίνας καθοδηγούν τα επαγγελματικά κολέγια τουρισμού να συνδυάζουν τα δικά τους πλεονεκτήματα, να τοποθετούνται επιστημονικά και με ακρίβεια και να αναπτύσσουν επαγγελματικά χαρακτηριστικά.
- Το κινεζικό Υπουργείο Παιδείας, σε συνεργασία με την Εθνική Διοίκηση Τουρισμού, θα επιλέξει και θα δημιουργήσει μια σειρά από εθνικού επιπέδου επιδεικτικά και χαρακτηριστικά επαγγελματικά κέντρα, σχηματίζοντας μια ομάδα επαγγελματιών του τουρισμού που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και έχει διακριτά χαρακτηριστικά.
- Δημιουργία μιας «Εθνικής Πλατφόρμας Πληροφοριών για την Απασχόληση στην Επαγγελματική Εκπαίδευση στον Τουρισμό» για τη σύνδεση σε πραγματικό χρόνο των αναγκών των επιχειρήσεων σε θέματα απασχόλησης με τις προθέσεις των φοιτητών για αναζήτηση εργασίας.
- Εφαρμογή του «συστήματος πιστοποιητικών 1+X» και ενσωμάτωση πιστοποιήσεων του κλάδου (όπως προσόντα ξεναγών και διαχείριση ξενοδοχείων) στο σύστημα πιστωτικών μονάδων.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Το τέλειο σύστημα κατάρτισης ταλέντων παρέχει στους φοιτητές μια σαφή πορεία επαγγελματικής εξέλιξης. Οι μαθητές της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης μπορούν να εισέλθουν σε ανώτερα επαγγελματικά κολέγια για περαιτέρω σπουδές μέσω εισαγωγικών εξετάσεων, οι φοιτητές της ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης μπορούν να βελτιώσουν τα ακαδημαϊκά τους προσόντα μέσω της αναβάθμισης από το κολέγιο σε προπτυχιακό επίπεδο ή συμμετέχοντας σε εισαγωγικές εξετάσεις για μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ οι προπτυχιακοί φοιτητές και άνω έχουν την ευκαιρία να εισέλθουν σε ερευνητικά ιδρύματα τουρισμού, μεγάλες τουριστικές εταιρείες κ.λπ. για να ασχοληθούν με διοικητικές ή ερευνητικές εργασίες. Ταυτόχρονα, τα πρότυπα κατάρτισης ταλέντων σε διαφορετικά επίπεδα είναι αλληλένδετα και οι φοιτητές μπορούν να βελτιώνουν σταδιακά τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους κατά τη μάθηση σε διαφορετικά επίπεδα.

Σχετικά στοιχεία:

- Το Κινεζικό Υπουργείο Παιδείας και η Εθνική Διοίκηση Τουρισμού της Κίνας εξέδωσαν από κοινού ένα έγγραφο που απαιτεί τη βελτιστοποίηση της δομής της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού και την ενίσχυση της δημιουργίας επιδεικτικών και χαρακτηριστικών επαγγελματικών σημείων. Και η πρακτική έχει αποδείξει ότι ένα διακριτικό πρόγραμμα σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού μπορεί να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των φοιτητών στην αγορά εργασίας και τις προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξής τους.
- Το Ινστιτούτο Διαχείρισης Ξενοδοχείων της Λωζάνης (EHL) στην Ελβετία έχει επιτύχει ποσοστό απασχόλησης 98% για τους αποφοίτους του μέσω ενός μοντέλου μαθημάτων «θεωρία + πρακτική + καινοτομία».
- Το 2023, η επαρχία Zhejiang έθεσε σε πιλοτική εφαρμογή την «Πλατφόρμα Απασχόλησης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης», η οποία αύξησε την αποτελεσματικότητα υπογραφής συμβολαίων από τους φοιτητές κατά 50% και μείωσε το κόστος πρόσληψης των επιχειρήσεων κατά 30%.

Συνεργασία σχολείων και επιχειρήσεων και ενοποίηση με τη βιομηχανία και την ΕΕΚ

Η έλλειψη ενός μακροπρόθεσμου σταθερού μηχανισμού συνεργασίας μεταξύ σχολείων και επιχειρήσεων έχει οδηγήσει σε απώλεια ταλέντων λόγω των χαμηλών μισθών των αποφοίτων

στον τουριστικό κλάδο. Η πρακτική διδασκαλία της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού είναι σχετικά αδύναμη και υπάρχει ένα ορισμένο χάσμα μεταξύ αυτής και των πραγματικών αναγκών των επιχειρήσεων.

Συστάσεις

Ομάδα-στόχος: επαγγελματικά κολέγια τουρισμού, επιχειρήσεις τουρισμού.

Ενδιαφερόμενα μέρη: Ενώσεις του τουριστικού κλάδου, τμήματα διαχείρισης της εκπαίδευσης, φοιτητές και γονείς

Με την εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων και επιχειρήσεων και την ενοποίηση της βιομηχανίας και της εκπαίδευσης, τη βελτίωση της πρακτικότητας και της συνάφειας της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού, καθώς και την καλλιέργεια υψηλής ποιότητας τεχνικών δεξιοτήτων και ταλέντων στη διαχείριση υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις αναπτυξιακές ανάγκες του τουριστικού κλάδου. Για παράδειγμα:

- Προώθηση της πιλοτικής εφαρμογής του σύγχρονου συστήματος μαθητείας μέσω κοινής εγγραφής, κοινής κατάρτισης και ολοκληρωμένης εκπαίδευσης μεταξύ σχολείων και επιχειρήσεων.
- Υποστήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων ώστε να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στη δημιουργία ομάδων επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού και αξιοποίηση του σημαντικού ρόλου των ομάδων αυτών στην προώθηση της οργανικής ενοποίησης της αλυσίδας της τουριστικής βιομηχανίας και της αλυσίδας της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού.
- Προώθηση μοντέλων «πρακτικής άσκησης στην εργασία», όπως «πολυεξαμηνιαία, τμηματοποιημένη» και «εναλλασσόμενη εργασία κατά τη διάρκεια της υψηλής και της χαμηλής περιόδου».
- Παροχή φορολογικών ελαφρύνσεων και απαλλαγών για επιχειρήσεις που συμμετέχουν ενεργά στη συνεργασία σχολείων-επιχειρήσεων (όπως μείωση των επιπλέον χρεώσεων για την εκπαίδευση κατά 10% -15%).

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Αυτό το μοντέλο συνεργασίας έχει μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης, την εξέλιξη των φοιτητών, την πρόοδο των επιχειρήσεων και την κοινωνικοοικονομική ευημερία. Τα αναμενόμενα οφέλη αντανakλώνται κυρίως στις ακόλουθες πτυχές: Βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων των φοιτητών. Οι επιχειρήσεις παρέχουν

στους φοιτητές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας μεγάλο αριθμό ευκαιριών πρακτικής εξάσκησης. Οι φοιτητές μπορούν να εξασκούνται επανειλημμένα σε ένα πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, ώστε να βελτιώσουν την επιδεξιότητα και την ακρίβεια των εργασιών τους. Λαμβάνοντας ως παράδειγμα το τμήμα μαγειρικής, όταν οι φοιτητές εξασκούνται στην κουζίνα του σχολείου, περιορίζονται από τον εξοπλισμό, τα συστατικά κ.λπ., και οι ευκαιρίες εξάσκησης είναι περιορισμένες. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης στην κουζίνα του ξενοδοχείου, πρέπει να συμμετέχουν στην προετοιμασία μεγάλου αριθμού πιάτων κάθε μέρα. Από την προετοιμασία των συστατικών και τις μαγειρικές δεξιότητες έως την παρουσίαση των πιάτων, μπορούν να εξασκηθούν πλήρως και οι μαγειρικές τους δεξιότητες μπορούν να βελτιωθούν ραγδαία.

Κατά τη διάρκεια των πρακτικών ασκήσεων, οι φοιτητές μπορούν να αποκτήσουν μια βαθύτερη κατανόηση των τάσεων του κλάδου και των αναγκών των επιχειρήσεων σε θέματα απασχόλησης, διασαφηνίζοντας έτσι την κατεύθυνση της σταδιοδρομίας τους και τους στόχους ανάπτυξής τους. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια πρακτικών ασκήσεων σε ξενοδοχεία, οι φοιτητές του κλάδου του τουρισμού μπορεί να διαπιστώσουν ότι τους ενδιαφέρει περισσότερο το μάρκετινγκ ξενοδοχείων ή η εξυπηρέτηση πελατών και, στη συνέχεια, να βελτιώσουν τις σχετικές δεξιότητές τους με πιο στοχευμένο τρόπο στις μετέπειτα σπουδές τους, προετοιμαζόμενοι για τη μελλοντική επαγγελματική τους εξέλιξη.

Σχετικά στοιχεία:

- Η Απόφαση του Κρατικού Συμβουλίου για την Επιτάχυνση της Ανάπτυξης της Σύγχρονης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης εκδόθηκε το 2014. Προτείνει την «ενσωμάτωση της βιομηχανίας και της εκπαίδευσης, τη συνεργασία σχολείων και επιχειρήσεων» ως τον βασικό δρόμο για την ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις του κλάδου να συμμετέχουν στην καλλιέργεια ταλέντων και προωθεί μοντέλα όπως η «σύγχρονη μαθητεία».
- Το 2018, έξι υπουργεία, μεταξύ των οποίων το Υπουργείο Παιδείας της Κίνας, η Εθνική Επιτροπή Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων και το Υπουργείο Βιομηχανίας και Τεχνολογίας Πληροφοριών της Κίνας, εξέδωσαν τα «Μέτρα για την προώθηση της συνεργασίας σχολείων και επιχειρήσεων στις επαγγελματικές σχολές»: διευκρινίζοντας τις μορφές συνεργασίας σχολείων και επιχειρήσεων (όπως η από κοινού δημιουργία βάσεων κατάρτισης, μαθήματα κατά παραγγελία, πρακτική άσκηση στον χώρο εργασίας κ.λπ.). Οι επιχειρήσεις μπορούν να λάβουν υποστήριξη μέσω φορολογικών κινήτρων, οικονομικών επιδοτήσεων και άλλων μέσων.

- Επαγγελματικό Κολέγιο Διαχείρισης Ξενοδοχείων Sanya Zhongrui: Σε συνεργασία με τους ομίλους Marriott, Hilton και άλλους για «τάξεις κατά παραγγελία», οι απόφοιτοι έχουν αρχικό μισθό 20% υψηλότερο από τον μέσο όρο του κλάδου.
- Κολλέγιο Τουρισμού Γκουιλίν: Προσφέροντας δίγλωσσα μαθήματα για την «Τουριστική Κουλτούρα της ASEAN», με 15% διεθνείς φοιτητές, που επεκτείνονται στην αγορά εργασίας της Νοτιοανατολικής Ασίας.
- Σύμφωνα με το μοντέλο του «διπλού συστήματος» στη Γερμανία, το 80% των μαθημάτων των φοιτητών τουρισμού ολοκληρώνεται σε επιχειρήσεις και το ποσοστό αντιστοίχισης στην απασχόληση υπερβαίνει το 85%.

Ενίσχυση της στελέχωσης του διδακτικού προσωπικού στον τομέα του τουρισμού

Το διδακτικό προσωπικό για την επαγγελματική εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού είναι ανεπαρκές και υπάρχει έλλειψη έμπειρων εκπαιδευτικών με πρακτική εμπειρία. Οι μέθοδοι και τα εργαλεία διδασκαλίας ορισμένων εκπαιδευτικών είναι σχετικά υποβαθμισμένα, γεγονός που δυσχεραίνει την προσαρμογή στις διαφοροποιημένες ανάγκες του ταχέως αναπτυσσόμενου τουριστικού κλάδου. Η πρακτική διδασκαλία της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού είναι σχετικά αδύναμη και υπάρχει ένα ορισμένο χάσμα μεταξύ αυτής και των πραγματικών αναγκών των επιχειρήσεων.

Συστάσεις

Ομάδα-στόχος: διδακτικό και διοικητικό προσωπικό των επαγγελματικών σχολών τουρισμού.

Ενδιαφερόμενοι φορείς: Τμήματα διαχείρισης της εκπαίδευσης, τουριστικές εταιρείες, μαθητές και γονείς

Με την ενίσχυση της στελέχωσης του διδακτικού προσωπικού στην επαγγελματική εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού, τη βελτίωση της επαγγελματικής ποιότητας και του επιπέδου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών, καθώς και την παροχή ισχυρής υποστήριξης για την ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού. Για παράδειγμα:

- Βελτίωση των μεθόδων αξιολόγησης και διορισμού των πλήρους απασχόλησης εκπαιδευτικών και αύξηση του ποσοστού του προσωπικού με πρακτική εμπειρία σε επιχειρήσεις, προηγμένες τεχνικές δεξιότητες και ταλέντα στη διαχείριση υπηρεσιών που υπηρετούν ως πλήρους απασχόλησης εκπαιδευτικοί.

- Αυστηρή εφαρμογή του συστήματος κατά το οποίο οι νέοι εκπαιδευτικοί ασκούνται πρώτα και στη συνέχεια αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους, καθώς και τακτική πρακτική άσκηση των εκπαιδευτικών.
- Ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών να συμμετέχουν σε πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις, σε διεθνή προγράμματα βραχυπρόθεσμης ανταλλαγής, σε ερευνητικά έργα, καθώς και σε δραστηριότητες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, με σκοπό την ενίσχυση των πρακτικών ικανοτήτων και του επιπέδου διδασκαλίας τους.
- Εφαρμογή του «συστήματος διπλού μέντορα»: εμπειρογνώμονες από επιχειρήσεις αναλαμβάνουν περισσότερο από το 30% της διδασκαλίας των πρακτικών μαθημάτων.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Οι καθηγητές μπορούν να ενημερώνονται για τις νέες εξελίξεις, τις νέες τεχνολογίες και τις τάσεις στον τουριστικό κλάδο συμμετέχοντας σε εκπαίδευση στον κλάδο, πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις, ακαδημαϊκές ανταλλαγές και άλλες δραστηριότητες, και να ενσωματώνουν αυτές τις πρωτοποριακές γνώσεις στη διδασκαλία των μαθημάτων. Για παράδειγμα, με την άνοδο του έξυπνου τουρισμού, οι καθηγητές προσθέτουν στο πρόγραμμα σπουδών περιεχόμενο όπως η ανάλυση μεγάλων δεδομένων και η εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης στις τουριστικές υπηρεσίες, ώστε το διδακτικό περιεχόμενο να είναι πιο σύγχρονο και πρακτικό.

Οι εκπαιδευτικοί υψηλής ποιότητας είναι πιο πρόθυμοι να δοκιμάσουν νέες μεθόδους και τεχνολογίες διδασκαλίας, όπως η μάθηση βάσει έργων, η διδασκαλία με μελέτες περιπτώσεων, η διδασκαλία με εικονική προσομοίωση κ.λπ. Λαμβάνοντας ως παράδειγμα τη μάθηση βάσει έργων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να οργανώσουν τη συμμετοχή των φοιτητών σε πρακτικά έργα, όπως ο σχεδιασμός τουριστικών διαδρομών και ο σχεδιασμός του τουριστικού μάρκετινγκ, ώστε οι φοιτητές να μπορούν να μάθουν και να εξελιχθούν στην πράξη, και να καλλιεργήσουν την ικανότητα ομαδικής εργασίας, την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και την ικανότητα καινοτομίας των φοιτητών.

Σχετικά στοιχεία:

- A. Το 2019, το Υπουργείο Παιδείας, η Εθνική Επιτροπή Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων, το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Ασφάλισης εξέδωσαν το «*Σχέδιο Εφαρμογής για την Εμβάθυνση της Μεταρρύθμισης της Δημιουργίας της Ομάδας Δασκάλων «Διπλού Δασκάλου» στην Επαγγελματική Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*», δηλώνοντας σαφώς ότι η δημιουργία μιας ομάδας

διδασκαλίας «διπλού δασκάλου» υψηλής ποιότητας αποτελεί θεμελιώδες καθήκον για την επιτάχυνση του εκσυγχρονισμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Έχουν προταθεί συγκεκριμένοι στόχοι, όπως έως το 2022, το ποσοστό των «διπλών εκπαιδευτικών» στα επαγγελματικά κολέγια σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς επαγγελματικών μαθημάτων να υπερβεί το ήμισυ, και να δημιουργηθούν 100 βάσεις κατάρτισης «διπλών εκπαιδευτικών» στο πλαίσιο συνεργασίας σχολείων και επιχειρήσεων, καθώς και 100 εθνικές βάσεις πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις.

- B. Το 90% των εκπαιδευτικών στα ιαπωνικά επαγγελματικά κολέγια τουρισμού έχει πάνω από 3 χρόνια εμπειρίας στον κλάδο, και οι βαθμολογίες των φοιτητών στις πρακτικές δεξιότητες είναι 30% υψηλότερες από αυτές παρόμοιων ιδρυμάτων στην Κίνα.

Ενίσχυση του επιπέδου διεθνοποίησης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στα τμήματα τουρισμού

Το επίπεδο διεθνοποίησης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού δεν είναι υψηλό και δεν είναι εναρμονισμένο με τα διεθνή προηγμένα επίπεδα. Ορισμένα κινεζικά επαγγελματικά κολέγια τουρισμού παρουσιάζουν περιορισμούς όσον αφορά τις διεθνείς ανταλλαγές και τη συνεργασία.

Συστάσεις

- Υποστήριξη των επαγγελματικών κολλεγίων τουρισμού για τη διεξαγωγή διεθνών ανταλλαγών και συνεργασιών, την εκμάθηση προηγμένων εκπαιδευτικών εννοιών και την εισαγωγή εκπαιδευτικών πόρων υψηλής ποιότητας.
- Επέκταση των καναλιών πρακτικής άσκησης και κατάρτισης στο εξωτερικό και αύξηση της κλίμακας των πρακτικών ασκήσεων στο εξωτερικό.
- Πρωώθηση της υλοποίησης υψηλού επιπέδου και υποδειγματικών προγραμμάτων εκπαιδευτικής συνεργασίας μεταξύ Κίνας και ξένων χωρών.
- Να συνεργαστούμε με υπουργεία τουρισμού ή ενώσεις του κλάδου από άλλες χώρες, καθώς και με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), για την ανάπτυξη ενός «Διεθνούς Συστήματος Πιστοποίησης Ταλέντων στον Τουρισμό» και την προώθηση της διγλωσσης διδασκαλίας και των πρακτικών ασκήσεων στο εξωτερικό.
- Να υποστηριχθούν τα επαγγελματικά κολέγια και τα κολέγια τουρισμού του εξωτερικού ώστε να δημιουργήσουν από κοινού «διασυννοριακά μικροκλάδους σπουδών» (όπως η διαχείριση διεθνών εκθέσεων).

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Η βελτίωση του επιπέδου διεθνοποίησης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού θα αποφέρει πολυδιάστατα θετικά αποτελέσματα, που θα καλύπτουν πτυχές όπως η ποιότητα της εκπαίδευσης, η ανάπτυξη των φοιτητών, η υποστήριξη του κλάδου και η διεθνής επιρροή:

Βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και αναβάθμιση των πόρων, άλμα στις ικανότητες και την ανταγωνιστικότητα των φοιτητών, από κοινού δημιουργία βάσεων κατάρτισης από κολέγια και εταιρείες τουρισμού του εξωτερικού, και προσαρμογή της κατάρτισης ταλέντων που πληρούν τα διεθνή πρότυπα. Για παράδειγμα, κατάρτιση ταλέντων στον σχεδιασμό πολιτιστικών και τουριστικών έργων για χώρες κατά μήκος της «Ζώνης και του Δρόμου» προκειμένου να βοηθηθούν οι κινεζικές εταιρείες να «βγουν στην παγκόσμια αγορά». Τα κολέγια και τα πανεπιστήμια προσχωρούν σε οργανισμούς όπως η Παγκόσμια Τουριστική Συμμαχία και καθιερώνουν σχέσεις συνεργασίας με εκατοντάδες κολέγια και πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο. Για παράδειγμα, μέσω του προγράμματος «Luban Workshop», δημιουργούνται κέντρα κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού στη Νοτιοανατολική Ασία και την Αφρική, με σκοπό την εξαγωγή του κινεζικού μοντέλου επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Σχετικά στοιχεία:

- Το SHRM Singapore έχει επιτύχει ποσοστό διεθνούς απασχόλησης άνω του 40% για τους φοιτητές του μέσω μαθημάτων που διδάσκονται εξ ολοκλήρου στα αγγλικά και παγκόσμιων προγραμμάτων αμειβόμενης πρακτικής άσκησης
- Το αυστραλιανό σύστημα TAFE: Μέσω του συστήματος «Skills Passport», οι φοιτητές μπορούν να πιστοποιούν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες σε όλες τις πολιτείες και χώρες.

Οργανώσεις-ομπρέλες

Ενίσχυση της κινητικότητας, της αναγνώρισης και της δια βίου μάθησης στην ΕΕΚ του τουρισμού

Για να βελτιωθεί η επαγγελματική εξέλιξη και η ευελιξία στον τομέα του τουρισμού, τα επαγγελματικά προσόντα πρέπει να αναγνωρίζονται ευρέως και οι μαθησιακές διαδρομές πρέπει να επιτρέπουν τη συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων. Ένα πιο τυποποιημένο ευρωπαϊκό πλαίσιο για την αναγνώριση των προσόντων ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού θα διευκολύνει τη διασυνοριακή απασχόληση, επιτρέποντας στους επαγγελματίες να μετακινούνται

μεταξύ χωρών χωρίς αναντιστοιχίες δεξιοτήτων. Ταυτόχρονα, οι ευέλικτες και αρθρωτές επιλογές μάθησης θα επιτρέψουν στους εργαζομένους να επικαιροποιούν τις δεξιότητές τους καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους χωρίς να αποχωρούν από την αγορά εργασίας. Συνολικά, αυτές οι προσεγγίσεις θα δημιουργήσουν ένα πιο ανθεκτικό και κινητικό εργατικό δυναμικό στον τομέα του τουρισμού, καλύτερα προσαρμοσμένο στις εξελισσόμενες ανάγκες του κλάδου και στις προτεραιότητες της ΕΕ όσον αφορά τις δεξιότητες και την κινητικότητα.

Συστάσεις πολιτικής:

- **Ενίσχυση της αναγνώρισης και της μεταφοράς των τουριστικών προσόντων σε όλη την Ευρώπη:** Ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) και προώθηση της ανάπτυξης ενός διασυνοριακού «Διαβατηρίου Τουριστικών Δεξιοτήτων» για την αμοιβαία αναγνώριση των ικανοτήτων. Αυτά τα εργαλεία θα διευκολύνουν τη διεθνή κινητικότητα, επιτρέποντας στους επαγγελματίες του τουρισμού να επικυρώνουν και να μεταφέρουν εύκολα τα προσόντα τους εντός της ΕΕ.
- **Προώθηση αρθρωτών διαδρομών και μικροπιστοποιήσεων για ευέλικτη μάθηση:** Υποστήριξη της υλοποίησης σωρευτικών σύντομων μαθημάτων και μικροπιστοποιήσεων που επιτρέπουν στους μαθητές να αποκτούν σταδιακά προσόντα. Αυτές οι αρθρωτές ευκαιρίες μάθησης θα πρέπει να είναι προσβάσιμες διαδικτυακά, με μερική απασχόληση ή σε μικτές μορφές, διευκολύνοντας τους σημερινούς εργαζόμενους να αναβαθμίσουν ή να επανακαταρτίσουν τις δεξιότητές τους χωρίς να εγκαταλείψουν την εργασία τους.
- **Ευθυγράμμιση της δια βίου μάθησης στον τουρισμό με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ:** Διασφάλιση ότι όλα τα προγράμματα ΕΕΚ και συνεχούς κατάρτισης αντανakλούν τους στόχους της ΕΕ για βιώσιμο τουρισμό και τις βασικές τάσεις της αγοράς, όπως η ψηφιοποίηση και η πράσινη μετάβαση. Η δια βίου μάθηση στον τουρισμό πρέπει να προετοιμάζει τους επαγγελματίες να προσαρμόζονται σε νέα εργαλεία, στις εξελισσόμενες προσδοκίες των πελατών και στις καινοτομίες του συγκεκριμένου τομέα.
- **Άρση των νομικών και διοικητικών εμποδίων στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού:** Απλοποίηση των διαδικασιών που εμποδίζουν ή αποθαρρύνουν τη διασυνοριακή κινητικότητα των επαγγελματιών του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόσπασης εργαζομένων και της συμμετοχής σε προγράμματα μαθητείας στο εξωτερικό. Η αντιμετώπιση αυτών των γραφειοκρατικών περιορισμών θα ωφελήσει ιδιαίτερα τις ΜμΕ και θα υποστηρίξει ένα πιο κινητικό, προσαρμοστικό και περιφερειακά ισορροπημένο εργατικό δυναμικό.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Βελτιωμένη διασυνοριακή κινητικότητα:** Με πιο διαφανή ευθυγράμμιση και αναγνώριση των προσόντων, οι επαγγελματίες του τουρισμού θα μπορούν να εργάζονται ευκολότερα σε διαφορετικές χώρες της ΕΕ χωρίς να χρειάζονται περιττή επανεκπαίδευση, καλύπτοντας τα κενά δεξιοτήτων όπου αυτά υπάρχουν.
- **Μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα του εργατικού δυναμικού:** Τα αρθρωτά μαθήματα και τα μικροπιστοποιητικά θα διευκολύνουν τους εργαζομένους να αποκτούν νέες δεξιότητες εν κινήσει, διατηρώντας το εργατικό δυναμικό ευέλικτο και ικανό να ανταποκρίνεται στις νέες απαιτήσεις της αγοράς (όπως νέα ψηφιακά εργαλεία ή πρακτικές βιωσιμότητας στον τουρισμό).
- **Κουλτούρα δια βίου μάθησης:** Η μεγαλύτερη διαθεσιμότητα ευέλικτων επιλογών μάθησης και κινήτρων για συνεχή ανάπτυξη θα ενθαρρύνει μια κουλτούρα δια βίου μάθησης στον τουρισμό, με αποτέλεσμα τη σταθερή αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.
- **Οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας:** Ένα ευέλικτο και συνεχώς μαθαίνον εργατικό δυναμικό μπορεί να αντιμετωπίσει καλύτερα την έλλειψη εργατικού δυναμικού και τις εποχιακές αιχμές, ενισχύοντας την παραγωγικότητα. Οι περιοχές με ελλείψεις δεξιοτήτων μπορούν να προσελκύσουν εξειδικευμένους εργαζομένους, ενώ ένα καλά καταρτισμένο και ευέλικτο εργατικό δυναμικό θα στηρίξει ισχυρότερες τουριστικές οικονομίες σε ολόκληρη την ΕΕ.
- **Ισχυρότερη ευθυγράμμιση με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ:** Οι προσπάθειες για την εναρμόνιση των προσόντων και την προώθηση της κινητικότητας συνάδουν με τους ευρωπαϊκούς στόχους για έναν **Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης** και τις **ψηφιακές και πράσινες μεταβάσεις**, συμβάλλοντας σε μια πιο ολοκληρωμένη και ανταγωνιστική ευρωπαϊκή αγορά εργασίας στον τουρισμό.

Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ πολλών ενδιαφερομένων για την καινοτομία στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού

Η διατήρηση της ανταπόκρισης της ΕΕΚ στον τουρισμό στις ταχέως μεταβαλλόμενες ανάγκες δεξιοτήτων απαιτεί στενή συνεργασία μεταξύ των φορέων κατάρτισης, των ενδιαφερόμενων μερών του κλάδου (συμπεριλαμβανομένων των ΜμΕ) και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής. Οι εταιρικές σχέσεις μεταξύ πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών – όπως τα περιφερειακά συμβούλια δεξιοτήτων, οι τομεακές συμμαχίες ή τα δίκτυα γνώσης – μπορούν να συμβάλουν

στη διασφάλιση της συνάφειας των προγραμμάτων σπουδών, στη διευκόλυνση των ευκαιριών μάθησης με βάση την εργασία και στην προώθηση της καινοτομίας στις μεθόδους κατάρτισης. Οι διαβουλεύσεις του TourX υπογράμμισαν τη σημασία της συμμετοχής μικρότερων επιχειρήσεων σε τέτοιου είδους συνεργασίες, καθώς συχνά δεν διαθέτουν τους πόρους για να συμμετάσχουν από μόνες τους. Πρωτοβουλίες όπως το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες στον Τουρισμό έχουν ήδη δείξει την αξία της συντονισμένης δράσης για την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων. Με βάση αυτά τα μοντέλα, ισχυρότερες συνεργασίες θα γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ των ιδρυμάτων ΕΕΚ και των καθημερινών αναγκών των τουριστικών επιχειρήσεων.

Συστάσεις πολιτικής:

- Δημιουργία **περιφερειακών κέντρων ικανοτήτων και συμβουλευτικών συμβουλίων του κλάδου** για τον τουρισμό. Αυτές οι πλατφόρμες θα πρέπει να φέρνουν σε επαφή κολλέγια ΕΕΚ, τουριστικές επιχειρήσεις (μεγάλες και μικρές), τοπικές αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, προκειμένου να αξιολογούν από κοινού τις ανάγκες σε δεξιότητες και να επικαιροποιούν το περιεχόμενο της κατάρτισης. Οι περιφερειακοί κόμβοι μπορούν να προσαρμόζουν την εκπαίδευση και τη μαθητεία στις συγκεκριμένες ανάγκες των τοπικών τουριστικών αγορών, μοιράζοντας παράλληλα τις γνώσεις τους σε εθνικό επίπεδο.
- Προώθηση **συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)** για την επέκταση της μάθησης με βάση την εργασία. Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ παρόχων ΕΕΚ και εταιρειών για τη δημιουργία περισσότερων προγραμμάτων μαθητείας, πρακτικής άσκησης και πρακτικής εξάσκησης στον τουρισμό. Οι ΜμΕ θα πρέπει να υποστηρίζονται (οικονομικά ή υλικοτεχνικά) ώστε να συμμετέχουν σε αυτές τις συμπράξεις, έτσι ώστε οι φοιτητές να μπορούν να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία σε ένα ευρύτερο φάσμα επιχειρηματικών πλαισίων.
- **Απλοποίηση των διαδικασιών συνεργασίας** και μείωση των γραφειοκρατικών εμποδίων που αποτρέπουν τις ΜμΕ από τη συμμετοχή σε πρωτοβουλίες ΕΕΚ. Για παράδειγμα, απλοποίηση των διοικητικών απαιτήσεων για τις εταιρείες που φιλοξενούν ασκούμενους ή συμμετέχουν σε έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, και παροχή προτύπων και ενδιάμεσης υποστήριξης στις μικρές επιχειρήσεις για τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους.
- Διευκόλυνση **της ανταλλαγής γνώσεων και των κοινών έργων καινοτομίας** μεταξύ του εκπαιδευτικού τομέα και της βιομηχανίας. Δημιουργία πλατφορμών (εικονικά

δίκτυα, ετήσια φόρουμ κ.λπ.) όπου τα ιδρύματα ΕΕΚ, οι τουριστικές επιχειρήσεις και οι πάροχοι τεχνολογίας μπορούν να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές, να αναπτύσσουν από κοινού καινοτόμα εργαλεία κατάρτισης (όπως προσομοιωτές ή περιεχόμενο ηλεκτρονικής μάθησης) και να αντιμετωπίζουν συλλογικά τις προκλήσεις στον τομέα των δεξιοτήτων (για παράδειγμα, ανάπτυξη κατάρτισης για νέες τεχνολογίες ή βιώσιμες πρακτικές).

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Υψηλότερη απασχολησιμότητα για τους αποφοίτους:** Η επέκταση των ευκαιριών μάθησης με βάση την εργασία και της κατάρτισης στο χώρο εργασίας θα εξοπλίσει τους μαθητές ΕΕΚ με πρακτικές δεξιότητες και εμπειρία, καθιστώντας τους πιο έτοιμους για την αγορά εργασίας και ελκυστικούς για τους εργοδότες μετά την αποφοίτησή τους.
- **Μεγαλύτερη καινοτομία στην κατάρτιση:** Η στενότερη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και εμπειρογνομώνων του κλάδου θα προωθήσει την ανάπτυξη πρωτοποριακών μεθοδολογιών, προγραμμάτων σπουδών και υλικών κατάρτισης (για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας πραγματικές μελέτες περιπτώσεων από τον κλάδο ή υιοθετώντας νέες τεχνολογίες στην τάξη). Αυτό θα διασφαλίσει ότι η εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού θα παραμένει μπροστά από τις αλλαγές του κλάδου.
- **Συμμετοχή των ΜμΕ στην ανάπτυξη δεξιοτήτων:** Με τη μείωση των εμποδίων και την παροχή υποστήριξης, περισσότερες πολύ μικρές και μικρές τουριστικές επιχειρήσεις θα συμμετάσχουν σε συνεργασίες κατάρτισης. Αυτή η συμμετοχικότητα σημαίνει ότι τα οφέλη της καινοτομίας στην ΕΕΚ (όπως τα εξατομικευμένα προγράμματα κατάρτισης ή η πρόσβαση σε μαθητευόμενους) επεκτείνονται σε ολόκληρο τον τομέα, και όχι μόνο στις μεγαλύτερες εταιρείες.
- **Προσαρμοστικό τοπικό εργατικό δυναμικό:** Τα περιφερειακά κέντρα ικανοτήτων και τα συμβούλια ενδιαφερομένων θα ευθυγραμμίζουν συνεχώς την κατάρτιση με τις τοπικές εξελίξεις στον τομέα του τουρισμού, οδηγώντας σε ένα εργατικό δυναμικό που μπορεί να προσαρμόζεται γρήγορα στις αλλαγές στα προφίλ των τουριστών, στις εποχιακές τάσεις ή στις νέες ευκαιρίες στην περιοχή τους.
- **Ισχυρότερες περιφερειακές οικονομίες:** Όταν η κατάρτιση είναι στενά συνδεδεμένη με τις ανάγκες της τοπικής βιομηχανίας, συμβάλλει άμεσα στην οικονομική ανάπτυξη. Οι σωστά σχεδιασμένες τοπικές συνεργασίες θα συμβάλουν στο να διασφαλιστεί ότι οι στρατηγικές ανάπτυξης του τουρισμού (π.χ. η εισαγωγή του οικοτουρισμού ή των

ψηφιακών υπηρεσιών) υποστηρίζονται από τις κατάλληλες δεξιότητες, ενισχύοντας έτσι τη βιώσιμη ανάπτυξη και την απασχόληση στις εν λόγω περιοχές.

Επέκταση της χρηματοδότησης και της πολιτικής στήριξης για την ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού και τις ΜμΕ

Η περιορισμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση αποτελεί σημαντικό εμπόδιο που εμποδίζει τόσο τα ιδρύματα ΕΕΚ όσο και τις ΜμΕ του τουρισμού να εκσυγχρονίσουν τα προγράμματα κατάρτισης, να επενδύσουν σε νέες τεχνολογίες και να υλοποιήσουν καινοτόμα έργα. Παρότι υπάρχουν πολυάριθμα προγράμματα χρηματοδότησης (Erasmus+, ESF+, Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας κ.λπ.), οι ενδιαφερόμενοι φορείς επισήμαναν ότι αυτά είναι συχνά δυσνόητα ή δεν είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των μικρότερων οργανισμών. Η επέκταση και η προσαρμογή της χρηματοδοτικής στήριξης σε επίπεδο ΕΕ, εθνικό και περιφερειακό θα συμβάλει στη διασφάλιση επαγγελματικής κατάρτισης υψηλής ποιότητας, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και στην προώθηση της συνεχούς καινοτομίας στον τομέα του τουρισμού. Ειδικότερα, η απλούστευση των διαδικασιών χρηματοδότησης και η δημιουργία μέσων που απευθύνονται στις ΜμΕ θα επιτρέψουν την ευρύτερη συμμετοχή – συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων – σε πρωτοβουλίες κατάρτισης και ανάπτυξης.

Συστάσεις πολιτικής:

- **Επέκταση και διαφοροποίηση της χρηματοδότησης για την ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού:** Αύξηση των επενδύσεων σε επίπεδο ΕΕ, εθνικό και περιφερειακό στην ΕΕΚ με επίκεντρο τον τουρισμό, μέσω της δημιουργίας ή της ενίσχυσης ειδικών γραμμών χρηματοδότησης για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών κατάρτισης, την επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών και τη στήριξη της επανεκπαίδευσης του υπάρχοντος εργατικού δυναμικού. Διασφάλιση ότι οι προτεραιότητες χρηματοδότησης αντανakλούν στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, όπως η βιωσιμότητα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.
- **Δημιουργία χρηματοδοτικών μέσων φιλικών προς τις ΜμΕ για την προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης δεξιοτήτων:** Ανάπτυξη εξατομικευμένων εργαλείων χρηματοδότησης για τις ΜμΕ του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων κουπονιών καινοτομίας, φορολογικών κινήτρων, μικροδανείων και επιδοτήσεων κατάρτισης. Αυτοί οι μηχανισμοί θα πρέπει να είναι απλοί, αναλογικοί προς το μέγεθος της επιχείρησης και εύκολα προσβάσιμοι – επιτρέποντας στις μικρές επιχειρήσεις να επενδύουν στην

αναβάθμιση των δεξιοτήτων, την υιοθέτηση τεχνολογίας και τις πρακτικές βιωσιμότητας.

- **Ενίσχυση μοντέλων συγχρηματοδότησης από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα στην εκπαίδευση και την καινοτομία στον τουρισμό:** Υποστήριξη συμπράξεων συγχρηματοδότησης μεταξύ δημόσιων αρχών, ιδιωτών επενδυτών και κλαδικών ενώσεων για τη συγχρηματοδότηση Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, εργαστηρίων καινοτομίας και εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων στον τουριστικό τομέα. Αυτές οι συμπράξεις μπορούν να αξιοποιήσουν ποικίλους πόρους για την επιτάχυνση της ανάπτυξης και της κλιμάκωσης καινοτόμων μοντέλων κατάρτισης.
- **Διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στη χρηματοδότηση μέσω της απλοποίησης και της περιφερειακής στόχευσης:** Εξορθολογισμός των διαδικασιών χρηματοδότησης, μείωση του διοικητικού φόρτου και παροχή τεχνικής βοήθειας για τη μείωση των εμποδίων πρόσβασης για μικρές οργανώσεις και αιτούντες που υποβάλλουν αίτηση για πρώτη φορά. Παροχή στοχευμένων επιχορηγήσεων σε ιδρύματα ΕΕΚ σε αγροτικές, απομακρυσμένες ή οικονομικά μειονεκτικές περιοχές, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εδαφικές ανισότητες και να προωθηθεί η ισορροπημένη περιφερειακή ανάπτυξη.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Ισχυρότερα ιδρύματα ΕΕΚ:** Η αυξημένη και πιο προσιτή χρηματοδότηση θα επιτρέψει στα επαγγελματικά σχολεία και τα κέντρα κατάρτισης να εκσυγχρονίσουν τον εξοπλισμό τους, να επικαιροποιήσουν το εκπαιδευτικό υλικό και να διευρύνουν την προσφορά τους. Αυτή η οικονομική βιωσιμότητα μεταφράζεται σε κατάρτιση υψηλότερης ποιότητας για τους μαθητές και τους καταρτιζόμενους.
- **Ενισχυμένη ανταγωνιστικότητα των ΜμΕ:** Με μεγαλύτερη υποστήριξη, οι ΜμΕ του τουρισμού θα μπορούν να επενδύουν στις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού τους και να υιοθετούν νέες τεχνολογίες ή βιώσιμες πρακτικές. Με την πάροδο του χρόνου, αυτό θα βελτιώσει την παραγωγικότητα, την ποιότητα των υπηρεσιών και την καινοτομία σε χιλιάδες μικρές τουριστικές επιχειρήσεις, καθιστώντας τις πιο ανταγωνιστικές.
- **Επιτάχυνση της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης:** Τα ειδικά διατεθέντα κονδύλια και τα κίνητρα (όπως κουπόνια καινοτομίας και φορολογικές ελαφρύνσεις) θα επιταχύνουν την ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων (για παράδειγμα, συστήματα κρατήσεων, ανάλυση δεδομένων ή εικονική πραγματικότητα) και βιώσιμων λειτουργιών (ενεργειακή

απόδοση, μείωση αποβλήτων κ.λπ.) στον τουριστικό τομέα. Αυτό επιταχύνει την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων περιβαλλοντικής και ψηφιακής μεταμόρφωσης.

- **Περιεκτική ανάπτυξη:** Με την προσαρμογή της χρηματοδότησης και τη μείωση της γραφειοκρατίας, ένα ευρύτερο φάσμα φορέων – συμπεριλαμβανομένων μικρών οικογενειακών τουριστικών επιχειρήσεων και παρόχων κατάρτισης σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές – θα έχει πρόσβαση στη στήριξη. Αυτή η ευρύτερη συμμετοχή διασφαλίζει ότι τα οφέλη της καινοτομίας και της ανάπτυξης δεξιοτήτων κατανέμονται σε όλες τις περιφέρειες και τις κοινότητες, ανεξαρτήτως μεγέθους, και δεν συγκεντρώνονται μόνο σε οργανισμούς με επαρκείς πόρους.
- **Συνεχής καινοτομία:** Ένα περιβάλλον χρηματοδότησης που ενθαρρύνει τον πειραματισμό και τη συνεργασία (μέσω συγχρηματοδοτήσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και επιχορηγήσεων καινοτομίας) θα δημιουργήσει έναν θετικό κύκλο καινοτομίας. Νέα επιτυχημένα μοντέλα κατάρτισης ή τεχνολογίες μπορούν να δοκιμαστούν πιλοτικά και να αναπτυχθούν σε μεγαλύτερη κλίμακα, διατηρώντας τον ευρωπαϊκό τουριστικό τομέα στην πρώτη γραμμή των παγκόσμιων βέλτιστων πρακτικών στον τομέα των δεξιοτήτων και της εκπαίδευσης.

Απλοποίηση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και της συμμόρφωσης για τις ΜμΕ

Οι νέες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας επηρεάζουν όλο και περισσότερο τον τουριστικό κλάδο – ιδίως η οδηγία της ΕΕ για την υποβολή εκθέσεων εταιρικής βιωσιμότητας (CSRD), η οποία επεκτείνει ορισμένες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με το περιβάλλον, τα κοινωνικά θέματα και τη διακυβέρνηση (ESG) σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού. Ωστόσο, τα τρέχοντα πλαίσια υποβολής εκθέσεων είναι συχνά περίπλοκα, χρονοβόρα και τεχνικά, γεγονός που καθιστά τη συμμόρφωση δύσκολη για τις ΜμΕ και μπορεί να μειώσει τον ενθουσιασμό τους για πρωτοβουλίες βιωσιμότητας. Η απλοποίηση αυτών των διαδικασιών και η προσαρμογή τους στις δυνατότητες των μικρότερων επιχειρήσεων θα βελτιώσει τη διαφάνεια και τη συμμετοχή. Όταν η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας είναι απλή και αναλογική, τόσο οι εσωτερικοί όσο και οι εξωτερικοί ενδιαφερόμενοι μπορούν να αξιολογήσουν ευκολότερα την πρόοδο μιας επιχείρησης όσον αφορά τους στόχους βιωσιμότητας, γεγονός που οδηγεί σε καλύτερη λήψη αποφάσεων και ισχυρότερη εμπιστοσύνη στη δέσμευση του τουρισμού για υπεύθυνες πρακτικές.

Συστάσεις πολιτικής:

- **Απλοποίηση των πλαισίων αναφοράς βιωσιμότητας για τις ΜμΕ:** Διασφάλιση ότι οι κατευθυντήριες γραμμές και οι εκθέσεις βιωσιμότητας χρησιμοποιούν απλή γλώσσα, εστιάζοντας σε ένα βασικό σύνολο σχετικών δεικτών για τον τουρισμό (π.χ. χρήση ενέργειας, μείωση αποβλήτων, αντίκτυπος στην κοινότητα). Τα ρυθμιστικά πλαίσια όπως η CSRD θα πρέπει να εφαρμόζουν την αρχή της αναλογικότητας, επιτρέποντας απλοποιημένα μορφότυπα και ευέλικτες απαιτήσεις για τις μικρές και πολύ μικρές τουριστικές επιχειρήσεις.
- **Παροχή ψηφιακών εργαλείων και τεχνικής υποστήριξης για την εφαρμογή:** Ανάπτυξη φιλικών προς τον χρήστη ψηφιακών εργαλείων αναφοράς, προτύπων και πινάκων ελέγχου προσαρμοσμένων στις ΜμΕ. Συμπλήρωση αυτών με υπηρεσίες κατάρτισης και παροχής συμβουλών — όπως γραφεία υποστήριξης, εργαστήρια και καθοδήγηση — για την καθοδήγηση των επιχειρήσεων στη συλλογή δεδομένων, τις διαδικασίες αναφοράς και την ευθυγράμμιση με διεθνή πλαίσια όπως το GRI ή οι ΣΒΑ.
- **Ενθάρρυνση της στοχευμένης και εξειδικευμένης επικοινωνίας για τη βιωσιμότητα:** Υποστήριξη των τουριστικών οργανισμών στην παραγωγή εξατομικευμένων εκθέσεων βιωσιμότητας για διαφορετικούς ενδιαφερόμενους. Αυτό περιλαμβάνει συνοπτικές, οπτικές περιλήψεις για τουρίστες και συνεργάτες, παράλληλα με πιο λεπτομερή τεκμηρίωση συμμόρφωσης για τις ρυθμιστικές αρχές. Η σαφής επικοινωνία ενισχύει τη διαφάνεια, την εμπιστοσύνη και τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

- **Αυξημένη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών:** Με την απλοποίηση της γλώσσας και την εστίαση σε βασικούς δείκτες, οι εκθέσεις βιωσιμότητας θα γίνουν πιο κατανοητές. Οι μη ειδικοί αναγνώστες — από υπαλλήλους και τοπικές κοινότητες έως τουρίστες που επιλέγουν παρόχους υπηρεσιών — θα κατανοήσουν καλύτερα και θα υποστηρίξουν τις προσπάθειες βιωσιμότητας της εταιρείας, οδηγώντας σε μεγαλύτερη συνολική συμμετοχή.
- **Βελτιωμένες αποφάσεις διαχείρισης:** Η σαφέστερη και πιο συνοπτική αναφορά θα βοηθήσει τους ιδιοκτήτες και τους διευθυντές επιχειρήσεων να εντοπίσουν τάσεις και ζητήματα στην απόδοσή τους στον τομέα της βιωσιμότητας. Μπορούν να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες και έγκαιρες αποφάσεις (όπως πού να επενδύσουν στην εξοικονόμηση ενέργειας ή ποιες πρακτικές να αλλάξουν) με βάση αξιόπιστα και ευανάγνωστα δεδομένα. Αυτό οδηγεί σε πιο αποτελεσματική κατανομή πόρων προς τους στόχους βιωσιμότητας.

- **Μειωμένος διοικητικός φόρτος:** Ειδικά για τις μικρές επιχειρήσεις, η απλοποιημένη αναφορά μεταφράζεται σε εξοικονόμηση χρόνου και κόστους. Με την ευθυγράμμιση των εκθέσεων με κοινά πλαίσια και την παροχή ψηφιακών εργαλείων, η προσπάθεια που απαιτείται για τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς βιωσιμότητας θα μειωθεί. Αυτό απελευθερώνει πόρους των ΜμΕ ώστε να επικεντρωθούν στην εφαρμογή μέτρων βιωσιμότητας αντί για γραφειοκρατία, ενώ παράλληλα πληρούν τις κανονιστικές προσδοκίες.
- **Μεγαλύτερη διαφάνεια και εμπιστοσύνη:** Όταν οι τουριστικές επιχειρήσεις (ανεξαρτήτως μεγέθους) κοινοποιούν ανοιχτά και με σαφήνεια τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις τους, δημιουργείται εμπιστοσύνη με τους πελάτες, τους εταίρους και τις ρυθμιστικές αρχές. Η δέσμευση για διαφανή υποβολή εκθέσεων αποτελεί ένδειξη υπευθυνότητας. Με την πάροδο του χρόνου, αυτό μπορεί να ενισχύσει τη φήμη των ευρωπαϊκών τουριστικών επιχειρήσεων ως πραγματικά βιώσιμων και αξιόπιστων.
- **Ισχυρότερη κουλτούρα βιωσιμότητας:** Η πρόσβαση στα στοιχεία βιωσιμότητας δίνει τη δυνατότητα στους εργαζομένους όλων των επιπέδων να συνεισφέρουν στην επίτευξη των στόχων της εταιρείας. Καθώς το προσωπικό διαπιστώνει σαφή στοιχεία προόδου (ή τομείς που χρήζουν βελτίωσης), είναι πιο πιθανό να προτείνει ιδέες και να αναλάβει πρωτοβουλίες. Αυτό καλλιεργεί μια κουλτούρα συνεχούς βελτίωσης και καινοτομίας στις πρακτικές βιωσιμότητας εντός του οργανισμού.

Κίνητρα για την υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας στον τουρισμό

Οι τουριστικές δραστηριότητες μπορούν να παράγουν σημαντικά ποσά αποβλήτων και να καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες πόρων, ειδικά σε δημοφιλείς προορισμούς. Η υιοθέτηση μιας προσέγγισης κυκλικής οικονομίας – η οποία δίνει έμφαση στη μείωση των αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίηση υλικών και την ανακύκλωση – μπορεί να μειώσει δραματικά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του τουρισμού, ανοίγοντας παράλληλα νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Ωστόσο, η μετάβαση σε κυκλικά μοντέλα απαιτεί συχνά αρχικές επενδύσεις και αλλαγές στις καθιερωμένες πρακτικές. Με την εισαγωγή ισχυρών κινήτρων και την αναγνώριση των πρωτοβουλιών κυκλικής οικονομίας, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ηγέτες του κλάδου μπορούν να ενθαρρύνουν τις ΜμΕ του τουρισμού να καινοτομήσουν σε τομείς όπως η διαχείριση αποβλήτων, ο σχεδιασμός προϊόντων και η αποδοτική χρήση των πόρων. Τέτοια κίνητρα θα τονώσουν την πράσινη καινοτομία, θα βελτιώσουν την αποδοτική χρήση των πόρων και θα ευθυγραμμίσουν τον τομέα με τους παγκόσμιους στόχους βιωσιμότητας.

Συστάσεις πολιτικής

- **Παροχή φορολογικών κινήτρων για κυκλικές πρακτικές:** Προσφορά φορολογικών πλεονεκτημάτων, όπως μειώσεις ΦΠΑ, φορολογικές πιστώσεις ή επιταχυνόμενη απόσβεση για τουριστικές επιχειρήσεις που επενδύουν σε λύσεις κυκλικής οικονομίας (για παράδειγμα, αγορά επαναχρησιμοποιήσιμου/επαναγεμιζόμενου εξοπλισμού, εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης νερού/ενέργειας ή ανάπτυξη κυκλικών προϊόντων). Τα οικονομικά κίνητρα θα συμβάλουν στην αντιστάθμιση των αρχικών δαπανών και θα επιβραβεύσουν όσους υιοθετούν πρώτοι τις πρακτικές αυτές.
- **Προσφορά άμεσης οικονομικής στήριξης για κυκλικές πρωτοβουλίες.** Δημιουργία προγραμμάτων επιχορηγήσεων ή δανείων με χαμηλό επιτόκιο για ΜμΕ που υλοποιούν συγκεκριμένα έργα κυκλικής οικονομίας – π.χ. εγκατάσταση εγκαταστάσεων ανακύκλωσης και κομποστοποίησης επί τόπου, διοργάνωση εργαστηρίων ανακύκλωσης παλαιών υλικών ή δημιουργία πλατφορμών κοινής χρήσης εξοπλισμού. Η στήριξη αυτή θα μειώσει τον κίνδυνο για τις μικρές επιχειρήσεις να πειραματιστούν με κυκλικά μοντέλα.
- **Ενθάρρυνση των κυκλικών προμηθειών και της επιλογής προμηθευτών:** Οι κυβερνήσεις και οι μεγαλύτερες εταιρείες στην αλυσίδα αξίας του τουρισμού θα πρέπει να υιοθετήσουν πολιτικές προμηθειών που ευνοούν τους προμηθευτές που χρησιμοποιούν κυκλικά μοντέλα. Για παράδειγμα, τα ξενοδοχεία ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες θα μπορούσαν να παρέχουν καθεστώς προτιμώμενου προμηθευτή ή συμβάσεις μαζικών αγορών σε προμηθευτές που χρησιμοποιούν ανακυκλωμένα υλικά, ελαχιστοποιούν τις συσκευασίες ή προσφέρουν προγράμματα επιστροφής προϊόντων.
- **Αναγνώριση και επιβράβευση των ηγετών της κυκλικής οικονομίας:** Δημιουργία προγραμμάτων πιστοποίησης ή βραβείων για τη δημόσια αναγνώριση των τουριστικών επιχειρήσεων που ξεχωρίζουν στις πρακτικές της κυκλικής οικονομίας (όπως η επίτευξη μηδενικών αποβλήτων ή η χρήση 100% ανανεώσιμων πόρων σε συγκεκριμένες λειτουργίες). Αυτή η θετική αναγνώριση μπορεί να χρησιμεύσει ως εργαλείο μάρκετινγκ για αυτές τις επιχειρήσεις και να εμπνεύσει άλλες να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους.
- **Υποστήριξη της συν-επωνυμίας και του μάρκετινγκ οικολογικά καινοτόμων προϊόντων:** Οι τουριστικοί φορείς και οι ενώσεις του κλάδου θα πρέπει να βοηθούν τις ΜμΕ στην προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών που προέρχονται από κυκλική καινοτομία – για παράδειγμα, αναμνηστικά κατασκευασμένα από ανακυκλωμένο πλαστικό από τους ωκεανούς ή εκδρομές που ενημερώνουν τους ταξιδιώτες σχετικά με τις τοπικές προσπάθειες βιωσιμότητας. Οι κοινές εκστρατείες μάρκετινγκ μπορούν να αναδείξουν

αυτές τις προσφορές, προσφέροντας στις επιχειρήσεις της κυκλικής οικονομίας ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

- **Υιοθέτηση κριτηρίων κυκλικής οικονομίας στη δημόσια χρηματοδότηση και τις άδειες:** Όταν οι αρχές παρέχουν επιχορηγήσεις, άδειες ή εγκρίσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό (όπως άδειες για φεστιβάλ, παραχωρήσεις σε πάρκα κ.λπ.), θα πρέπει να περιλαμβάνουν κριτήρια ή πόντους μπόνους για σχέδια κυκλικής οικονομίας. Αυτό ενθαρρύνει τους διοργανωτές εκδηλώσεων και τους τουριστικούς φορείς να ενσωματώνουν μέτρα μείωσης και επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων από την αρχή.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

- **Μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα:** Η ευρεία υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας στον τουρισμό θα μειώσει σημαντικά τα απόβλητα που καταλήγουν σε χώρους υγειονομικής ταφής και θα μειώσει την κατανάλωση πρωτογενών πόρων. Περισσότερη ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση και ανακαίνιση σημαίνει λιγότερη ρύπανση και εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, βοηθώντας τους τουριστικούς προορισμούς να παραμείνουν ελκυστικοί και να ευθυγραμμιστούν με τις προσπάθειες μετριασμού της κλιματικής αλλαγής.
- **Οικονομικά οφέλη και δημιουργία θέσεων εργασίας:** Οι πρακτικές της κυκλικής οικονομίας μπορούν να προωθήσουν νέα επιχειρηματικά μοντέλα και τοπικές επιχειρήσεις – από υπηρεσίες επισκευής και εγκαταστάσεις ανακύκλωσης έως τη δημιουργική επαναχρησιμοποίηση υλικών (όπως η μετατροπή παλαιών ξενοδοχειακών κλινοσκεπασμάτων σε τοπικά χειροτεχνήματα). Αυτές οι δραστηριότητες δημιουργούν θέσεις εργασίας και διατηρούν την οικονομική αξία σε κυκλοφορία εντός των κοινοτήτων, ωφελώντας ιδιαίτερα τις ΜμΕ και τους επιχειρηματίες που μπορούν να κατακτήσουν εξειδικευμένες θέσεις στην κυκλική αλυσίδα εφοδιασμού.
- **Αλλαγή νοοτροπίας των ενδιαφερομένων:** Με την ενθάρρυνση των κυκλικών προσεγγίσεων, η πολιτική προωθεί μια ευρύτερη αλλαγή νοοτροπίας μεταξύ των ενδιαφερομένων του τουρισμού – ιδιοκτητών επιχειρήσεων, εργαζομένων, ακόμη και τουριστών. Ενθαρρύνει όλους να βλέπουν τα «απόβλητα» ως πόρο και να εκτιμούν τη βιωσιμότητα. Καθώς αυτές οι πρακτικές γίνονται κανονικότητα, η βιωσιμότητα μετατρέπεται από μια εξειδικευμένη παράμετρο σε αναπόσπαστο μέρος των καθημερινών λειτουργιών και των προσδοκιών των καταναλωτών.

- **Ευθυγράμμιση με τους παγκόσμιους στόχους βιωσιμότητας:** Η υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας ευθυγραμμίζει τον τουριστικό τομέα με διεθνή πλαίσια όπως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (ιδίως ο ΣΒΑ 12 για την Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή). Προετοιμάζει επίσης τις επιχειρήσεις για μελλοντικές ρυθμίσεις που ενδέχεται να επιβάλλουν τη μείωση των αποβλήτων ή την ανακύκλωση, εξασφαλίζοντας ουσιαστικά το μέλλον του τομέα.
- **Καινοτομία και ανταγωνιστικότητα:** Οι τουριστικές επιχειρήσεις που καινοτομούν σε κυκλικές διαδικασίες θα βελτιώσουν την αποδοτικότητά τους (και συχνά θα μειώσουν το κόστος μακροπρόθεσμα μέσω της εξοικονόμησης υλικών και της διάθεσης αποβλήτων). Επιπλέον, οι προορισμοί που είναι γνωστοί για βιώσιμες, κυκλικές πρακτικές ενδέχεται να προσελκύσουν ένα αυξανόμενο τμήμα ταξιδιωτών με οικολογική συνείδηση, προσφέροντας σε αυτούς τους τόπους και τις επιχειρήσεις ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μάρκετινγκ.

7. Συστάσεις πολιτικής της TOURX

Σύσταση 1: Εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού για τις δεξιότητες του μέλλοντος

Πλαίσιο

Ο τουριστικός τομέας εξελίσσεται ραγδαία με την ψηφιοποίηση, τις απαιτήσεις βιωσιμότητας και τις μεταβαλλόμενες προσδοκίες των ταξιδιωτών. Πολλά προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στον τουρισμό είναι ξεπερασμένα ή δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες του κλάδου, με αποτέλεσμα οι απόφοιτοι να στερούνται των αναδυόμενων δεξιοτήτων. Αυτή η αναντιστοιχία δεξιοτήτων υπονομεύει την ανάπτυξη, καθώς οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξεύρεση ταλέντων με επάρκεια στις νέες τεχνολογίες ή τις πράσινες πρακτικές. Απαιτείται μια πιο συνεργατική, προοδευτική προσέγγιση – μια προσέγγιση που να εμπλέκει ενεργά τους ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου και της κοινότητας και να ευθυγραμμίζει την κατάρτιση με τις περιφερειακές στρατηγικές τουρισμού για καινοτομία και βιωσιμότητα.

Συστάσεις

- **Συν-σχεδιασμός προγραμμάτων σπουδών στον τομέα του τουρισμού με τους ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου:** Οι πάροχοι επαγγελματικής εκπαίδευσης θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με εκπροσώπους του τουριστικού τομέα (συμπεριλαμβανομένων επιχειρήσεων φιλοξενίας, διαχειριστών προορισμών και τουριστικών ενώσεων) προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα εκπαιδευτικά προγράμματα αντανakλούν τις πιο πρόσφατες απαιτήσεις της αγοράς. Τακτικοί κύκλοι διαβούλευσης, συνεργασίες στο πλαίσιο του «τριγώνου της γνώσης», συμβουλευτικές επιτροπές για τα προγράμματα σπουδών και κοινά πιλοτικά έργα θα πρέπει να καταστούν ένας τυπικός μηχανισμός για την ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών.
- **Ενσωμάτωση δεξιοτήτων προσανατολισμένων στο μέλλον ως βασικών στοιχείων:** Ενσωμάτωση **βασικών διατομεακών δεξιοτήτων** σε όλα τα προγράμματα τουρισμού, όχι μόνο ψηφιακής παιδείας, ανάλυσης δεδομένων και διαπολιτισμικής επικοινωνίας, αλλά και αριστείας στην εξυπηρέτηση πελατών, γλωσσικής επάρκειας και γνώσης της

καθολικής σχεδίασης για προσβασιμότητα. Αυτές οι ικανότητες (π.χ. διαχείριση διαδικτυακών πλατφορμών, κάλυψη ποικίλων αναγκών επισκεπτών) θα πρέπει να διδάσκονται μέσω πρακτικών έργων και να αξιολογούνται με βάση τα πρότυπα του κλάδου, ώστε οι απόφοιτοι να είναι προετοιμασμένοι για έξυπνους, χωρίς αποκλεισμούς τουριστικούς προορισμούς.

- **Δημιουργία ευέλικτων, αθροιστικών μαθησιακών διαδρομών:** Η υιοθέτηση αρθρωτών δομών μαθημάτων και μικρο-πιστοποιήσεων επιτρέπει στους μαθητές (συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων που επιστρέφουν για αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους) να αποκτούν προσόντα σταδιακά. Οι αθροιστικές πιστοποιήσεις και οι ρυθμίσεις μεταφοράς πιστωτικών μονάδων υποστηρίζουν τη δια βίου μάθηση, επιτρέποντας στους εργαζόμενους του τουρισμού να αναβαθμίζουν τις δεξιότητές τους σε τομείς όπως η βιωσιμότητα ή το ψηφιακό μάρκετινγκ χωρίς να εγγράφονται σε πλήρες πρόγραμμα. Αυτή η ευελιξία καθιστά την ΕΕΚ πιο ελκυστική και ευέλικτη ως προς τη δυναμική φύση των σταδιοδρομιών στον τουρισμό.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Τα εκσυγχρονισμένα προγράμματα σπουδών – που δημιουργούνται από κοινού με τους ενδιαφερόμενους φορείς και ευθυγραμμίζονται τόσο με τις ανάγκες του κλάδου όσο και με τις περιφερειακές στρατηγικές προτεραιότητες – θα παράγουν αποφοίτους εξοπλισμένους με σχετικές ψηφιακές, πράσινες και διαπροσωπικές δεξιότητες. Θα είναι άμεσα χρήσιμοι για τους εργοδότες, συμβάλλοντας στην κάλυψη των κενών δεξιοτήτων σε τομείς όπως η χρήση της τεχνολογίας ή οι βιώσιμες λειτουργίες. Τα προγράμματα κατάρτισης που βασίζονται στις πραγματικές ανάγκες και τις μελλοντικές τάσεις θα προωθήσουν ένα πιο ανθεκτικό και καινοτόμο εργατικό δυναμικό στον τομέα του τουρισμού. Η ενσωμάτωση της προσβασιμότητας, των αρθρωτών διαδρομών και των μικροπιστοποιήσεων εξασφαλίζει την ένταξη και την ευθυγράμμιση με τις μακροπρόθεσμες εδαφικές στρατηγικές.

Σύσταση 2: Ενσωμάτωση της ψηφιακής καινοτομίας στην κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού

Πλαίσιο

Η ψηφιακή τεχνολογία μεταμορφώνει τον τουρισμό μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, εικονικών εμπειριών, ανάλυσης δεδομένων και αυτοματοποίησης των υπηρεσιών. Ωστόσο, πολλοί εργαζόμενοι στον τουρισμό και οι ΜμΕ στερούνται προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων,

ενώ τα προγράμματα EEK συχνά έχουν περιορισμένο ψηφιακό περιεχόμενο ή ξεπερασμένες μεθόδους κατάρτισης. Η πανδημία COVID-19 ανέδειξε τη σημασία της ψηφιακής ετοιμότητας (π.χ. εικονικές περιηγήσεις, εξ αποστάσεως εργασία, διαδικτυακό μάρκετινγκ) στον τουρισμό. Χωρίς την ενσωμάτωση της ψηφιακής καινοτομίας, η εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού κινδυνεύει να μείνει πίσω, και ο τομέας θα μπορούσε να αντιμετωπίσει προβλήματα ανταγωνιστικότητας και ανθεκτικότητας σε μια ψηφιακή οικονομία.

Συστάσεις:

- **Ενημέρωση των προγραμμάτων EEK με αναδυόμενες ψηφιακές τεχνολογίες στον τουρισμό:** Ενσωμάτωση δομημένων ενοτήτων σχετικά με ψηφιακές ικανότητες ειδικά για τον τουρισμό. Αυτό περιλαμβάνει εκπαίδευση στο διαδικτυακό μάρκετινγκ και τη δημιουργία εμπορικής ταυτότητας, την ανάλυση δεδομένων για τον τομέα της φιλοξενίας, το ηλεκτρονικό εμπόριο και τα συστήματα κρατήσεων, καθώς και τη χρήση τεχνολογιών εμβύθισης (εικονική/αυξημένη πραγματικότητα) για τον εμπλουτισμό των ταξιδιωτικών εμπειριών. Έμφαση στην πρακτική εξάσκηση με πραγματικές πλατφόρμες και εισαγωγή πρωτοποριακών θεμάτων, όπως εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης στην εξυπηρέτηση πελατών ή έξυπνα συστήματα διαχείρισης προορισμών, ώστε οι μαθητές να μάθουν να εφαρμόζουν την τεχνολογία για τη βελτίωση των τουριστικών υπηρεσιών.
- **Εκσυγχρονισμός των υποδομών και γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος:** Επένδυση σε σύγχρονες ψηφιακές εγκαταστάσεις για την EEK – από εργαστήρια προσομοίωσης εξοπλισμένα με λογισμικό βιομηχανικού προτύπου έως πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης που επιτρέπουν την υβριδική μάθηση. Διασφάλιση αξιόπιστης σύνδεσης στο διαδίκτυο και πρόσβασης σε ψηφιακά εργαλεία για όλα τα κέντρα κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών ή απομακρυσμένων περιοχών, ώστε κανένας μαθητής ή εκπαιδευτής να μην μένει πίσω. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να εκπαιδευτούν σε μεικτές μεθόδους διδασκαλίας, συνδυάζοντας τη διδασκαλία στην τάξη με διαδικτυακές ενότητες και προσομοιωτές, ώστε να αντισταθούν τα σύγχρονα εργασιακά περιβάλλοντα.
- **Συνεργασία με τον τεχνολογικό κλάδο και υποστήριξη των ΜμΕ:** Ανάπτυξη συνεργασιών με εταιρείες τεχνολογίας, εργαστήρια καινοτομίας και οργανισμούς διαχείρισης προορισμών για τον από κοινού σχεδιασμό ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου και την παροχή εμπειρογνωμοσύνης. Τέτοιες συνεργασίες μπορούν να παρέχουν στους μαθητές και το προσωπικό της EEK πρόσβαση στα πιο πρόσφατα εργαλεία (π.χ. συστήματα κρατήσεων, πίνακες δεδομένων) και πιστοποιήσεις.

Ταυτόχρονα, επεκτείνετε τις δράσεις προβολής και καθοδήγησης στις ΜμΕ του τουρισμού για να τις βοηθήσετε να υιοθετήσουν ψηφιακές λύσεις – για παράδειγμα, προσφέροντας σύντομα μαθήματα ή επιτόπια κατάρτιση σε συστήματα CRM, κυβερνοασφάλεια ή πλατφόρμες ψηφιακών πληρωμών. Αναγνωρίστε και ενθαρρύνετε τις επιχειρήσεις που επενδύουν στην ψηφιακή αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού τους, δημιουργώντας μια κουλτούρα συνεχούς ψηφιακής καινοτομίας.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η ενίσχυση των ψηφιακών ικανοτήτων στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού θα δημιουργήσει ένα εργατικό δυναμικό ικανό να αξιοποιεί την τεχνολογία για τη βελτίωση των τουριστικών εμπειριών και των επιχειρηματικών λειτουργιών. Οι εργαζόμενοι θα είναι σε θέση να καινοτομούν με νέες ψηφιακές υπηρεσίες (όπως διαδραστικές εικονικές περιηγήσεις ή αποτελεσματικό ηλεκτρονικό εμπόριο για κρατήσεις ταξιδιών), καθιστώντας τον τουριστικό τομέα πιο ανταγωνιστικό και ανθεκτικό στις διαταραχές. Για τους μαθητές της ΕΕΚ, η εξοικείωση με τα ψηφιακά εργαλεία αυξάνει την απασχολησιμότητά τους σε μια αγορά που εκτιμά όλο και περισσότερο τους επαγγελματίες με τεχνολογικές γνώσεις. Μακροπρόθεσμα, η ευρεία ψηφιακή επάρκεια στον τουριστικό κλάδο θα διευκολύνει την αύξηση της παραγωγικότητας, θα προωθήσει την καινοτομία (π.χ. νέες νεοφυείς επιχειρήσεις στον τομέα της τουριστικής τεχνολογίας) και θα επιτρέψει στον κλάδο να προσαρμοστεί γρήγορα σε μελλοντικές τεχνολογικές αλλαγές ή προκλήσεις. Τελικά, η ενσωμάτωση της ψηφιακής καινοτομίας στην εκπαίδευση εξασφαλίζει το μέλλον του τουριστικού εργατικού δυναμικού και βοηθά τους προορισμούς να υλοποιήσουν το όραμα του Έξυπνου Τουρισμού.

Σύσταση 3: Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας και των πράσινων δεξιοτήτων στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού

Πλαίσιο

Η βιωσιμότητα έχει καταστεί στρατηγική προτεραιότητα για τον τουριστικό κλάδο εν μέσω της κλιματικής αλλαγής και της αυξανόμενης ζήτησης για υπεύθυνο ταξίδι. Οι ρυθμιστικές αρχές και οι καταναλωτές αναμένουν όλο και περισσότερο από τις τουριστικές επιχειρήσεις να λειτουργούν με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη το περιβάλλον και την κοινωνία. Ωστόσο, η παραδοσιακή τουριστική εκπαίδευση συχνά αντιμετωπίζει τη βιωσιμότητα ως δευτερεύον

ζήτημα και όχι ως βασικό σύνολο δεξιοτήτων. Πολλοί εργαζόμενοι και ΜμΕ στερούνται γνώσεων σχετικά με τις φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές – από την ενεργειακή απόδοση και τη μείωση των αποβλήτων έως την παρακολούθηση του ανθρακικού αποτυπώματος ή την ανάπτυξη του κοινοτικού τουρισμού. Οι μικροί τουριστικοί φορείς μπορεί επίσης να αντιλαμβάνονται τα μέτρα βιωσιμότητας ως οικονομικό βάρος, λόγω των πολύπλοκων διαδικασιών πιστοποίησης και των περιορισμένων πόρων. Αυτό το κενό δυσχεραίνει την εφαρμογή προτύπων «βιώσιμης ποιότητας» ή την επίτευξη των στόχων της κυκλικής οικονομίας στον τομέα. Η ενσωμάτωση πράσινων δεξιοτήτων σε όλη την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση – με την υποστήριξη κινήτρων και απλούστερων διαδρομών για τις επιχειρήσεις – είναι απαραίτητη για την προώθηση μιας πραγματικής μετάβασης σε μοντέλα βιώσιμου τουρισμού.

Συστάσεις:

- **Να καταστεί η βιωσιμότητα βασικό συστατικό όλων των προγραμμάτων:** Να αναθεωρηθούν τα πρότυπα πιστοποίησης της ΕΕΚ ώστε να δοθεί προτεραιότητα στις γνώσεις και τις πρακτικές του βιώσιμου τουρισμού. Καθορισμός υποχρεωτικών μαθησιακών αποτελεσμάτων σχετικά με τη διαχείριση του περιβάλλοντος, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών ενοτήτων σε θέματα όπως η αποδοτική από πλευράς πόρων λειτουργία ξενοδοχείων, ο σχεδιασμός προϊόντων οικότουρισμού ή οι βιώσιμες αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων, και παροχή επιμόρφωσης στους εκπαιδευτές ώστε να παραμένουν ενημερωμένοι σχετικά με τις πράσινες καινοτομίες. Αντιμετωπίζοντας τις «πράσινες δεξιότητες» ως θεμελιώδεις (εφάμιλλες των επιχειρησιακών ή ψηφιακών δεξιοτήτων), η ΕΕΚ θα παράγει σταθερά επαγγελματίες ικανούς να εφαρμόζουν τη βιωσιμότητα σε κάθε τουριστικό ρόλο.
- **Επέκταση της πρακτικής μάθησης μέσω πράσινων συνεργασιών:** Ενθάρρυνση των παρόχων ΕΕΚ να συνεργάζονται με οικολογικά πιστοποιημένες τουριστικές επιχειρήσεις, περιβαλλοντικούς φορείς και τοπικές κοινοτικές πρωτοβουλίες, ώστε να προσφέρουν στους μαθητές πρακτική εμπειρία στη βιωσιμότητα. Αυτές οι συμμαχίες δημόσιου-ιδιωτικού τομέα θα πρέπει να ευθυγραμμίζουν την κατάρτιση με τα περιφερειακά σχέδια βιωσιμότητας και να επιτρέπουν τον πειραματισμό με λύσεις του πραγματικού κόσμου. Για παράδειγμα, οι μαθητές και οι εταιρείες θα μπορούσαν να δοκιμάσουν από κοινού προγράμματα μείωσης και ανακύκλωσης αποβλήτων, μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στον τομέα της φιλοξενίας ή έργα διατήρησης της πολιτιστικής

κληρονομιάς ως μέρος του προγράμματος σπουδών. Αυτή η «μάθηση μέσω της πράξης» σε συνεργασία με τοπικούς φορείς όχι μόνο ενισχύει τις πράσινες δεξιότητες, αλλά βοηθά επίσης τις επιχειρήσεις να εντοπίσουν βιώσιμα μέτρα βιωσιμότητας (όπως η κατάργηση των πλαστικών μίας χρήσης ή η βελτιστοποίηση της διαχείρισης των απορριμμάτων τροφίμων) που μπορούν να υιοθετηθούν μακροπρόθεσμα.

- **Υποστήριξη των ΜμΕ με εργαλεία, κίνητρα και αναγνώριση:** Παροχή φιλικών προς τον χρήστη εργαλείων και λιστών αυτοαξιολόγησης που βοηθούν τις μικρές τουριστικές επιχειρήσεις να υιοθετήσουν σταδιακά πιο πράσινες πρακτικές και να παρακολουθούν την πρόοδό τους. Απλοποίηση των διαδικασιών περιβαλλοντικής πιστοποίησης και υποβολής εκθέσεων, ώστε να είναι εφικτές για τις ΜμΕ, με έμφαση σε ένα σαφές σύνολο βασικών δεικτών (π.χ. χρήση νερού, ποσοστό ανακύκλωσης αποβλήτων). Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να προσφέρουν οικονομικά κίνητρα – για παράδειγμα, επιχορηγήσεις κατάρτισης με συγχρηματοδότηση ή φορολογικά οφέλη – για να ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις και τους υπαλλήλους τους να επενδύσουν χρόνο στην κατάρτιση και την πιστοποίηση στον τομέα της βιωσιμότητας. Επιπλέον, να συνδέσουν τα αποτελέσματα της κατάρτισης με περιφερειακά σήματα ποιότητας (π.χ. το *Qualità Sostenibile* του Βένετο) και εκστρατείες μάρκετινγκ για την αναγνώριση της «πράσινης» αριστείας: οι επιχειρήσεις που επιτυγχάνουν βιώσιμες λειτουργίες θα μπορούσαν να αποκτήσουν οικολογική πιστοποίηση ή να προβληθούν σε προωθητικές ενέργειες, προσελκύοντας πελάτες με περιβαλλοντική συνείδηση. Αυτά τα συνδυασμένα μέτρα θα μετατρέψουν τη βιωσιμότητα από ένα αντιληπτό κόστος σε μια ευκαιρία για καινοτομία και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην τουριστική αγορά.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Με την ενσωμάτωση της αειφορίας στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού και την υποστήριξη της εφαρμογής της στον χώρο εργασίας, ο κλάδος θα επιταχύνει τη μετάβασή του προς ένα πιο πράσινο και ανθεκτικό μοντέλο. Οι νέοι απόφοιτοι και οι επανεκπαιδευμένοι εργαζόμενοι θα διαθέτουν την εμπειρογνωμοσύνη για να εφαρμόσουν τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας, προγράμματα μείωσης των αποβλήτων και βιώσιμες επιλογές εφοδιασμού, βοηθώντας τις τουριστικές επιχειρήσεις να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Ειδικά για τις ΜμΕ, η πρόσβαση σε εξατομικευμένα εργαλεία και συγχρηματοδότηση θα μειώσει τα εμπόδια για δράση – θα είναι σε θέση να μετρήσουν τις βελτιώσεις (π.χ. μείωση του κόστους των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή των εκπομπών) και να τις επικοινωνήσουν με αξιοπιστία σε ένα πελατολόγιο με αυξανόμενη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Με την πάροδο του χρόνου, η ευρεία υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών δεν θα

βελτιώσει μόνο την αποδοτικότητα των πόρων και τη συμμόρφωση με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς, αλλά θα ενισχύσει επίσης την ελκυστικότητα του προορισμού και την αξία της επωνυμίας (ως περιοχές γνωστές για τον «ποιοτικό βιώσιμο τουρισμό»). Η επάρκεια του εργατικού δυναμικού σε πράσινες δεξιότητες θα συμβάλει στην επίτευξη των κλιματικών στόχων και στη διαφύλαξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων από τους οποίους εξαρτάται ο τουρισμός. Συνοψίζοντας, η μετατροπή της βιωσιμότητας σε ακρογωνιαίο λίθο της ΕΕΚ δημιουργεί έναν θετικό κύκλο: ένα καλά καταρτισμένο εργατικό δυναμικό προωθεί πιο πράσινες επιχειρηματικές δραστηριότητες, οι οποίες με τη σειρά τους ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα και ανοίγουν το δρόμο για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τουρισμού. Η σύνδεση με περιφερειακά σήματα και τη διακυβέρνηση διασφαλίζει ότι η βιωσιμότητα δεν αποτελεί μόνο αποτέλεσμα της κατάρτισης, αλλά και πρακτική που βασίζεται σε κίνητρα, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα και την αξία της μάρκας.

Σύσταση 4: Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων ΕΕΚ-επιχειρήσεων για την απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων

Πλαίσιο

Μια διαρκής πρόκληση στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού είναι το χάσμα μεταξύ της μάθησης στην τάξη και των πραγματικών αναγκών σε δεξιότητες. Οι εργοδότες συχνά διαπιστώνουν ότι οι απόφοιτοι, αν και θεωρητικά καταρτισμένοι, στερούνται πρακτικής εμπειρίας και εξοικείωσης με τις καθημερινές λειτουργίες. Οι μικρές και μεσαίες τουριστικές επιχειρήσεις – από ξενοδοχεία και εστιατόρια έως ταξιδιωτικούς πράκτορες – αντιμετωπίζουν επίσης εμπόδια στη συνεργασία με τους φορείς κατάρτισης, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολύ λίγες ευκαιρίες μαθητείας και πρακτικής άσκησης. Χωρίς ισχυρές συνεργασίες μεταξύ των ιδρυμάτων ΕΕΚ και του κλάδου, τα προγράμματα σπουδών κινδυνεύουν να καταστούν ξεπερασμένα και οι μαθητές χάνουν την ευκαιρία για πρακτική μάθηση που βελτιώνει την ετοιμότητά τους για την αγορά εργασίας. Η ενίσχυση αυτών των δεσμών, μεταξύ άλλων μέσω δομημένων πλατφορμών συνεργασίας και κινήτρων για τις επιχειρήσεις, θα διασφαλίσει ότι η κατάρτιση θα παραμείνει προσανατολισμένη στη ζήτηση και ότι οι μαθητές θα αποκτήσουν εμπειρία σε πραγματικά περιβάλλοντα φιλοξενίας και τουρισμού πριν από την αποφοίτησή τους.

Συστάσεις:

- **Επέκταση των προγραμμάτων μαθητείας και πρακτικής άσκησης:** Προώθηση επίσημων συμφωνιών μεταξύ σχολών ΕΕΚ και τουριστικών επιχειρήσεων για την εφαρμογή μοντέλων διττής εκπαίδευσης. Οι φοιτητές θα πρέπει να μοιράζουν τον χρόνο μάθησής τους μεταξύ διδασκαλίας στην τάξη και δομημένης κατάρτισης στο χώρο εργασίας σε πραγματικούς χώρους εργασίας (ξενοδοχεία, αξιοθέατα, ταξιδιωτικά γραφεία κ.λπ.). Αυτές οι μαθητείες ή οι μακροχρόνιες πρακτικές ασκήσεις πρέπει να εποπτεύονται καλά και να συνάδουν με το πρόγραμμα σπουδών, έτσι ώστε η πρακτική εμπειρία να συμπληρώνει τη θεωρητική γνώση. Η επέκταση της μάθησης με βάση την εργασία (με σαφή μαθησιακά αποτελέσματα και καθοδήγηση) παρέχει στους φοιτητές ουσιαστική εμπειρία στην εξυπηρέτηση πελατών, στις διαδικασίες λειτουργίας και στην επίλυση προβλημάτων στο πεδίο.
- **Δημιουργία περιφερειακών συμβουλίων δεξιοτήτων στον τουρισμό και «Hospitality Labs»:** Δημιουργία πλατφορμών πολλαπλών ενδιαφερομένων σε περιφερειακό ή κλαδικό επίπεδο που θα συγκεντρώνουν παρόχους ΕΕΚ, τουριστικές επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των ΜμΕ), κλαδικές ενώσεις και τοπικές αρχές. Αυτά τα συμβούλια ή οι ομάδες δεξιοτήτων θα πρέπει να συνεδριάζουν τακτικά για να ευθυγραμμίζουν την παροχή κατάρτισης με τις τρέχουσες ανάγκες της αγοράς εργασίας και τους στόχους καινοτομίας στην περιοχή. Χρησιμοποιήστε τα Hospitality Labs ως δομημένους χώρους καινοτομίας και κατάρτισης όπου οι πάροχοι ΕΕΚ, οι ΜμΕ και οι αρχές σχεδιάζουν από κοινού πρακτική μάθηση και δοκιμάζουν βιώσιμες και ψηφιακές λύσεις. Μπορούν να εξετάζουν από κοινού τη συνάφεια των προγραμμάτων σπουδών, να προβλέπουν τις αναδυόμενες απαιτήσεις δεξιοτήτων (για παράδειγμα, λόγω νέων εξελίξεων ή τάσεων στον τουρισμό) και να συντονίζουν πρωτοβουλίες όπως εκθέσεις εργασίας, διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές ή τη δημιουργία τοπικών κέντρων κατάρτισης. Με τη θεσμοθέτηση του διαλόγου μεταξύ ΕΕΚ και βιομηχανίας (σε αντίθεση με τις ad hoc επαφές), οι περιφέρειες διασφαλίζουν ότι η εκπαίδευση προσαρμόζεται συνεχώς στο εξελισσόμενο τουριστικό τοπίο και ότι οι εργοδότες έχουν άμεση φωνή στη διαμόρφωση του περιεχομένου της κατάρτισης.
- **Παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στην κατάρτιση:** Ενθάρρυνση περισσότερων εταιρειών να συμμετέχουν ενεργά στην παροχή ΕΕΚ μέσω της μείωσης του κόστους και της αναγνώρισης της συμβολής τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει οικονομικά κίνητρα, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις κατάρτισης ή επιχορηγήσεις για επιχειρήσεις που φιλοξενούν ασκούμενους, αποδεσμεύουν προσωπικό για να διδάξει ως βοηθητικοί εκπαιδευτές ή επενδύουν στην αναβάθμιση

των δεξιοτήτων των υπαλλήλων τους. Οι δημόσιες αρχές και τα επιμελητήρια μπορούν επίσης να προσφέρουν βραβεία, πιστοποιήσεις ή δημοσιότητα σε επιχειρήσεις «φιλικές προς την ΕΕΚ» που διακρίνονται για την καθοδήγηση των μαθητών ή τη συν-ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών. Τέτοια κίνητρα όχι μόνο παρακινούν τις μεγάλες εταιρείες να συνεργαστούν με σχολεία, αλλά προσελκύουν και μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις που διαφορετικά ενδέχεται να μην έχουν την απαραίτητη ικανότητα. Το αποτέλεσμα είναι ένα διευρυμένο εκπαιδευτικό οικοσύστημα όπου οι επιχειρήσεις θεωρούν τον εαυτό τους ως συν-εκπαιδευτές και επωφελούνται από τη συμβολή τους στη διαμόρφωση μιας δεξαμενής εξειδικευμένων εργαζομένων.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η στενότερη συνεργασία μεταξύ της ΕΕΚ και της βιομηχανίας θα δημιουργήσει ένα εργατικό δυναμικό με ισχυρότερες πρακτικές δεξιότητες και ομαλότερη μετάβαση στην απασχόληση. Οι μαθητές που ολοκληρώνουν ουσιαστική κατάρτιση στο χώρο εργασίας ως μέρος των σπουδών τους θα εισέλθουν στην αγορά εργασίας έχοντας ήδη εξοικειωθεί με τα πρότυπα του χώρου εργασίας, τις προσδοκίες των πελατών και τις λειτουργικές ροές εργασίας – γεγονός που τους καθιστά παραγωγικούς υπαλλήλους από την πρώτη μέρα. Οι εταιρείες επωφελούνται αποκτώντας πρόσβαση σε ταλέντα που έχουν εκπαιδευτεί σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Πολλοί ασκούμενοι ή μαθητευόμενοι μπορούν να παραμείνουν ως πλήρεις υπάλληλοι, μειώνοντας έτσι το κόστος πρόσληψης και την εναλλαγή προσωπικού. Μακροπρόθεσμα, μια κουλτούρα συνεργασίας θα διατηρήσει τα προγράμματα κατάρτισης ευέλικτα: καθώς οι τάσεις του κλάδου μεταβάλλονται (προς, για παράδειγμα, νέα ψηφιακά εργαλεία ή πρακτικές βιωσιμότητας), οι επιχειρήσεις και οι εκπαιδευτικοί θα προσαρμόζουν από κοινού το περιεχόμενο, αποτρέποντας την έλλειψη δεξιοτήτων. Αυτός ο συνεχής κύκλος ανατροφοδότησης βοηθά επίσης στην αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και των κενών στελέχωσης, καθώς η ΕΕΚ μπορεί να ανταποκριθεί γρήγορα στη ζήτηση (π.χ. αυξάνοντας την κατάρτιση για ξεναγούς εάν μια περιοχή αναπτύξει μια νέα πολιτιστική διαδρομή). Τελικά, η εδραίωση της πρακτικής συνεργασίας – συμπεριλαμβανομένης της πιθανής χρήσης εργαστηρίων φιλοξενίας ή ξενοδοχείων κατάρτισης ως κοινών χώρων μάθησης – αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών σε ολόκληρο τον τομέα, καθώς οι απόφοιτοι διαθέτουν τόσο θεωρητικές γνώσεις όσο και πρακτική εμπειρία. Προάγει επίσης την αμοιβαία κατανόηση: οι εκπαιδευτικοί κατανοούν καλύτερα τις πραγματικότητες του κλάδου και οι εργοδότες αποκτούν εμπιστοσύνη στο σύστημα ΕΕΚ ως αξιόπιστη πηγή εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Σύσταση 5: Ενίσχυση της κινητικότητας και της αναγνώρισης των προσόντων στον τουρισμό

Πλαίσιο

Ο τουρισμός είναι ένας παγκόσμιος κλάδος και η δυνατότητα των εργαζομένων να μετακινούνται μεταξύ περιφερειών ή χωρών εμπλουτίζει το δυναμικό ταλέντων και διαδίδει τις βέλτιστες πρακτικές. Ωστόσο, τα ασυνεπή πλαίσια προσόντων και τα γραφειοκρατικά εμπόδια συχνά δυσχεραίνουν την αναγνώριση των δεξιοτήτων των επαγγελματιών του τουρισμού πέρα από τα σύνορα (ή ακόμη και μεταξύ διαφορετικών περιφερειών της ίδιας χώρας). Ένα δίπλωμα στον τομέα της φιλοξενίας, μια άδεια ξεναγού ή άλλο πιστοποιητικό που έχει αποκτηθεί σε μια ευρωπαϊκή χώρα ενδέχεται να μην γίνεται πλήρως κατανοητό ή να μην γίνεται αποδεκτό σε μια άλλη, γεγονός που αποθαρρύνει την κινητικότητα και την επαγγελματική εξέλιξη. Επιπλέον, οι αναδυόμενες μορφές μάθησης – όπως τα μικροπιστοποιητικά, τα διαδικτυακά μαθήματα ή η άτυπη κατάρτιση στο χώρο εργασίας – δεν αναγνωρίζονται πάντα επίσημα, περιορίζοντας έτσι την αξία τους. Αυτά τα εμπόδια μειώνουν την ευελιξία της αγοράς εργασίας στον τομέα του τουρισμού και μπορούν να αποτρέψουν τα άτομα από το να ακολουθήσουν μια καριέρα ή να παρακολουθήσουν περαιτέρω κατάρτιση, εάν φοβούνται ότι τα προσόντα τους δεν θα είναι μεταβιβάσιμα. Η ενίσχυση της αναγνώρισης και της συγκρισιμότητας των δεξιοτήτων, σε συνδυασμό με την προώθηση των διεθνών ανταλλαγών, θα συμβάλει στη δημιουργία ενός πιο δυναμικού και καταρτισμένου εργατικού δυναμικού στον τομέα του τουρισμού.

Συστάσεις:

- **Ευθυγράμμιση και αμοιβαία αναγνώριση των προσόντων:** Αντιστοίχιση των εθνικών και περιφερειακών προσόντων στον τομέα του τουρισμού με ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς, όπως το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), για τη βελτίωση της διαφάνειας. Οι κυβερνήσεις και οι φορείς πιστοποίησης θα πρέπει να συνάψουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες για την αμοιβαία αναγνώριση των βασικών πιστοποιητικών στον τομέα του τουρισμού – για παράδειγμα, συμφωνώντας ότι ένα πιστοποιημένο δίπλωμα ξενοδοχειακής διαχείρισης ή πιστοποιητικό ξεναγού σε μία χώρα είναι ισοδύναμο με το αντίστοιχο προσόν σε άλλη. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την εναρμόνιση ορισμένων προτύπων προγραμμάτων σπουδών ή ορισμών ικανοτήτων. Με την απλοποίηση της αναγνώρισης των επίσημων τίτλων EEK, οι εργαζόμενοι στον τουρισμό μπορούν να μετακινούνται ευκολότερα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ (και

των εταίρων), καλύπτοντας εποχιακές ή δεξιOTEχνικές ελλείψεις και εμπλουτίζοντας τους προορισμούς με ποικίλη εμπειρογνωμοσύνη.

- **Εφαρμογή ενός διαβατηρίου δεξιοτήτων στον τουρισμό με αρθρωτά προσόντα:** Ανάπτυξη ενός ψηφιακού συστήματος «διαβατηρίου δεξιοτήτων» για τους επαγγελματίες του τουρισμού, το οποίο θα καταγράφει όλες τις σχετικές πιστοποιήσεις, τα μαθήματα και τις γλωσσικές δεξιότητες που αποκτά ένα άτομο. Αυτό το διαβατήριο θα επιτρέπει τη συσσώρευση συσσωρευτικών μικροπιστοποιήσεων (π.χ. ένα σήμα στη διαχείριση του βιώσιμου τουρισμού, ένα πιστοποιητικό στον οινοτουρισμό, μια εκπαίδευση πρώτων βοηθειών κ.λπ.) παράλληλα με τα πλήρη προσόντα. Θα επέτρεπε τόσο στους φοιτητές όσο και στους ενεργούς εργαζόμενους να αναπτύσσουν συνεχώς τις ικανότητές τους και να τις αναγνωρίζουν επίσημα. Η τυποποίηση ενός τέτοιου συστήματος σε όλες τις χώρες σημαίνει ότι κάποιος που αναβαθμίζει τις δεξιότητές του σε έναν νέο τομέα μπορεί να μεταφέρει αυτό το επίτευγμα οπουδήποτε στον ευρωπαϊκό τουριστικό τομέα. Ενθαρρύνει επίσης τη δια βίου μάθηση, καθώς ακόμη και τα σύντομα μαθήματα ή τα ενδοεπιχειρησιακά εκπαιδευτικά προγράμματα θα έχουν ορατή, μεταβιβάσιμη αξία στην καριέρα του ατόμου.
- **Επέκταση των προγραμμάτων διεθνούς κινητικότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ):** Ενίσχυση και διαφοροποίηση προγραμμάτων όπως το Erasmus+ για την προσφορά περισσότερων ευκαιριών ανταλλαγής, ειδικά στον τομέα της τουριστικής κατάρτισης. Αυτό περιλαμβάνει όχι μόνο τις ανταλλαγές φοιτητών, αλλά και τις διασυνοριακές μαθητείες, τις πρακτικές ασκήσεις και την κινητικότητα του προσωπικού (ανταλλαγές εκπαιδευτικών ή τοποθετήσεις εργαζομένων του κλάδου στο εξωτερικό). Διευκόλυνση συνεργασιών μεταξύ σχολών τουρισμού σε διαφορετικές χώρες για κοινά έργα ή δίκτυα ανταλλαγής γνώσεων (για παράδειγμα, σύζευξη σχολών σε μια παράκτια τουριστική περιοχή με σχολές σε μια ορεινή ή αστική τουριστική περιοχή, ώστε να μάθουν η μία από την εξειδίκευση της άλλης). Υποστηρίζοντας περισσότερους μαθητές και εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν διεθνή εμπειρία – και εμπλέκοντας τις τουριστικές επιχειρήσεις σε αυτά τα δίκτυα ανταλλαγών – ο τομέας μπορεί να καλλιεργήσει διαπολιτισμικές ικανότητες, γλωσσικές δεξιότητες και μια ευρύτερη προοπτική στην καινοτομία των υπηρεσιών.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η ευκολότερη αναγνώριση των προσόντων και η μεγαλύτερη κινητικότητα θα καταστήσουν την αγορά εργασίας στον τουρισμό πιο ευέλικτη και ισχυρή. Οι εργαζόμενοι θα έχουν την ελευθερία να αναζητήσουν ευκαιρίες σε διαφορετικές περιοχές ή χώρες χωρίς να χρειάζεται να

επανεκπαιδεύονται από το μηδέν, βοηθώντας τις περιοχές να αντιμετωπίσουν την έλλειψη εργατικού δυναμικού (π.χ. έμπειρο προσωπικό από μια περιοχή μπορεί να μετακινηθεί για να υποστηρίξει την περίοδο αιχμής μιας άλλης περιοχής). Καθώς οι επαγγελματίες μετακινούνται και αναμειγνύονται, μεταφέρουν μαζί τους τις γνώσεις τους – διαδίδοντας βέλτιστες πρακτικές, νέες ιδέες για υπηρεσίες και μια πολυπολιτισμική προσέγγιση στη φιλοξενία. Για τους εργαζόμενους, η γνώση ότι τα διπλώματα, τα πιστοποιητικά και οι δεξιότητές τους αναγνωρίζονται πέρα από την περιοχή καταγωγής τους αυξάνει σημαντικά την ελκυστικότητα της επένδυσης στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού, καθώς ανοίγει ευρωπαϊκούς (ακόμη και παγκόσμιους) ορίζοντες σταδιοδρομίας. Με την πάροδο του χρόνου, η πρόοδος όσον αφορά τα κοινά πλαίσια και το διαβατήριο δεξιοτήτων θα οδηγήσει επίσης σε σύγκλιση της ποιότητας: τα προγράμματα κατάρτισης σε όλες τις χώρες θα βελτιωθούν ώστε να πληρούν κοινά πρότυπα, και καινοτόμα μαθήματα που αποδεικνύονται αποτελεσματικά σε ένα μέρος μπορούν να υιοθετηθούν αλλού. Όλα αυτά τα αποτελέσματα συμβάλλουν σε ένα πιο ενοποιημένο ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό στον τομέα του τουρισμού, το οποίο είναι τόσο υψηλά ειδικευμένο όσο και ικανό να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του κλάδου όπου κι αν προκύψουν, βελτιώνοντας έτσι την αριστεία των υπηρεσιών και την ανταγωνιστικότητα στον τουριστικό τομέα στο σύνολό του.

Σύσταση 6: Αύξηση της χρηματοδότησης και των κινήτρων για την κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού και τις ΜμΕ

Πλαίσιο

Η μεταμόρφωση της τουριστικής εκπαίδευσης και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού απαιτούν επαρκείς χρηματοδοτικές επενδύσεις, κάτι που συχνά αποτελεί εμπόδιο. Τα επαγγελματικά ιδρύματα ενδέχεται να αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω περιορισμένων προϋπολογισμών για την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, του εξοπλισμού ή των εγκαταστάσεων (π.χ. κατασκευή κουζίνας εκπαίδευσης ή εργαστηρίου εικονικής πραγματικότητας για τον τουρισμό). Ταυτόχρονα, πολλές μικρές τουριστικές επιχειρήσεις λειτουργούν με στενά περιθώρια κέρδους και δεν μπορούν εύκολα να διαθέσουν προσωπικό για εκπαίδευση ή να πληρώσουν για εξωτερικά μαθήματα, ειδικά όταν αντιμετωπίζουν άμεσες πιέσεις. Φιλόδοξες πρωτοβουλίες – όπως η ενσωμάτωση προηγμένων ψηφιακών εργαλείων στις αίθουσες διδασκαλίας, η έναρξη νέων προγραμμάτων βιωσιμότητας ή η διευκόλυνση διεθνών ανταλλαγών – συχνά χρειάζονται χρηματοδότηση πέραν των τακτικών κονδυλίων. Χωρίς στοχευμένη χρηματοδότηση και προγράμματα κινήτρων, ακόμη και οι καλά

σχεδιασμένες μεταρρυθμίσεις πολιτικής κινδυνεύουν να μην εφαρμοστούν σε μεγάλη κλίμακα: οι πάροχοι ΕΕΚ ενδέχεται να καθυστερήσουν τις απαραίτητες αναβαθμίσεις και οι ΜμΕ ενδέχεται να παραμείνουν απρόθυμες να συμμετάσχουν στην κατάρτιση, διαιωνίζοντας τα κενά δεξιοτήτων (ιδιαίτερα μεταξύ των μικρότερων επιχειρήσεων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του τουριστικού τομέα). Ως εκ τούτου, οι δημόσιες αρχές και οι εταίροι του κλάδου πρέπει να συνεργαστούν για να κινητοποιήσουν πόρους και να μοιραστούν το κόστος της δημιουργίας αριστείας στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού.

Σύσταση:

- **Ενίσχυση των επενδύσεων σε σύγχρονες υποδομές και προγράμματα ΕΕΚ:** Διάθεση ειδικής χρηματοδότησης σε επίπεδο ΕΕ, εθνικό και περιφερειακό για τον εκσυγχρονισμό της κατάρτισης στον τουρισμό. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αξιοποιήσουν μέσα όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+), τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ή τα ταμεία πράσινης μετάβασης για την αναβάθμιση των υποδομών ΕΕΚ – για παράδειγμα, δημιουργώντας υπερσύγχρονα κέντρα κατάρτισης στον τομέα της φιλοξενίας, εργαστήρια ψηφιακής προσομοίωσης ή χώρους επίδειξης βιωσιμότητας. Η χρηματοδότηση θα πρέπει επίσης να υποστηρίξει την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών και διδακτικού υλικού για αναδυόμενα θέματα (ψηφιοποίηση, βιώσιμος τουρισμός, προσβάσιμες τουριστικές υπηρεσίες κ.λπ.). Διαθέτοντας κονδύλια για την καινοτομία στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής διασφαλίζουν ότι η έλλειψη πόρων δεν θα εμποδίσει την εισαγωγή σύγχρονης, υψηλής ποιότητας κατάρτισης που συνάδει με τις στρατηγικές προτεραιότητες (όπως η διπλή ψηφιακή και πράσινη μετάβαση).
- **Δημιουργία κινήτρων για τη συμμετοχή των εργοδοτών στην κατάρτιση:** Ενθάρρυνση των τουριστικών επιχειρήσεων, ιδίως των ΜμΕ, να επενδύσουν στο ανθρώπινο κεφάλαιο, καλύπτοντας μέρος του κόστους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει επιχορηγήσεις ή κουπόνια που συγχρηματοδοτούν εξωτερικά προγράμματα κατάρτισης για τους εργαζομένους, φορολογικές εκπτώσεις για δαπάνες κατάρτισης προσωπικού ή επιδοτήσεις μισθών σε εργοδότες που προσλαμβάνουν μαθητευόμενους ή παρέχουν άδεια κατάρτισης με αποδοχές. Τέτοια μέτρα καθιστούν οικονομικά βιώσιμη για τους μικρούς επιχειρηματίες τη συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού τους. Επιπλέον, εξετάστε τη δημιουργία κοινών ταμείων κατάρτισης ή συστημάτων χρηματοδότησης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, στα οποία συνεισφέρουν τόσο οι εργοδότες όσο και η κυβέρνηση (π.χ. ταμεία αντιστοίχισης) για τη στήριξη της

ανάπτυξης των εργαζομένων. Με τη μείωση του οικονομικού φραγμού, περισσότερες εταιρείες θα συνεργαστούν με ιδρύματα ΕΕΚ (για παράδειγμα, χρηματοδοτώντας εξατομικευμένα μαθήματα ή στέλνοντας προσωπικό για πιστοποίηση), αυξάνοντας έτσι το συνολικό επίπεδο δεξιοτήτων στον τομέα.

- **Υποστήριξη των μαθητών μέσω υποτροφιών και προγραμμάτων κατάρτισης με επιμερισμό του κόστους:** Εφαρμογή οικονομικής στήριξης για άτομα που παρακολουθούν ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού ή περαιτέρω κατάρτιση. Οι υποτροφίες ή τα επιδόματα μπορούν να απευθύνονται σε φοιτητές από μειονεκτούντα περιβάλλοντα ή σε όσους επιλέγουν εξειδικευμένους τομείς όπως ο οικότουρισμός ή η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, στους οποίους υπάρχει ανάγκη από την κοινωνία. Για τους εργαζόμενους, αναπτύξτε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης στα οποία οι τοπικές αρχές, οι πάροχοι κατάρτισης και οι εργοδότες μοιράζονται το κόστος των βραχυπρόθεσμων μαθημάτων ή των προγραμμάτων επανεκπαίδευσης (αυτό είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανέργων εργαζομένων στον τουρισμό ή εκείνων που βρίσκονται σε μετάβαση από υποτομείς που βρίσκονται σε παρακμή). Με τη μείωση του προσωπικού κόστους της εκπαίδευσης – για παράδειγμα, με την παροχή επιδομάτων διαβίωσης κατά τη διάρκεια προγραμμάτων ανταλλαγής ή την κάλυψη των εξόδων εξετάσεων για την απόκτηση πιστοποιητικού – τα προγράμματα αυτά ενθαρρύνουν περισσότερους ανθρώπους να εγγραφούν σε προγράμματα κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού και της δια βίου μάθησης, συμπεριλαμβανομένων όσων βρίσκονται στη μέση της σταδιοδρομίας τους.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Με μεγαλύτερη οικονομική υποστήριξη, τα ιδρύματα ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού θα έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν προγράμματα και εγκαταστάσεις αιχμής, διασφαλίζοντας ότι η κατάρτιση συμβαδίζει με τις εξελίξεις του κλάδου. Ο σύγχρονος εξοπλισμός και τα καλά εξοπλισμένα προγράμματα σπουδών θα βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης, παράγοντας αποφοίτους με άριστη γνώση των πιο πρόσφατων εργαλείων και προτύπων (π.χ. ψηφιακά συστήματα διαχείρισης επισκεπτών ή τεχνικές βιώσιμης λειτουργίας). Για τον κλάδο, τα κίνητρα σημαίνουν ότι πολύ περισσότερες ΜμΕ θα συμμετέχουν ενεργά στα εκπαιδευτικά οικοσυστήματα – αντί να θεωρούν την εκπαίδευση πολυτέλεια, τα μικρά ξενοδοχεία, τα εστιατόρια και τα ταξιδιωτικά γραφεία θα αξιοποιήσουν τις διαθέσιμες επιχορηγήσεις ή φορολογικές ελαφρύνσεις για να καταρτίσουν το προσωπικό τους. Αυτό οδηγεί σε ένα πιο ομοιόμορφα καταρτισμένο εργατικό δυναμικό σε ολόκληρο τον κλάδο, όχι μόνο στις μεγάλες πόλεις ή τις μεγάλες εταιρείες, αλλά και στις αγροτικές, μικρής κλίμακας επιχειρήσεις. Με την

πάροδο του χρόνου, οι σταθερές ροές χρηματοδότησης θα προωθήσουν την καινοτομία: τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις μπορούν να δοκιμάσουν νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις (όπως εικονικές πρακτικές ασκήσεις ή κοινοτικά εργαστήρια φιλοξενίας) γνωρίζοντας ότι υπάρχει διαθέσιμη υποστήριξη, και τα επιτυχημένα μοντέλα μπορούν στη συνέχεια να επεκταθούν. Κυρίως, μειώνοντας το οικονομικό βάρος για τα άτομα, τα μέτρα αυτά διευρύνουν την πρόσβαση σε επαγγέλματα του τουρισμού και ευκαιρίες αναβάθμισης δεξιοτήτων, συμβάλλοντας στην κοινωνική ένταξη. Μακροπρόθεσμα, οι ισχυρές δομές χρηματοδότησης και κινήτρων διασφαλίζουν ότι η ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού στον τουρισμό θα παραμείνει προτεραιότητα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας, τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και τη δημιουργία ενός εργατικού δυναμικού που μαθαίνει συνεχώς.

Σύσταση 7: Μεταρρύθμιση και απλοποίηση των νομικών πλαισίων που υποστηρίζουν την ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού

Πλαίσιο

Οι ξεπερασμένοι ή άκαμπτοι κανονισμοί μπορούν να επιβραδύνουν την καινοτομία στην εκπαίδευση στον τουρισμό και να παρεμποδίσουν τη συνεργασία. Σε ορισμένες χώρες, το νομικό πλαίσιο που διέπει την ΕΕΚ (πρότυπα πιστοποίησης, διαδικασίες έγκρισης προγραμμάτων σπουδών, απαιτήσεις προσόντων εκπαιδευτών κ.λπ.) είναι δυσκίνητο, καθιστώντας δύσκολη την ταχεία εισαγωγή νέων μαθημάτων ή την αναγνώριση καινοτόμων μορφών μάθησης (όπως μικροπιστοποιήσεις ή άτυπη κατάρτιση). Ομοίως, οι περίπλοκοι εργατικοί και εκπαιδευτικοί νόμοι ενδέχεται να περιορίζουν τη μάθηση στο χώρο εργασίας ή τις δια-ιδρυματικές συνεργασίες – για παράδειγμα, περιορισμοί στη μαθητεία σε ορισμένα επαγγέλματα ή έλλειψη νομικών διατάξεων για κοινά πτυχία μεταξύ ΕΕΚ και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η διασφάλιση ενός ευέλικτου και υποστηρικτικού νομικού περιβάλλοντος είναι καθοριστική για την υλοποίηση των υπόλοιπων συστάσεων πολιτικής: θα πρέπει να διευκολύνει την ταχεία προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών στις αναδυόμενες δεξιότητες, την ομαλή αναγνώριση των δεξιοτήτων και την ενσωμάτωση πρωτοβουλιών όπως το μοντέλο TourX στην κυρίαρχη πρακτική. Επιπλέον, η απλοποίηση των κανονιστικών απαιτήσεων (ιδίως όσον αφορά τη συμμόρφωση και την υποβολή εκθέσεων) μπορεί να ενθαρρύνει περισσότερους εργοδότες και παρόχους κατάρτισης να συμμετάσχουν σε καινοτόμα προγράμματα χωρίς το φόβο της γραφειοκρατίας.

Συστάσεις:

- **Εξορθολογισμός της ενημέρωσης των προγραμμάτων σπουδών και των προσόντων:** Αναθεώρηση των πλαισίων πιστοποίησης και προσόντων ώστε να επιτρέπεται η ταχύτερη εισαγωγή νέων προγραμμάτων ή ενοτήτων κατάρτισης. Για παράδειγμα, δημιουργία μιας ταχείας διαδικασίας για την έγκριση μικροπιστοποιήσεων στον τομέα του τουρισμού που υποστηρίζονται από τον κλάδο (που καλύπτουν τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη στον τομέα της φιλοξενίας ή τα πρωτόκολλα υγείας για πανδημίες), ώστε οι πάροχοι ΕΕΚ να μπορούν να ανταποκρίνονται σε επείγουσες ανάγκες δεξιοτήτων σε μήνες και όχι σε χρόνια. Ομοίως, να καταστεί δυνατή η ενημέρωση των προγραμμάτων σπουδών με βάση ενότητες χωρίς να απαιτείται αναθεώρηση ολόκληρων των προσόντων – αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη χορήγηση μεγαλύτερης αυτονομίας στους εκπαιδευτικούς φορείς ώστε να δοκιμάζουν προαιρετικά μαθήματα ή ειδικεύσεις που συνάδουν με τις τοπικές τουριστικές τάσεις, υπό ελαφριά ρυθμιστική εποπτεία. Τέτοιες μεταρρυθμίσεις διατηρούν τον ποιοτικό έλεγχο αλλά εξαλείφουν τις περιττές γραφειοκρατικές καθυστερήσεις, διατηρώντας την ευελιξία της ΕΕΚ.
- **Διευκόλυνση ευέλικτων διαδρομών μάθησης και σταδιοδρομίας:** Προσαρμογή της νομοθεσίας ώστε να υποστηρίζονται μη παραδοσιακές διαδρομές μάθησης στον τομέα του τουρισμού και ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης των μεταρρυθμίσεων στα πλαίσια περιφερειακής διακυβέρνησης, έτσι ώστε οι νομοθετικές αναπροσαρμογές να συνάδουν με τις πολιτικές για την καινοτομία και τις δεξιότητες σε τοπικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να σημαίνει την επίσημη αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης και της εργασιακής εμπειρίας για την απόκτηση προσόντων (έτσι ώστε, για παράδειγμα, οι εποχιακοί εργαζόμενοι να μπορούν να μετατρέψουν την εμπειρία τους σε πιστωτικές μονάδες). Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την επιτρεπόμενη υλοποίηση υβριδικών προγραμμάτων (που συνδυάζουν επαγγελματικά και ακαδημαϊκά στοιχεία) ή διπλών προσόντων – π.χ. ένας φοιτητής θα μπορούσε ταυτόχρονα να αποκτήσει δίπλωμα ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού και σχετικό πιστοποιητικό από πανεπιστήμιο ή επαγγελματικό φορέα. Η νομική αναγνώριση των συσσωρευόμενων πιστοποιητικών και των πιστωτικών μονάδων δια βίου μάθησης θα βοηθήσει τους εργαζόμενους να προχωρήσουν πιο ομαλά στην καριέρα τους. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει επίσης να απλοποιήσουν τις διαδικασίες αναγνώρισης ξένων προσόντων σε θέσεις εργασίας στον τουρισμό, μειώνοντας τους χρόνους έγκρισης και τα διοικητικά εμπόδια (ευθυγραμμίζοντας τους στόχους της Σύστασης 5 μέσω νομικών μέσων).

- **Απλοποίηση της συμμόρφωσης για τις πρωτοβουλίες κατάρτισης και τις ΜμΕ:**
Αναθεώρηση και απλοποίηση των κανονισμών που επηρεάζουν την παροχή κατάρτισης στον τουρισμό και τη συμμετοχή των ΜμΕ. Για τους παρόχους κατάρτισης, μείωση της υπερβολικής γραφειοκρατίας κατά τη σύναψη συνεργασιών ή την πρόσβαση σε δημόσια κονδύλια – μια ψηφιακή πύλη μίας στάσης για όλες τις υποβολές συμμόρφωσης μπορεί να βοηθήσει. Για τις επιχειρήσεις, διασφάλιση ότι τυχόν απαιτήσεις για τη φιλοξενία μαθητευομένων ή ασκούμενων (όπως ασφάλιση, κανονισμοί ασφάλειας ή πιστοποιήσεις μεντόρων) είναι σαφείς και όχι υπερβολικά επαχθείς, ενδεχομένως μέσω της παροχής τυποποιημένων κατευθυντήριων γραμμών ή νομικών προτύπων. Στον τομέα της βιωσιμότητας και της συμμόρφωσης με τα πρότυπα ποιότητας, να προχωρήσουμε προς κατευθυντήριες γραμμές σε απλή γλώσσα και εναρμονισμένα πρότυπα, ώστε οι ΜμΕ του τουρισμού να μπορούν να εκπληρώνουν ευκολότερα τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την κατάρτιση (για παράδειγμα, κατανόηση των κριτηρίων για την προσφορά αναγνωρισμένων θέσεων κατάρτισης ή τη συμμετοχή σε προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων που υποστηρίζονται από την κυβέρνηση). Ένα σαφέστερο και απλοποιημένο κανονιστικό πλαίσιο δίνει τόσο στους εκπαιδευτικούς όσο και στους εργοδότες την αυτοπεποίθηση να καινοτομήσουν και να συμμετάσχουν σε πρωτοβουλίες ΕΕΚ.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Ένα πιο ευέλικτο και ευνοϊκό νομικό πλαίσιο θα επιταχύνει την εξέλιξη της ΕΕΚ στον τουρισμό. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα μπορούν να διατηρούν τα προγράμματα σπουδών ενημερωμένα με τις εξελίξεις του κλάδου – για παράδειγμα, ενσωματώνοντας γρήγορα νέες ψηφιακές δεξιότητες ή πρωτόκολλα υγείας και ασφάλειας, όπως απαιτείται – χωρίς να εμποδίζονται από τη γραφειοκρατία. Αυτό σημαίνει ότι οι δεξιότητες των αποφοίτων θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις απαιτήσεις της αγοράς σε πραγματικό χρόνο, ωφελώντας τους εργοδότες και μειώνοντας την έλλειψη δεξιοτήτων. Οι εργαζόμενοι θα έχουν ομαλότερη επαγγελματική εξέλιξη και κινητικότητα: καθώς οι νόμοι αναγνωρίζουν ποικίλα μαθησιακά επιτεύγματα, ένας εργαζόμενος μπορεί πιο εύκολα να αναβαθμίσει τις δεξιότητές του στη μέση της καριέρας του ή να μετακομίσει στο εξωτερικό με τα προσόντα του, γνωρίζοντας ότι το νομικό σύστημα υποστηρίζει αυτές τις κινήσεις. Οι απλοποιημένοι κανονισμοί θα ενθαρρύνουν επίσης περισσότερες μικρές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν σε προγράμματα κατάρτισης και πιστοποίησης, καθώς η συμμόρφωση είναι απλή και δεν προκαλεί δέος. Συνολικά, η σχέση μεταξύ του τουριστικού κλάδου και του εκπαιδευτικού συστήματος θα γίνει πιο συνεργατική και δυναμική όταν υποστηρίζεται από εκσυγχρονισμένη νομοθεσία – λιγότερο επικεντρωμένη στην

τήρηση απαιτήσεων και περισσότερο στην επίτευξη αποτελεσμάτων, όπως καλύτερα καταρτισμένο προσωπικό και υψηλής ποιότητας, ασφαλείς εμπειρίες κατάρτισης. Μακροπρόθεσμα, αυτές οι νομικές μεταρρυθμίσεις στηρίζουν ένα ευέλικτο οικοσύστημα ΕΕΚ που μπορεί να προσαρμόζεται συνεχώς και να προβλέπει τις αλλαγές στον τουριστικό τομέα, ενισχύοντας έτσι την ανθεκτικότητα και την ικανότητα καινοτομίας του κλάδου.

Σύσταση 8: Προώθηση υβριδικών και ευέλικτων μοντέλων μάθησης στην ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού

Πλαίσιο

Η παραδοσιακή μάθηση σε αίθουσα διδασκαλίας από μόνη της ενδέχεται να μην ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες των σημερινών μαθητών ή εργαζομένων στον τουρισμό. Πολλοί εργαζόμενοι στον τουρισμό εργάζονται με ακανόνιστο ωράριο ή εποχιακά, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη συμμετοχή τους σε μαθήματα πλήρους απασχόλησης. Παράλληλα, η εμπειρία της πανδημίας έδειξε ότι η μάθηση μπορεί συχνά να συνεχιστεί διαδικτυακά ή με μικτές μορφές. Επιπλέον, ο τουρισμός ως κλάδος δίνει μεγάλη αξία στην πρακτική εμπειρία και στην ταχεία απόκτηση δεξιοτήτων, γεγονός που απαιτεί πιο ευέλικτη παροχή κατάρτισης (όπως ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης στο χώρο εργασίας, βραδινά μαθήματα ή εντατικά bootcamps σε περιόδους εκτός σεζόν). Χωρίς την υιοθέτηση υβριδικών (διαδικτυακών/εκτός διαδικτύου) και ευέλικτων μοντέλων μάθησης, τα προγράμματα ΕΕΚ κινδυνεύουν να αποκλείσουν όσους βρίσκονται ήδη στην αγορά εργασίας και να χάσουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία για τον εμπλουτισμό της εκπαίδευσης.

Συστάσεις:

- **Εφαρμογή υβριδικών στρατηγικών μάθησης που συνδυάζουν θεωρία και πράξη:** Ανάπτυξη μορφών μαθημάτων όπου η θεωρητική διδασκαλία παρέχεται διαδικτυακά, ενώ η πρακτική κατάρτιση διεξάγεται σε φυσικούς χώρους, όπως προσομοιωμένοι ξενοδοχειακοί χώροι ή τοποθετήσεις εργασίας επί τόπου. Αυτό καθιστά τη μάθηση πιο προσβάσιμη χωρίς να θυσιάζεται η ποιότητα της εμπειρίας.
- **Προσφορά αρθρωτών και εποχιακών μορφών μάθησης:** Σχεδιασμός σύντομων εκπαιδευτικών ενοτήτων και αρθρωτών μαθημάτων που οι μαθητές μπορούν να ολοκληρώσουν με το δικό τους ρυθμό. Προγραμματισμός μαθημάτων κατά τη διάρκεια περιόδων χαμηλής τουριστικής κίνησης ή σε μορφές μερικής απασχόλησης, ώστε να

εξυπηρετούνται καλύτερα οι εργαζόμενοι μαθητές και τα τουριστικά ημερολόγια. Διασφάλιση ότι η ευέλικτη παράδοση είναι χωρίς αποκλεισμούς, αντιμετωπίζοντας θέματα προσβασιμότητας, ψηφιακής ένταξης και συμμετοχής μειονεκτουσών ομάδων

- **Εκπαίδευση εκπαιδευτών και πιστοποίηση ευέλικτων μοντέλων διδασκαλίας:** Εξοπλίστε τους εκπαιδευτικούς με δεξιότητες για την παροχή ελκυστικού ψηφιακού περιεχομένου και την εξ αποστάσεως καθοδήγηση των μαθητών. Οι κυβερνήσεις και οι φορείς πιστοποίησης θα πρέπει να αναγνωρίζουν τα αποτελέσματα της διαδικτυακής και της μεικτής μάθησης ως μέρος των επίσημων προσόντων.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η υιοθέτηση υβριδικών και ευέλικτων μοντέλων μάθησης θα διευρύνει την πρόσβαση στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού και στη συνεχή κατάρτιση. Οι εργαζόμενοι που προηγουμένως δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν μαθήματα πλήρους απασχόλησης μπορούν να συνεχίσουν να αναπτύσσουν τις δεξιότητές τους μέσω διαδικτυακών ενοτήτων ή ευέλικτου προγραμματισμού, με αποτέλεσμα ένα πιο εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Οι φοιτητές θα επωφεληθούν από μια πλουσιότερη μαθησιακή εμπειρία που συνδυάζει τη θεωρία με την πρακτική και χρησιμοποιεί την τεχνολογία για την προσομοίωση πραγματικών σεναρίων (για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας την εικονική πραγματικότητα για την εξάσκηση στην ξενάγηση). Όσον αφορά τα αποτελέσματα, αυτή η προσέγγιση θα δημιουργήσει αποφοίτους που είναι έμπειροι στην αυτοκατευθυνόμενη μάθηση – μια πολύτιμη δεξιότητα στον συνεχώς μεταβαλλόμενο κλάδο του τουρισμού – και οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί στα πιο πρόσφατα εργαλεία ψηφιακής συνεργασίας ως μέρος της εκπαίδευσής τους. Ο τουριστικός τομέας στο σύνολό του θα ωφεληθεί από ένα πιο περιεκτικό σύστημα κατάρτισης: περισσότεροι άνθρωποι θα μπορούν να συμμετέχουν στην ΕΕΚ (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές ή έχουν εργασία), αυξάνοντας έτσι το απόθεμα ταλάντων. Επιπλέον, η ευελιξία για γρήγορη ενημέρωση του περιεχομένου των διαδικτυακών μαθημάτων σημαίνει ότι η κατάρτιση μπορεί να παραμένει ενημερωμένη με τις νέες εξελίξεις, εισάγοντας συνεχώς επίκαιρες γνώσεις στον κλάδο.

Σύσταση 9: Βελτίωση της ελκυστικότητας και της ποιότητας των επαγγελματικών σταδιοδρομιών στον τουρισμό

Πλαίσιο

Οι σταδιοδρομίες στον τουρισμό και τη φιλοξενία συχνά αντιμετωπίζουν πρόβλημα εικόνας – μερικές φορές θεωρούνται χαμηλόμισθες, εξαιρετικά εποχιακές ή ασταθείς, και προσφέρουν περιορισμένες προοπτικές εξέλιξης. Αυτό έχει οδηγήσει σε δυσκολίες στην προσέλκυση νέων ταλέντων στον τομέα και στη διατήρηση έμπειρων εργαζομένων. Στους παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτό περιλαμβάνονται οι μακρές ή ακανόνιστες ώρες εργασίας, η περιορισμένη κοινωνική προστασία (π.χ. για τους εποχιακούς εργαζόμενους που αντιμετωπίζουν κενά στην απασχόληση) και οι ασαφείς διαδρομές επαγγελματικής εξέλιξης. Εάν αυτά τα ζητήματα δεν αντιμετωπιστούν μέσω πολιτικών μέτρων, ακόμη και τα καλύτερα προγράμματα κατάρτισης ενδέχεται να μην μεταφραστούν σε ένα ισχυρό εργατικό δυναμικό, καθώς οι απόφοιτοι ενδέχεται να επιλέξουν άλλους κλάδους ή να εγκαταλείψουν τον τομέα μετά από σύντομο χρονικό διάστημα.

Συστάσεις:

- **Καθιέρωση δίκαιων εργασιακών προτύπων και κοινωνικής προστασίας στην απασχόληση στον τουρισμό:** Εφαρμογή πολιτικών που θα εξασφαλίζουν δίκαιους μισθούς, λογικές ώρες εργασίας και ασφάλεια εκτός σεζόν μέσω παροχών όπως η εποχική ασφάλιση ανεργίας ή η επιδοτούμενη κατάρτιση. Αυτές οι προστασίες αυξάνουν τη σταθερότητα της εργασίας και συμβάλλουν στην επαγγελματοποίηση της εργασίας στον τουρισμό.
- **Ανάπτυξη δομημένων κλιμακίων σταδιοδρομίας και σύνδεσή τους με την καθοδήγηση ΕΕΚ:** Σχεδιασμός σαφών επαγγελματικών διαδρομών εντός του τουριστικού τομέα, για παράδειγμα από ρεσεψιονίστ σε διευθυντή ρεσεψιόν και σε διευθυντή λειτουργιών. Ενσωμάτωσή τους στις υπηρεσίες καθοδήγησης ΕΕΚ για να βοηθηθούν οι μαθητές να κατανοήσουν το δυναμικό ανάπτυξης και τις μακροπρόθεσμες ευκαιρίες. Συμπερίληψη συγκεκριμένων μέτρων για την προώθηση της απασχόλησης των νέων και σύνδεση της επαγγελματικής εξέλιξης με περιφερειακές πρωτοβουλίες προώθησης της εικόνας, όπως σήματα ποιότητας βιώσιμου τουρισμού.
- **Προώθηση των σταδιοδρομιών στον τουρισμό μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης και κινήτρων κατάρτισης:** Διοργάνωση εθνικών ή περιφερειακών εκστρατειών για τη βελτίωση της εικόνας των θέσεων εργασίας στον τουρισμό, την ανάδειξη επιτυχημένων παραδειγμάτων και την προώθηση αναδυόμενων ψηφιακών και πράσινων ρόλων (π.χ. συντονιστές βιωσιμότητας, αναλυτές δεδομένων τουρισμού). Ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να επιβραβεύουν τα επιτεύγματα κατάρτισης με προαγωγές ή αυξήσεις μισθών.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Με την αντιμετώπιση των ζητημάτων των μισθών, των συνθηκών εργασίας και της σαφήνειας των επαγγελματικών προοπτικών, οι θέσεις εργασίας στον τομέα του τουρισμού θα γίνουν πιο ελκυστικές τόσο για τους νεοεισερχόμενους όσο και για τους ήδη απασχολούμενους. Η σύνδεση των επαγγελματικών διαδρομών με πρωτοβουλίες προώθησης της εικόνας του κλάδου ενισχύει το κύρος του και ευθυγραμμίζει τις επαγγελματικές διαδρομές των νέων με βιώσιμες περιφερειακές στρατηγικές. Η βελτίωση της κοινωνικής ασφάλισης και των εργασιακών προτύπων θα μειώσει την επαγγελματική εξουθένωση και την εναλλαγή προσωπικού, εξασφαλίζοντας ότι τα καταρτισμένα άτομα θα παραμείνουν στον τομέα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, διατηρώντας έτσι πολύτιμες δεξιότητες και εμπειρία στον κλάδο. Καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν τον τουρισμό ως μια βιώσιμη μακροπρόθεσμη καριέρα (και όχι απλώς ως μια προσωρινή εργασία), ο τομέας θα επωφεληθεί από ένα πιο σταθερό και επαγγελματικό εργατικό δυναμικό. Οι σαφείς ευκαιρίες προαγωγής και οι ανταμοιβές για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων θα ενθαρρύνουν τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, οδηγώντας σε υψηλότερη ποιότητα υπηρεσιών και καινοτομία, καθώς οι εργαζόμενοι θα φέρνουν περισσότερη εμπειρογνωμοσύνη στους ρόλους τους. Με την πάροδο του χρόνου, αυτές οι βελτιώσεις θα αναβαθμίσουν επίσης την αντίληψη του κοινού για τις καριέρες στον τουρισμό, συμβάλλοντας στην προσέλκυση ποικίλων ταλέντων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με υψηλά επίπεδα δεξιοτήτων που διαφορετικά ενδέχεται να αγνοούσαν τον τομέα. Εν ολίγοις, η μετατροπή του τουρισμού σε καριέρα επιλογής (και όχι σε έσχατη λύση) θα ενισχύσει σημαντικά το ανθρώπινο κεφάλαιο που διατίθεται στον κλάδο, το οποίο είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητά του.

Σύσταση 10: Ενίσχυση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών και της έκθεσης των εκπαιδευτών στον κλάδο

Πλαίσιο

Η ποιότητα της ΕΕΚ στον τουρισμό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευτές που διδάσκουν το πρόγραμμα σπουδών. Σε πολλές περιπτώσεις, οι εκπαιδευτές ΕΕΚ ενδέχεται να μην έχουν πρόσφατη εμπειρία στον κλάδο ή να μην έχουν λάβει εκπαίδευση σε νέες παιδαγωγικές μεθόδους και περιεχόμενο (ψηφιακά εργαλεία, νέες πρακτικές βιωσιμότητας κ.λπ.). Ο τουρισμός είναι ένας τομέας που αλλάζει γρήγορα, οπότε χωρίς συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, οι εκπαιδευτικοί ενδέχεται να διδάσκουν ξεπερασμένο περιεχόμενο ή

να χάνουν καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις. Επιπλέον, η περιορισμένη ανταλλαγή μεταξύ του κλάδου και των εκπαιδευτικών μπορεί να οδηγήσει σε ένα κενό όπου οι εκπαιδευτές δεν γνωρίζουν τις τρέχουσες προκλήσεις του κλάδου και οι επαγγελματίες του κλάδου δεν εμπλέκονται στη διδασκαλία. Η αντιμετώπιση του ζητήματος των δεξιοτήτων και της έκθεσης των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι μπορούν να μεταδώσουν αποτελεσματικά τις ενημερωμένες γνώσεις και τις πρακτικές δεξιότητες που χρειάζονται οι μαθητές.

Συστάσεις:

- **Επένδυση σε στοχευμένα προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων για εκπαιδευτικούς:** Διοργάνωση τακτικών εργαστηρίων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης (CPD) σχετικά με ψηφιακά εργαλεία τουρισμού, ενσωμάτωση του βιώσιμου τουρισμού και εξελισσόμενα πρότυπα εξυπηρέτησης πελατών. Το περιεχόμενο της κατάρτισης πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις αλλαγές της αγοράς και την παιδαγωγική καινοτομία.
- **Διευκόλυνση πρακτικής άσκησης των εκπαιδευτικών στον πραγματικό κόσμο:** Ενθάρρυνση και υποστήριξη βραχυπρόθεσμων πρακτικών ασκήσεων για εκπαιδευτές ΕΕΚ σε τουριστικές επιχειρήσεις, όπως ξενοδοχεία, ταξιδιωτικούς πράκτορες ή εστιατόρια. Αυτές οι βιωματικές εμπειρίες επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να ενσωματώνουν ενημερωμένες γνώσεις και πρακτικές γνώσεις στη διδασκαλία τους.
- **Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανίας και εκπαιδευτικών και των προτύπων πρόσληψης:** Προσκαλέστε εμπειρογνώμονες του κλάδου να συμμετάσχουν στη διδασκαλία (π.χ. συνδιδασκαλία, διαλέξεις επισκεπτών) και αναθεωρήστε τα κριτήρια πρόσληψης εκπαιδευτικών ώστε να αξιολογείται η πρόσφατη επαγγελματική εμπειρία. Θα πρέπει επίσης να προωθηθούν οι διεθνείς ανταλλαγές εκπαιδευτικών για τη διεύρυνση των προοπτικών.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Οι καλύτερα καταρτισμένοι και συνδεδεμένοι με τον κλάδο εκπαιδευτικοί θα βελτιώσουν σημαντικά την ποιότητα της ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού. Οι μαθητές θα επωφεληθούν από μια διδασκαλία που βασίζεται στις τελευταίες πραγματικότητες του κλάδου και χρησιμοποιεί αποτελεσματικές, σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας. Τα μαθήματα θα γίνουν πιο δυναμικά και συναφή, καθώς οι εκπαιδευτικοί θα ενσωματώνουν νέες μελέτες περιπτώσεων, τεχνολογίες και πρακτικές που έχουν μάθει. Αυτό, με τη σειρά του, θα δημιουργήσει αποφοίτους που θα

είναι πιο συντονισμένοι με τις τρέχουσες ανάγκες των εργοδοτών. Όσον αφορά τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, η αυξημένη έκθεση στον κλάδο και η κατάρτιση θα ενισχύσουν την αυτοπεποίθηση και τον ενθουσιασμό τους, μειώνοντας τη στασιμότητα και βελτιώνοντας την ικανοποίηση από την εργασία. Σε συστημικό επίπεδο, οι ισχυρότεροι δεσμοί μεταξύ σχολείων και κλάδου μέσω ανταλλαγών εκπαιδευτικών και προσκεκλημένων διδασκόντων δημιουργούν μια αμφίδρομη μεταφορά γνώσης – η εκπαίδευση ενημερώνει τον κλάδο για τις θεωρητικές εξελίξεις, και ο κλάδος ενημερώνει την εκπαίδευση για τις πρακτικές εξελίξεις. Όλα αυτά συμβάλλουν σε έναν θετικό κύκλο βελτίωσης της ποιότητας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τουρισμό, δημιουργώντας τελικά ένα εργατικό δυναμικό που είναι εξειδικευμένα καταρτισμένο και προσαρμοστικό.

Σύσταση 11: Ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας και των γλωσσικών δεξιοτήτων

Πλαίσιο: Ο τουρισμός είναι μια παγκόσμια βιομηχανία, και ακόμη και οι τοπικοί τουριστικοί προορισμοί εξυπηρετούν επισκέπτες από όλο τον κόσμο. Ως εκ τούτου, οι επαγγελματίες του τουρισμού επωφελούνται σε μεγάλο βαθμό από τη διεθνή έκθεση και τις ισχυρές γλωσσικές δεξιότητες. Επί του παρόντος, δεν δίνουν όλα τα προγράμματα ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού την απαιτούμενη έμφαση στην εξειδίκευση σε ξένες γλώσσες ή στην πολιτισμική ευαισθητοποίηση. Επιπλέον, υπάρχουν αναξιοποίητες ευκαιρίες για διεθνή συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων – για παράδειγμα, η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών ή η παροχή της δυνατότητας στους φοιτητές να σπουδάσουν στο εξωτερικό – οι οποίες ενίοτε παρεμποδίζονται από την έλλειψη δικτύων ή υποστήριξης. Χωρίς σκόπιμη εστίαση στις γλώσσες και στις διεθνείς ανταλλαγές, το εργατικό δυναμικό ενδέχεται να είναι λιγότερο προετοιμασμένο να ανταποκριθεί σε ποικίλες αγορές ή να υιοθετήσει παγκόσμιες βέλτιστες πρακτικές στις τουριστικές υπηρεσίες.

Συστάσεις:

- **Καθιστώντας υποχρεωτική την εκμάθηση ξένων γλωσσών στην ΕΕΚ του τουρισμού:** Απαιτώντας από τους μαθητές να αποκτήσουν πρακτική, σχετική με το χώρο εργασίας επάρκεια σε τουλάχιστον μία (ιδανικά δύο) ξένες γλώσσες, σύμφωνα με τις τάσεις των εισερχόμενων επισκεπτών. Δίνοντας προτεραιότητα στην εφαρμοσμένη εκμάθηση γλωσσών μέσω συγκεκριμένων τουριστικών πλαισίων, όπως σενάρια ρεσεψιόν ξενοδοχείου ή διάλογοι ξεναγήσεων.

- **Διευκόλυνση των διεθνών ανταλλαγών και συνεργασιών:** Δημιουργία επίσημων συνεργασιών μεταξύ ιδρυμάτων ΕΕΚ σε διαφορετικές χώρες για να καταστεί δυνατή η κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού, τα κοινά έργα και η ανταλλαγή προγραμμάτων σπουδών. Αξιοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ όπως το Erasmus+ καθώς και διμερών συμφωνιών για την υποστήριξη αυτών των ανταλλαγών.
- **Συμπεριλάβετε τη διαπολιτισμική ικανότητα σε όλα τα προγράμματα κατάρτισης:** Εξασφαλίστε ότι οι μαθητές αποκτούν δεξιότητες πολιτισμικής ευαισθητοποίησης και εξυπηρέτησης διεθνών επισκεπτών, ακόμη και αν δεν ταξιδεύουν στο εξωτερικό. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει μελέτες περιπτώσεων, προσκεκλημένους ομιλητές από διαφορετικά υπόβαθρα ή προσομοιωμένα σενάρια παγκόσμιου τουρισμού

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η έμφαση στις γλωσσικές και διεθνείς δεξιότητες θα δημιουργήσει επαγγελματίες του τουρισμού που θα μπορούν να επικοινωνούν αποτελεσματικά με ένα ευρύ φάσμα επισκεπτών και να εργάζονται σε πολυπολιτισμικές ομάδες. Η βελτίωση της γλωσσικής επάρκειας (ειδικά στα αγγλικά και σε άλλες βασικές γλώσσες) ενισχύει άμεσα την ποιότητα των υπηρεσιών και την ικανοποίηση των επισκεπτών στους προορισμούς, καθώς το προσωπικό μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες χωρίς γλωσσικά εμπόδια. Η εμπειρία που αποκτάται από τις διεθνείς ανταλλαγές θα διευρύνει τις προοπτικές των μαθητών, καθιστώντας τους πιο ευπροσάρμοστους και καινοτόμους – για παράδειγμα, ένας φοιτητής που πραγματοποίησε πρακτική άσκηση στο εξωτερικό μπορεί να εισαγάγει μια νέα πρακτική φιλοξενίας που έμαθε στο εξωτερικό στην επιχείρηση της πόλης του. Για τον τομέα, ένα εργατικό δυναμικό με παγκόσμια ευαισθητοποίηση και γλωσσικές ικανότητες είναι ζωτικής σημασίας για την προσέλκυση και τη φιλοξενία διεθνών τουριστών, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα ενός προορισμού. Μακροπρόθεσμα, η διεθνής συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων ΕΕΚ θα οδηγήσει στην εναρμόνιση των προτύπων ποιότητας και στη διάδοση βέλτιστων πρακτικών, βελτιώνοντας τα αποτελέσματα της κατάρτισης σε όλες τις χώρες. Αυτό δημιουργεί ένα πιο παγκοσμίως συνδεδεμένο δίκτυο αριστείας στον τουρισμό, που συνάδει με την ιδέα των Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που εκτείνονται πέρα από τα εθνικά σύνορα.

Σύσταση 12: Δημιουργία περιφερειακών κέντρων αριστείας και δικτύων γνώσης

Πλαίσιο

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τουρισμό συχνά περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα φορέων – εκπαιδευτικούς φορείς, εταιρείες του κλάδου, τοπικές κυβερνήσεις και, μερικές φορές, ερευνητικούς φορείς – ωστόσο, αυτοί οι φορείς ενδέχεται να λειτουργούν απομονωμένα. Απαιτείται μια συντονισμένη προσέγγιση για την ολιστική αντιμετώπιση των περιφερειακών τουριστικών αναγκών. Η έννοια των Τριγώνων Γνώσης ή των Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CoVEs) δίνει έμφαση στην ενσωμάτωση της εκπαίδευσης, των επιχειρήσεων και της κυβέρνησης για τη δημιουργία οικοσυστημάτων καινοτομίας στην ΕΕΚ. Ορισμένες περιφέρειες στερούνται επίσημης δομής για τέτοια συνεργασία, με αποτέλεσμα να χάνουν ευκαιρίες για την ανταλλαγή πόρων, την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων και τον στρατηγικό σχεδιασμό δεξιοτήτων προσανατολισμένων στην τοπική τουριστική ανάπτυξη (για παράδειγμα, τη σύνδεση της παροχής κατάρτισης με τη στρατηγική μιας περιφέρειας για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού ή του πολιτιστικού τουρισμού). Χωρίς τη θεσμοθέτηση αυτών των εταιρικών σχέσεων, η συνεργασία ενδέχεται να βασίζεται σε προσωρινά έργα και όχι σε ένα βιώσιμο δίκτυο.

Συστάσεις:

- **Δημιουργία περιφερειακών κέντρων ή δικτύων που ενοποιούν τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς:** Δημιουργία δομημένων συνεργασιών που φέρνουν σε επαφή ιδρύματα ΕΕΚ, πανεπιστήμια, ΜμΕ του τουρισμού, μεγάλους εργοδότες, τοπικές κυβερνήσεις και ενώσεις του κλάδου. Οι φορείς αυτοί θα πρέπει να σχεδιάζουν από κοινού προγράμματα σπουδών, να συντονίζουν έργα καινοτομίας και να υλοποιούν συνεργατικές πρωτοβουλίες που συνάδουν με τις περιφερειακές στρατηγικές για τον τουρισμό.
- **Εξασφάλιση δημόσιας υποστήριξης και καθορισμός δομών συντονισμού:** Ενθάρρυνση των δημόσιων αρχών να υποστηρίξουν αυτά τα κέντρα μέσω χρηματοδότησης, αναγνώρισης πολιτικής και επίσημων συμφωνιών. Διορισμός ενός επικεφαλής ιδρύματος υπεύθυνου για τον συντονισμό των ενδιαφερόμενων μερών και τη διαχείριση κοινών δραστηριοτήτων, όπως η εφαρμοσμένη έρευνα, η κοινή κατάρτιση και ο διάλογος για τις πολιτικές.

- **Σύνδεση των περιφερειακών κέντρων αριστείας σε ένα ευρωπαϊκό δίκτυο:**
Πρωώθηση της αμοιβαίας μάθησης και της μεταφοράς ορθών πρακτικών μεταξύ των κέντρων (π.χ. καινοτομία στον ψηφιακό τουρισμό, μοντέλα μαθητείας). Τα κέντρα αυτά θα πρέπει επίσης να λειτουργούν ως πλατφόρμες για την ανατροφοδότηση προς τα πάνω, ενημερώνοντας τη χάραξη πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ από μια προοπτική της βάσης.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η δημιουργία αυτών των κέντρων αριστείας θα δημιουργήσει ένα δομημένο περιβάλλον για συνεχή συνεργασία πέρα από τη διάρκεια ζωής οποιουδήποτε μεμονωμένου έργου. Οι περιφέρειες θα επωφεληθούν από την κατάρτιση που είναι προσαρμοσμένη στο συγκεκριμένο τουριστικό προφίλ και τις ανάγκες του εργατικού δυναμικού τους, γεγονός που μπορεί να ενισχύσει την ποιότητα και τη μοναδικότητα των τουριστικών προσφορών τους. Η άμεση συμμετοχή των εργοδοτών και των αρχών σημαίνει ότι οι πρωτοβουλίες κατάρτισης θα έχουν ισχυρή αποδοχή και γρήγορη εφαρμογή στον τομέα – π.χ., οι φοιτητές του CoVE ενδέχεται να προσληφθούν άμεσα σε θέσεις εργασίας σε νέες τοπικές τουριστικές επιχειρήσεις, επειδή αυτές οι επιχειρήσεις συνέβαλαν στη διαμόρφωση της κατάρτισης. Με την πάροδο του χρόνου, αυτοί οι κόμβοι μπορούν να γίνουν κινητήρες καινοτομίας, όπου δοκιμάζονται και αξιολογούνται νέες ιδέες σε τουριστικές υπηρεσίες ή μεθοδολογίες κατάρτισης, συμβάλλοντας στην ανταγωνιστικότητα της περιοχής. Η δικτυωμένη διάσταση διασφαλίζει ότι η μάθηση και η καινοτομία δεν παραμένουν απομονωμένες: μια λύση που βρέθηκε σε ένα Κέντρο (π.χ. ένας επιτυχημένος τρόπος εκπαίδευσης ξεναγών στη χρήση έξυπνης τεχνολογίας) μπορεί να διαδοθεί μέσω του δικτύου, ανεβάζοντας το συνολικό επίπεδο της ΕΕΚ στον τουρισμό σε γενικές γραμμές. Επιπλέον, αυτά τα κέντρα παρέχουν στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής δοκιμασμένα μοντέλα και στοιχεία για το τι λειτουργεί στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμβάλλοντας στη χάραξη πιο έξυπνων πολιτικών σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

Σύσταση 13: Διευκόλυνση της συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών και της συμμετοχικής διακυβέρνησης

Πλαίσιο

Μια αποτελεσματική πολιτική για την εκπαίδευση στον τουρισμό επωφελείται από τις απόψεις ενός ευρέος φάσματος ενδιαφερομένων – συμπεριλαμβανομένων των φορέων του κλάδου, των εκπαιδευτικών, των μαθητών, των τοπικών κοινοτήτων και των κυβερνητικών φορέων.

Ωστόσο, η χάραξη πολιτικής και η διακυβέρνηση στην ΕΕΚ μπορεί μερικές φορές να είναι από πάνω προς τα κάτω, με περιορισμένη άμεση συμβολή από όσους βρίσκονται στο πεδίο. Στον τομέα του τουρισμού, όπου η κοινότητα και η τοπική κουλτούρα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προϊόντος, ο αποκλεισμός των τοπικών φωνών (όπως ενώσεις κατοίκων ή τοπικοί τουριστικοί φορείς) από τις συζητήσεις σχετικά με την κατάρτιση και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού μπορεί να οδηγήσει σε ασυμφωνία. Επιπλέον, όταν οι πολιτικές διαμορφώνονται χωρίς τη συναίνεση των ενδιαφερόμενων μερών, η εφαρμογή τους μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά λόγω έλλειψης ενθουσιασμού ή κατανόησης από εκείνους που αναμένεται να τις υλοποιήσουν. Επί του παρόντος, δεν διαθέτουν όλες οι περιφέρειες ή χώρες τακτικά φόρουμ ή μηχανισμούς για τη συλλογή σχολίων από τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού και τα ζητήματα απασχόλησης.

Σύσταση:

- **Δημιουργία εθνικών και περιφερειακών συμβουλίων ενδιαφερομένων μερών με έμφαση στις δεξιότητες στον τομέα του τουρισμού:** Σύσταση επίσημων συμβουλευτικών οργάνων που θα συγκαλούν τακτικά εκπροσώπους από ιδρύματα ΕΕΚ, τουριστικές επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των ΜμΕ), οργανώσεις εργαζομένων, φοιτητές, τοπική αυτοδιοίκηση και την κοινωνία των πολιτών, με σκοπό την παροχή συμβουλών σχετικά με την πολιτική, την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της κατάρτισης και την ανταπόκριση στις αλλαγές της αγοράς εργασίας.
- **Δημιουργία μηχανισμών διαβούλευσης χωρίς αποκλεισμούς σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις στην κατάρτιση:** Χρήση ψηφιακών πλατφορμών και εργαλείων δημόσιας διαβούλευσης για τη συλλογή απόψεων από επαγγελματίες του τουρισμού και ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με σημαντικές αναθεωρήσεις των προγραμμάτων σπουδών, πρωτοβουλίες χρηματοδότησης ή στρατηγικές δεξιοτήτων. Διασφάλιση της διαφάνειας μέσω της δημοσίευσης του τρόπου με τον οποίο οι απόψεις των ενδιαφερόμενων φορέων επηρεάζουν τις αποφάσεις πολιτικής.
- **Ενσωμάτωση του διαλόγου για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στη διακυβέρνηση του τουρισμού:** Ενθάρρυνση των φορέων τουρισμού σε επίπεδο πόλεων και περιφερειών να συγκροτήσουν ομάδες εργασίας ΕΕΚ ή υποεπιτροπές εκπαίδευσης που θα συντονίζονται με τα κολέγια και τους φορείς κατάρτισης. Οι ομάδες αυτές μπορούν να συνδέσουν τα τοπικά πολιτιστικά πλεονεκτήματα, τους στόχους βιωσιμότητας και τις στρατηγικές τουρισμού με το σχετικό περιεχόμενο της ΕΕΚ.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Η μεγαλύτερη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών θα οδηγήσει σε πιο ευέλικτες και αποδεκτές πολιτικές στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τουρισμό. Όταν οι επηρεαζόμενοι από τις πολιτικές συμμετέχουν στη διαμόρφωσή τους, τα μέτρα που προκύπτουν είναι πιθανότερο να βασίζονται στην πραγματικότητα – τα προγράμματα κατάρτισης θα αντιμετωπίζουν τα πραγματικά κενά δεξιοτήτων που παρατηρούν οι επιχειρήσεις και οι κοινότητες και θα ενσωματώνουν πρακτική γνώση από τον τομέα. Αυτό οδηγεί επίσης σε ομαλότερη εφαρμογή: για παράδειγμα, εάν οι ξενοδόχοι συμμετέχουν στο σχεδιασμό ενός προγράμματος μαθητείας, είναι πιο πιθανό να προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης και να υποστηρίξουν το πρόγραμμα. Η συμβολή της κοινότητας μπορεί να διασφαλίσει ότι η ανάπτυξη του τουρισμού μέσω της κατάρτισης δεξιοτήτων ευθυγραμμίζεται με τις τοπικές αξίες και ανάγκες, συμβάλλοντας σε έναν βιώσιμο τουρισμό που έχει τοπική υποστήριξη. Με την πάροδο του χρόνου, η συμμετοχική διακυβέρνηση χτίζει εμπιστοσύνη μεταξύ των ενδιαφερομένων και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής· δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης όπου οι πολιτικές βελτιώνονται συνεχώς με βάση την εμπειρία της καθημερινότητας. Το σύστημα ΕΕΚ στον τουρισμό γίνεται έτσι προσαρμοστικό, δημοκρατικό και χωρίς αποκλεισμούς, κάτι που μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την καινοτομία του. Συνοψίζοντας, δίνοντας φωνή σε όλους τους ενδιαφερόμενους, ο τομέας αποκτά ένα αίσθημα κοινής ευθύνης για τους στόχους ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού, οδηγώντας σε συλλογική προσπάθεια για την επίτευξή τους.

Σύσταση 14: Ενσωμάτωση διαδρομών δια βίου μάθησης στον τουρισμό

Πλαίσιο: Ο τουριστικός κλάδος χαρακτηρίζεται από ραγδαίες αλλαγές – είτε λόγω της τεχνολογίας, των καταναλωτικών τάσεων είτε λόγω απρόβλεπτων κρίσεων – πράγμα που σημαίνει ότι οι απαιτήσεις δεξιοτήτων για τις θέσεις εργασίας μεταβάλλονται συνεχώς. Οι εργαζόμενοι που απασχολούνται ήδη στον τουρισμό (από το προσωπικό πρώτης γραμμής έως τα διευθυντικά στελέχη) χρειάζονται ευκαιρίες για αναβάθμιση ή επανεκπαίδευση καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, προκειμένου να συμβαδίζουν με αυτές τις αλλαγές. Ωστόσο, η δια βίου μάθηση στον τουρισμό είναι συχνά ανεπαρκώς ανεπτυγμένη: οι εργαζόμενοι ενδέχεται να μην έχουν εύκολη πρόσβαση σε περαιτέρω κατάρτιση μετά την αρχική εκπαίδευση ή να μην λαμβάνουν επίσημη αναγνώριση για τις νέες δεξιότητες που αποκτούν στην εργασία τους. Χωρίς σαφείς διαδρομές για τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση (όπως η

δυνατότητα επιστροφής στην επαγγελματική κατάρτιση για προχωρημένα μαθήματα ή η συσσώρευση νέων πιστοποιητικών με την πάροδο του χρόνου), το υπάρχον εργατικό δυναμικό μπορεί να παραμείνει στάσιμο και ο κλάδος ενδέχεται να αντιμετωπίσει την απαξίωση των δεξιοτήτων. Αυτό επηρεάζει επίσης την επαγγελματική κινητικότητα – για παράδειγμα, ένας ρεσεψιονίστ μπορεί να μην έχει τη δυνατότητα να εκπαιδευτεί για έναν ανώτερο ρόλο, όπως το μάρκετινγκ προορισμών, χωρίς να επιστρέψει στην πλήρη εκπαίδευση, κάτι που μπορεί να μην είναι εφικτό.

Συστάσεις:

- **Δημιουργία αρθρωτών και σωρευτικών διαδρομών διά βίου μάθησης:** Ανάπτυξη σύντομων, πιστοποιημένων ενοτήτων κατάρτισης και μικροδιαπιστευτηρίων σε τομείς που ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες του τουρισμού, όπως το ψηφιακό μάρκετινγκ, η διαχείριση βιώσιμου τουρισμού, η ανάλυση δεδομένων, οι γλώσσες και η εξυπηρέτηση πελατών. Οι ευκαιρίες μάθησης θα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να ολοκληρώνουν μεμονωμένες ενότητες και να τις συνδυάζουν σταδιακά προς ευρύτερα ή υψηλότερου επιπέδου προσόντα. Τα μαθήματα θα πρέπει να προσφέρονται σε ευέλικτες μορφές - μερικής φοίτησης, διαδικτυακά, μικτά και εκτός τουριστικής περιόδου - ώστε οι εποχικοί εργαζόμενοι και όσοι ήδη εργάζονται να μπορούν να συμμετέχουν χωρίς να αποχωρούν από την αγορά εργασίας.
- **Ενίσχυση της αναγνώρισης και της συσσώρευσης δεξιοτήτων που αποκτώνται καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας:** Θέσπιση μηχανισμών που επιτρέπουν στους επαγγελματίες του τουρισμού να αναγνωρίζουν επίσημα και να αξιοποιούν τη μάθηση που αποκτάται μέσω διαφορετικών διαδρομών, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, σύντομων μαθημάτων, εργασιακής εμπειρίας και μη τυπικής μάθησης. Η Αναγνώριση Πρότερης Μάθησης (RPL) θα πρέπει να επιτρέπει την αξιολόγηση και πιστοποίηση δεξιοτήτων που αναπτύσσονται στην εργασία - όπως γλωσσικές δεξιότητες, εμπειρία στην εξυπηρέτηση πελατών ή επάρκεια στη χρήση συστημάτων κρατήσεων. Οι μηχανισμοί αυτοί θα πρέπει να συνδέονται με τα εθνικά και ευρωπαϊκά πλαίσια προσόντων, ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να συσσωρεύουν σταδιακά αναγνωρισμένες δεξιότητες και να τις αξιοποιούν για περαιτέρω εκπαίδευση ή επαγγελματική εξέλιξη.
- **Στήριξη της συμμετοχής των εργοδοτών και του επαγγελματικού προσανατολισμού για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη:** Ενθάρρυνση των τουριστικών επιχειρήσεων να στηρίζουν ενεργά τη διά βίου μάθηση, παρέχοντας άδεια κατάρτισης, συμβάλλοντας στο κόστος των μαθημάτων, φιλοξενώντας κατάρτιση στον χώρο εργασίας και δίνοντας στους εργαζομένους ευκαιρίες συμμετοχής σε συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη. Ιδιαίτερη στήριξη θα πρέπει να παρέχεται στις ΜμΕ, οι οποίες ενδέχεται να διαθέτουν λιγότερους πόρους για επενδύσεις στην κατάρτιση του προσωπικού. Παράλληλα, οι εργαζόμενοι στον τουρισμό θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής, ώστε να εντοπίζουν κατάλληλες μαθησιακές διαδρομές και να κατανοούν πώς η πρόσθετη κατάρτιση μπορεί να στηρίξει την εξέλιξή τους σε νέους ή υψηλότερου επιπέδου ρόλους.

Αναμενόμενος αντίκτυπος: Μια ισχυρή κουλτούρα δια βίου μάθησης στον τουρισμό θα διασφαλίσει ότι το εργατικό δυναμικό παραμένει ευέλικτο και μπορεί να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις του κλάδου χωρίς μεγάλα κενά. Οι εργαζόμενοι θα μπορούν να ενημερώνουν τακτικά τις δεξιότητές τους, πράγμα που σημαίνει ότι οι τουριστικές επιχειρήσεις μπορούν να

υιοθετήσουν γρήγορα νέες τεχνολογίες ή πρακτικές, γνωρίζοντας ότι το προσωπικό τους μπορεί να μάθει και να προσαρμοστεί (για παράδειγμα, εκπαίδευση του υπάρχοντος προσωπικού σε πρωτόκολλα υγείας και ασφάλειας για λειτουργίες μετά την πανδημία ή στη χρήση νέου λογισμικού κρατήσεων). Αυτή η συνεχής ανάπτυξη οδηγεί σε υψηλότερη ικανοποίηση από την εργασία και διατήρηση του προσωπικού, καθώς οι εργαζόμενοι βλέπουν μια πορεία επαγγελματικής εξέλιξης αντί να φτάνουν σε αδιέξοδο στη θέση τους. Η δυνατότητα συσσώρευσης νέων προσόντων με την πάροδο του χρόνου ανοίγει επίσης πόρτες για προαγωγές στη μέση της καριέρας – ταλαντούχα άτομα μπορούν να ανέβουν σε υψηλότερες θέσεις ή να μεταβούν σε αναδυόμενους ρόλους (όπως συντονιστής βιωσιμότητας) αποκτώντας σταδιακά τις απαραίτητες δεξιότητες. Για τον τομέα στο σύνολό του, η δια βίου μάθηση συμβάλλει σε μια κουλτούρα αριστείας: αντί να χρειάζεται να προσλαμβάνει νέο ταλέντο για κάθε νέα ανάγκη δεξιοτήτων, ο κλάδος καλλιεργεί το ανθρώπινο δυναμικό του, κάτι που είναι οικονομικά αποδοτικό και δημιουργεί θεσμική γνώση. Μακροπρόθεσμα, ο τουρισμός θα διαθέτει ένα πιο έμπειρο, ευέλικτο και πιστό εργατικό δυναμικό, ικανό να προωθήει την καινοτομία και να διατηρεί υψηλά πρότυπα εξυπηρέτησης, ακόμη και καθώς η αγορά εξελίσσεται.

Σύσταση 15: Καθιέρωση προοπτικής για τις δεξιότητες στον τουρισμό και σχεδιασμού βάσει δεδομένων

Πλαίσιο: Μία από τις προκλήσεις στην ευθυγράμμιση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της βιομηχανίας είναι η πρόβλεψη των δεξιοτήτων που θα απαιτηθούν στο μέλλον. Ο τουριστικός τομέας επηρεάζεται από τάσεις όπως οι δημογραφικές μεταβολές (π.χ. αύξηση των Κινέζων τουριστών), οι τεχνολογικές εξελίξεις (τεχνητή νοημοσύνη στην εξυπηρέτηση πελατών, blockchain στις κρατήσεις) και τα παγκόσμια γεγονότα (πανδημίες, κλιματικά φαινόμενα), τα οποία μπορούν να δημιουργήσουν νέες απαιτήσεις δεξιοτήτων σχεδόν εν μία νυκτί. Ιστορικά, πολλά προγράμματα κατάρτισης ήταν αντιδραστικά – προσαρμόζονταν μόνο αφού γινόταν εμφανής η έλλειψη δεξιοτήτων. Χωρίς μια προληπτική προσέγγιση στην πρόβλεψη δεξιοτήτων (που μερικές φορές αναφέρεται ως «πύργος παρακολούθησης δεξιοτήτων» ή παρατηρητήριο), υπάρχει ο κίνδυνος τα προγράμματα ΕΕΚ να υστερούν πάντα σε σχέση με τις αλλαγές στον κλάδο. Αντίθετα, αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις μελλοντικές προβλέψεις μπορούν να ενημερώσουν και να βελτιώσουν σημαντικά τις αποφάσεις πολιτικής και τον σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών.

Συστάσεις:

- **Δημιουργία ή ενσωμάτωση ενός ειδικού μηχανισμού πρόβλεψης δεξιοτήτων στον τομέα του τουρισμού:** Ίδρυση ενός ειδικού για τον κλάδο παρατηρητηρίου ή ενσωμάτωση του τουρισμού στα εθνικά συστήματα πληροφοριών για την αγορά εργασίας. Ο φορέας αυτός θα πρέπει να παρακολουθεί τις τάσεις στη δημιουργία θέσεων εργασίας, τις τεχνολογικές αναταραχές και τους αναδυόμενους ρόλους (π.χ. υπεύθυνοι βιωσιμότητας, σχεδιαστές ψηφιακής εμπειρίας).
- **Χρήση δεδομένων από πολλαπλές πηγές και τακτική δημοσίευση αναλύσεων:** Συλλογή και ανάλυση πληροφοριών από αγγελίες εργασίας, έρευνες εργοδοτών, μελέτες συμπεριφοράς τουριστών και σύνολα δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ. Διάδοση προβλέψεων και εκθέσεων σχετικά με το χάσμα δεξιοτήτων που μπορούν να καθοδηγήσουν τα ιδρύματα ΕΕΚ, τους μαθητές και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.
- **Ενσωμάτωση πληροφοριών στα συστήματα σχεδιασμού και καθοδήγησης της ΕΕΚ:** Διασφάλιση ότι τα ευρήματα του παρατηρητηρίου θα τροφοδοτούν την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, τις επενδύσεις στην κατάρτιση και την επαγγελματική καθοδήγηση των φοιτητών. Ανάπτυξη καναλιών συνεργασίας με συμβούλους καθοδήγησης, ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου και δημόσιες αρχές, ώστε να λαμβάνονται μέτρα με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Μια προσέγγιση σχεδιασμού δεξιοτήτων βασισμένη σε δεδομένα θα καταστήσει την εκπαίδευση και την κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού πολύ πιο ευέλικτη και ανθεκτική στο μέλλον. Προβλέποντας τις ανάγκες, οι πάροχοι κατάρτισης μπορούν να επικαιροποιήσουν τα μαθήματα πριν η έλλειψη γίνει οξεία – για παράδειγμα, ξεκινώντας ένα πρόγραμμα ανάλυσης δεδομένων στον τομέα της φιλοξενίας ακριβώς τη στιγμή που τα ξενοδοχεία αρχίζουν να υιοθετούν ευρέως τη λήψη αποφάσεων βάσει δεδομένων. Αυτό βοηθά και τις επιχειρήσεις, καθώς θα αντιμετωπίζουν λιγότερες ελλείψεις δεξιοτήτων και θα μπορούν να βασίζονται στο εκπαιδευτικό σύστημα για την έγκαιρη παροχή της απαιτούμενης εμπειρογνομosύνης. Για τους μαθητές, αυξάνει την εμπιστοσύνη ότι τα προσόντα που επιδιώκουν θα εκτιμηθούν στην αγορά εργασίας, καθώς αυτά τα προσόντα βασίζονται σε στοιχεία με μακροπρόθεσμη προοπτική. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα επωφεληθούν από τη δυνατότητα να στοχεύουν τις επενδύσεις (το σκέλος της χρηματοδότησης της Σύστασης 6) σε τομείς στρατηγικής σημασίας για το μέλλον του τουρισμού, εξασφαλίζοντας καλύτερη απόδοση των δαπανών. Σε ευρύτερο πλαίσιο, ένα καλά τεκμηριωμένο σύστημα ανάπτυξης δεξιοτήτων σημαίνει ότι το εργατικό δυναμικό του τουρισμού μπορεί να ηγηθεί και όχι να υστερεί στην υιοθέτηση καινοτομιών –

παραμένοντας μπροστά από τους περιφερειακούς ή παγκόσμιους ανταγωνιστές. Τελικά, ο προνοητικός σχεδιασμός συμβάλλει σε έναν πιο ανθεκτικό τουριστικό τομέα που μπορεί να προσαρμοστεί γρήγορα στις αλλαγές, επειδή οι άνθρωποι του διαθέτουν τις σωστές δεξιότητες τη σωστή στιγμή.

Σύσταση 16: Προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μέσω της ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού

Πλαίσιο

Ο τουρισμός είναι ένας τομέας ώριμος για καινοτομία – από νεοφυείς επιχειρήσεις τεχνολογίας που προσφέρουν νέες ταξιδιωτικές εμπειρίες έως κοινωνικές επιχειρήσεις που εμπλέκουν τοπικές κοινότητες. Ωστόσο, η παραδοσιακή ΕΕΚ συχνά εστιάζει στην προετοιμασία των μαθητών για υπάρχουσες θέσεις εργασίας αντί να τους ενδυναμώνει ώστε να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις ή καινοτόμες λύσεις. Αντιμέτωποι με προκλήσεις όπως ο κορεσμός της αγοράς σε ορισμένους προορισμούς ή η ανάγκη για νέα επιχειρηματικά μοντέλα μετά την πανδημία, η ανάπτυξη επιχειρηματικής νοοτροπίας στους επαγγελματίες του τουρισμού είναι ζωτικής σημασίας. Επιπλέον, πολλές περιοχές θα επωφεληθούν από τη διαφοροποίηση της τουριστικής τους προσφοράς, η οποία συχνά προέρχεται από νέες επιχειρηματικές ιδέες (οικοτουριστικές εκδρομές, προγράμματα πολιτιστικής εμβάθυνσης κ.λπ.) που μπορούν να προωθήσουν οι καταρτισμένοι επιχειρηματίες. Χωρίς την ενσωμάτωση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην κατάρτιση, ο τομέας ενδέχεται να χάσει τις εγχώριες καινοτομίες και να δυσκολευτεί να ανανεωθεί με νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Σύσταση:

- **Ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στο βασικό πρόγραμμα σπουδών της ΕΕΚ:** Συμπερίληψη ενοτήτων σχετικά με τον επιχειρηματικό σχεδιασμό, την καινοτομία προϊόντων, το ψηφιακό μάρκετινγκ και τον σχεδιασμό με επίκεντρο τον πελάτη. Δυνατότητα στους μαθητές να εργαστούν σε πρακτικές προσομοιώσεις επιχειρηματικότητας, όπως η παρουσίαση ενός προϊόντος βιώσιμου τουρισμού ή η ανάπτυξη ενός πρωτοτύπου τεχνολογίας για τον τουρισμό.
- **Δημιουργία κέντρων εκκόλαψης και εργαστηρίων φιλοξενίας εντός των ιδρυμάτων ΕΕΚ:** Συνεργασία με επιχειρηματικούς επιταχυντές, τουριστικούς φορείς και πανεπιστήμια για την προσφορά καθοδήγησης, χώρων εργασίας και αρχικής

χρηματοδότησης για έργα ή νεοφυείς επιχειρήσεις υπό την ηγεσία φοιτητών. Προσέλκυση επιτυχημένων επιχειρηματιών για να εμπνεύσουν και να καθοδηγήσουν τους συμμετέχοντες.

- **Σύνδεση της ΕΕΚ με ευρύτερα οικοσυστήματα καινοτομίας και νεοφυών επιχειρήσεων:** Ενημέρωση των αποφοίτων σχετικά με σχετικές επιχορηγήσεις, διαγωνισμούς ή ευκαιρίες χρηματοδότησης της καινοτομίας. Προώθηση της ενδοεπιχειρηματικότητας, διδάσκοντας στους φοιτητές πώς να εφαρμόζουν την καινοτομία εντός των εταιρειών, και όχι μόνο να ιδρύουν τις δικές τους.

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Με την καλλιέργεια της επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού, θα δούμε περισσότερους αποφοίτους εξοπλισμένους όχι μόνο για να αναλάβουν θέσεις εργασίας, αλλά και για να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας. Βραχυπρόθεσμα, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια έκρηξη μικροεπιχειρήσεων και καινοτόμων έργων υπό την ηγεσία νέων ανθρώπων στον τομέα του τουρισμού – εισάγοντας δημιουργικότητα και ενδεχομένως καλύπτοντας κενά στην αγορά (για παράδειγμα, νέες εκδρομές που στοχεύουν σε εξειδικευμένα ενδιαφέροντα ή εφαρμογές που βελτιώνουν την πλοήγηση των τουριστών σε μια πόλη). Αυτές οι νέες επιχειρήσεις μπορούν να αναζωογονήσουν τις τοπικές οικονομίες και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα των προορισμών. Για όσους εισέρχονται σε καθιερωμένες εταιρείες, το να έχουν μια νοοτροπία καινοτομίας σημαίνει ότι μπορούν να βοηθήσουν αυτές τις επιχειρήσεις να εξελιχθούν – τέτοιοι υπάλληλοι μπορεί να ηγηθούν της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών ή να αναπτύξουν νέες υπηρεσίες που βελτιώνουν την εμπειρία του πελάτη. Με την πάροδο του χρόνου, μια κουλτούρα καινοτομίας καθιστά τον τουριστικό τομέα πιο ανθεκτικό και προσαρμοστικό. Όταν αντιμετωπίζει αλλαγές στις προτιμήσεις των τουριστών ή παγκόσμιες αναταραχές, ένας κλάδος γεμάτος δημιουργικούς ανθρώπους που επιλύουν προβλήματα και επιχειρηματίες θα βρει νέους τρόπους να προσαρμοστεί. Επιπλέον, η ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στην ΕΕΚ αυξάνει το κύρος της επαγγελματικής κατάρτισης, ευθυγραμμίζοντάς την με δυναμικές επαγγελματικές δυνατότητες, και ενδυναμώνει άτομα με δεξιότητες να γίνουν ηγέτες και καινοτόμοι, προωθώντας έτσι ολόκληρο τον τομέα προς τα εμπρός.

8. Διδάγματα και δυνατότητα αναπαραγωγής

8.1 Διαδρομές για αναπαραγωγή και προσαρμογή σε όλη την Ευρώπη

Η προσέγγιση του έργου TourX έχει σχεδιαστεί ως ένα **διακρατικό μοντέλο** που μπορεί να αναπαραχθεί και να προσαρμοστεί σε διάφορα ευρωπαϊκά πλαίσια. Με τη δημιουργία ενός **δικτύου Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CoVEs) στον τουρισμό**, το TourX έχει δοκιμάσει ένα μοντέλο συνεργασίας που φέρνει σε επαφή επαγγελματικά ιδρύματα, επιχειρήσεις και δημόσιες αρχές από διαφορετικές περιοχές – όλα εργάζονται προς την επίτευξη κοινών στόχων μέσω κοινών δραστηριοτήτων. Αυτή η προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, με επίκεντρο το *τρίγωνο της γνώσης*, χρησιμεύει ως **οδός για άλλα κράτη μέλη της ΕΕ** να υιοθετήσουν παρόμοιες δομές. Η μεθοδολογία παρουσιάζεται ως *«έτοιμη προς χρήση συνταγή»* για τα οικοσυστήματα του τουρισμού, παρέχοντας εργαλεία και πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν ευρέως **σε όλη την Ευρώπη και πέραν αυτής**. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι περιφέρειες που αντιμετωπίζουν ελλείψεις δεξιοτήτων στον τουρισμό μπορούν να δημιουργήσουν τους δικούς τους κόμβους αριστείας ή «εργαστήρια φιλοξενίας» (όπως δοκιμάστηκε από το TourX) και να αξιοποιήσουν το TourX Toolbox για την κάλυψη των τοπικών αναγκών. Το μοντέλο είναι, κυρίως, ευέλικτο: μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικά διοικητικά επίπεδα (περιφερειακό ή εθνικό) και να εξατομικευτεί για συγκεκριμένες τουριστικές εξειδικεύσεις ή προφίλ εργατικού δυναμικού. Η περίπτωση του Βένετο επιβεβαίωσε ότι η ενσωμάτωση της καινοτομίας στην ΕΕΚ στα πλαίσια της περιφερειακής διακυβέρνησης (π.χ. Piano Strategico del Turismo 2025–2027) εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα και την ενσωμάτωση σε μακροπρόθεσμες στρατηγικές. Το TourX έδειξε ότι η ευθυγράμμιση με την έξυπνη εξειδίκευση, τις προτεραιότητες βιωσιμότητας και τις πρωτοβουλίες περιφερειακής προώθησης της εικόνας καθιστά την αναπαραγωγή πιο αποτελεσματική και ελκυστική για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τις επιχειρήσεις.

Είναι σημαντικό ότι το TourX απέδειξε επίσης το **διεθνές δυναμικό** του μοντέλου του. Ένας από τους εταίρους του έργου εκτός ΕΕ (στην Κίνα) παρείχε ένα πεδίο δοκιμών για την προσαρμογή των ευρωπαϊκών βέλτιστων πρακτικών σε ένα διαφορετικό εθνικό πλαίσιο. Αυτή η συνεργασία έδειξε ότι η προσέγγιση του TourX – με έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων με γνώμονα τον κλάδο και στη συνεχή μάθηση – έχει απήχηση ακόμη και πέρα από τα σύνορα της Ευρώπης. Ανοίγει ευκαιρίες για μεταφορά γνώσης και συνεργασίες σε διεθνές επίπεδο, υποδηλώνοντας ότι άλλες χώρες ή περιοχές (για παράδειγμα, στην Ασία ή την Αμερική) θα μπορούσαν να αναπαράγουν το *μοντέλο του TourX* για να εκσυγχρονίσουν τα οικοσυστήματα κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού και της

φιλοξενίας. Με την ανάδειξη της επιτυχίας σε ένα πλαίσιο εκτός ΕΕ, το TourX υπογραμμίζει ότι το πλαίσιο του δεν είναι ειδικά προσαρμοσμένο στην ΕΕ, αλλά έχει παγκόσμια σημασία, προσφέροντας ένα πρότυπο για **την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού στον τομέα του τουρισμού σε παγκόσμιο επίπεδο.**

8.2 Διδάγματα από τα «Τρίγωνα Γνώσης»

Ένα ουσιαστικό μέρος της ανάπτυξης του TourX ήταν η **πilotική εφαρμογή σε πέντε χώρες** – Ελλάδα, Γερμανία, Ισπανία και Κίνα – καθεμία από τις οποίες παρείχε πολύτιμες πληροφορίες. Αυτές οι πιλοτικές εφαρμογές λειτούργησαν ως μελέτες περιπτώσεων, αποκαλύπτοντας τόσο αποτελεσματικές πρακτικές όσο και προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν σε τοπικό επίπεδο. Τα βασικά διδάγματα που αντλήθηκαν περιλαμβάνουν:

- **Ελλάδα:** Το ελληνικό πιλοτικό πρόγραμμα ανέδειξε τη σημασία της ευθυγράμμισης των προγραμμάτων ΕΕΚ με τις **πραγματικές ανάγκες του κλάδου** και τις περιφερειακές προτεραιότητες. Ένα τοπικό «Εργαστήριο Φιλοξενίας» στην Αττική διευκόλυνε τη στενή συνεργασία μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων, επαγγελματικών ιδρυμάτων και αρχών. Τα σχόλια των ενδιαφερόμενων μερών στην Ελλάδα υπογράμμισαν σημαντικά κενά στην **ψηφιακή παιδεία και τις πράσινες δεξιότητες** των αποφοίτων, αντιστακώντας την ανάγκη εκσυγχρονισμού των προγραμμάτων σπουδών. Οι παρεμβάσεις του έργου (π.χ. η εισαγωγή ενοτήτων ψηφιακού μάρκετινγκ και βιώσιμου τουρισμού) έδειξαν ότι **η επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών** σε συνεργασία με τη βιομηχανία μπορεί να βελτιώσει γρήγορα την απασχολησιμότητα των αποφοίτων και να αντιμετωπίσει την έλλειψη εργατικού δυναμικού. Μια μοναδική πρόκληση στην Ελλάδα ήταν η εποχικότητα του τουρισμού· έτσι, το πιλοτικό πρόγραμμα υπογράμμισε την αξία των προγραμμάτων αναβάθμισης δεξιοτήτων εκτός εποχής (π.χ. χειμερινά μαθήματα κατάρτισης) για τη διατήρηση εξειδικευμένων εργαζομένων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η ελληνική εμπειρία επιβεβαίωσε ότι ο συνεχής διάλογος με τον κλάδο (μέσω τριγώνων γνώσης και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων δεξιοτήτων) είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της συνάφειας της κατάρτισης.
- **Γερμανία:** Στη Γερμανία (με έμφαση στην περιοχή του Βρανδεμβούργου), το πιλοτικό πρόγραμμα κατέδειξε τα οφέλη των **ισχυρών ενώσεων του κλάδου** και των παραδόσεων της διττής εκπαίδευσης στη διαμόρφωση της αριστείας της ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού. Η τοπική υλοποίηση υποστηρίχθηκε από εταίρους όπως η περιφερειακή ένωση φιλοξενίας, η οποία συνέβαλε στον προσδιορισμό των αναγκών σε δεξιότητες και στην κινητοποίηση των ΜμΕ. Ένα δίδαγμα που αντλήθηκε ήταν η ανάγκη για μεγαλύτερη **ελκυστικότητα των**

επαγγελματικών σταδιοδρομιών στον τουρισμό – οι γερμανοί ενδιαφερόμενοι σημείωσαν δυσκολίες στην προσέλκυση νέων στον τομέα, εν μέρει λόγω της αντίληψης ότι πρόκειται για ασταθή ή εποχική εργασία. Αυτό οδήγησε σε συστάσεις όπως η ανάπτυξη νέων επαγγελματικών διαδρομών και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας (π.χ. υβριδικά μοντέλα κατάρτισης, κοινωνική ασφάλιση για εποχιακούς εργαζόμενους) προκειμένου να καταστεί ο τομέας πιο ελκυστικός. Το γερμανικό πιλοτικό πρόγραμμα έδειξε επίσης τη σημασία του σχεδιασμού βάσει δεδομένων: η δημιουργία ενός περιφερειακού «παρατηρητηρίου δεξιοτήτων» για τη συλλογή δεδομένων της αγοράς εργασίας βοήθησε στην πρόβλεψη των αναγκών, αν και ανέδειξε προκλήσεις στην ανταλλαγή και την τυποποίηση των δεδομένων μεταξύ των περιφερειών. Συνολικά, η περίπτωση της Γερμανίας υπογράμμισε πώς **η συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα**, με την υποστήριξη των περιφερειακών αρχών, μπορεί να προωθήσει την καινοτομία στα προγράμματα σπουδών (για παράδειγμα, ενσωματώνοντας εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης και πρακτικές βιωσιμότητας στα επαγγελματικά προγράμματα), αντιμετωπίζοντας παράλληλα διαρθρωτικά ζητήματα όπως η διασυννοριακή αναγνώριση των προσόντων

- Ισπανία:** Στην Ισπανία, το πιλοτικό πρόγραμμα επικεντρώθηκε σε μια περιοχή με υψηλή τουριστική κίνηση (τις Καναρίους Νήσους), καταδεικνύοντας πώς η προσέγγιση του TourX μπορεί να υποστηρίξει περιοχές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό. Ένα σημαντικό δίδαγμα ήταν η αποτελεσματικότητα της προσαρμογής των πρωτοβουλιών ΕΕΚ στις **στρατηγικές περιφερειακής ανάπτυξης**. Οι ισπανοί ενδιαφερόμενοι φορείς ενσωμάτωσαν τις εκπαιδευτικές ενότητες του TourX σε τοπικές προτεραιότητες, όπως ο οικοτουρισμός και ο ψηφιακός μετασχηματισμός των τουριστικών υπηρεσιών. Το πιλοτικό πρόγραμμα πέτυχε να ενσωματώσει **τη βιωσιμότητα** στην εκπαίδευση – για παράδειγμα, συμπεριλαμβάνοντας ενότητες σχετικά με την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή απόδοση στα ξενοδοχεία και τη βιώσιμη κινητικότητα, σε ευθυγράμμιση με τους στόχους πράσινης μετάβασης των νησιών. Τα σχόλια από την Ισπανία υπογράμμισαν ότι η έγκαιρη συμμετοχή **της περιφερειακής κυβέρνησης και των τουριστικών οργανισμών** συνέβαλε στην ενίσχυση του αντίκτυπου (π.χ. με την υιοθέτηση νέων προγραμμάτων σπουδών σε ολόκληρη την περιφέρεια). Ωστόσο, σημειώθηκαν προκλήσεις στην προσέγγιση μικρότερων επιχειρήσεων που είναι διάσπαρτες στα νησιά. Για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος, το έργο χρησιμοποίησε τη μεικτή μάθηση και κινητές μονάδες κατάρτισης, βελτιώνοντας την πρόσβαση για τις ΜμΕ. Η ισπανική περίπτωση επιβεβαίωσε ότι **η ευελιξία και η συμμετοχή των ενδιαφερομένων** σε περιφερειακό επίπεδο είναι καθοριστικής σημασίας: προσαρμόζοντας το TourX Toolbox στο τοπικό πλαίσιο (όπως οι γλωσσικές ανάγκες και ο

τουρισμός πολιτιστικής κληρονομιάς), το πιλοτικό πρόγραμμα πέτυχε ισχυρή αποδοχή και κατέδειξε βελτιωμένες δεξιότητες μεταξύ των συμμετεχόντων (συμπεριλαμβανομένης της καλύτερης γνώσης ξένων γλωσσών και των δεξιοτήτων εξυπηρέτησης πελατών, οι οποίες είχαν εντοπιστεί ως κενά). Αυτή η εμπειρία χρησιμεύει ως μοντέλο αναπαραγωγιμότητας για άλλες περιφέρειες, ειδικά εκείνες με διακριτά τοπικά τουριστικά προϊόντα ή γεωγραφικούς περιορισμούς.

- **Ιταλία:** Το ιταλικό «Τρίγωνο Γνώσης» συνέβαλε στη δημιουργία ενός ισχυρού περιφερειακού μοντέλου για τη σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης με τις στρατηγικές ανάπτυξης του τουρισμού σε τοπικό επίπεδο. Ένα βασικό δίδαγμα ήταν η αποτελεσματικότητα της ενσωμάτωσης της καινοτομίας στην ΕΕΚ στα πλαίσια περιφερειακής διακυβέρνησης, όπως το Piano Strategico del Turismo (PRT) 2025–2027. Το πιλοτικό πρόγραμμα προώθησε μια διαδικασία συν-σχεδιασμού χωρίς αποκλεισμούς και με συμμετοχή, εμπλέκοντας ΜμΕ, επαγγελματικές σχολές, τουριστικούς φορείς και την κοινωνία των πολιτών για τον καθορισμό των εκπαιδευτικών αναγκών που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους του βιώσιμου, έξυπνου και προσβάσιμου τουρισμού. Μια άλλη σημαντική διαπίστωση ήταν η χρήση των «Hospitality Labs» και των τοπικών πειραματισμών ως μηχανισμών για την ανάπτυξη πρωτοτύπων νέων μορφών κατάρτισης, με ιδιαίτερη έμφαση στην προσβασιμότητα, την ψηφιακή ένταξη και την απασχόληση των νέων. Η περίπτωση της Ιταλίας κατέδειξε επίσης πώς οι περιφερειακές πρωτοβουλίες προώθησης της εικόνας, όπως η τουριστική ετικέτα «Qualità Sostenibile», μπορούν να συνδεθούν με το περιεχόμενο και την πιστοποίηση της ΕΕΚ, παρέχοντας ένα σαφές κίνητρο για τους μαθητές και τις επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πράσινα και ποιοτικά πρότυπα. Τέλος, το μοντέλο του Βένετο υπογράμμισε τη σημασία των πλαισίων δια βίου μάθησης που ενσωματώνονται στα περιφερειακά συστήματα καινοτομίας, δείχνοντας πώς οι μικροδιαπιστεύσεις και η αρθρωτή κατάρτιση μπορούν να κλιμακωθούν όταν συντονίζονται με στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης.
- **Κίνα (Διεθνές πιλοτικό πρόγραμμα):** Η συμμετοχή ενός κινεζικού εταίρου (Τσενγκντού, Κίνα) προσέφερε μια μοναδική προοπτική, δοκιμάζοντας τις έννοιες του TourX σε ένα διεθνές περιβάλλον. Ένα δίδαγμα από την Κίνα ήταν η **σημασία της πολιτισμικής και συστημικής προσαρμογής**: τα ευρωπαϊκά μοντέλα επαγγελματικής κατάρτισης έπρεπε να προσαρμοστούν ώστε να ταιριάζουν στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και τις πρακτικές του κλάδου της Κίνας. Οι πιλοτικές δραστηριότητες (όπως η ανταλλαγή προγραμμάτων σπουδών και η συγκριτική αξιολόγηση εργαστηρίων φιλοξενίας) έδειξαν ότι τα βασικά στοιχεία του TourX Toolbox είναι πράγματι μεταβιβάσιμα στο εξωτερικό, αλλά απαιτούν τοπική προσαρμογή –

για παράδειγμα, ευθυγράμμιση με τα τοπικά πρότυπα προσόντων και τη γλώσσα. Οι Κινέζοι ενδιαφερόμενοι εκτίμησαν την έμφαση στα **εργαλεία ανάλυσης δεξιοτήτων** και στις πλατφόρμες συνεργασίας, σημειώνοντας ότι τέτοιες προσεγγίσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην κάλυψη των δικών τους κενών σε δεξιότητες στον τομέα του τουρισμού. Ένα αξιοσημείωτο αποτέλεσμα ήταν η αμοιβαία μάθηση: οι εταίροι της ΕΕ απέκτησαν γνώση σχετικά με καινοτόμες πρακτικές στον τουριστικό τομέα της Κίνας (όπως η χρήση προηγμένων ψηφιακών πλατφορμών στον τομέα της φιλοξενίας), ενώ οι Κινέζοι εταίροι αναγνώρισαν την αξία της ολοκληρωμένης προσέγγισης του TourX για την επαγγελματική αριστεία. Το πιλοτικό πρόγραμμα στην Κίνα ενίσχυσε την ιδέα ότι το μοντέλο του TourX μπορεί να εμπνεύσει τη **διεθνή συνεργασία** στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού. Επίσης, ανέδειξε την ηγετική θέση της ΕΕ στην καινοτομία της επαγγελματικής κατάρτισης, ανοίγοντας ενδεχομένως το δρόμο για μελλοντικές συνεργασίες και προγράμματα ανταλλαγής που θα επεκτείνουν το δίκτυο του TourX σε παγκόσμιο επίπεδο. Συνοψίζοντας, το διεθνές πιλοτικό πρόγραμμα επιβεβαίωσε τη **δυνατότητα αναπαραγωγής** των διδαγμάτων του TourX σε **παγκόσμιο επίπεδο** – αποδεικνύοντας ότι, με την κατάλληλη προσαρμογή, η προσέγγιση μπορεί να ενισχύσει τα οικοσυστήματα δεξιοτήτων στον τουρισμό σε διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά πλαίσια.

8.3 Μηχανισμοί χρηματοδότησης για τη στήριξη της αναπαραγωγής

Η επέκταση της προσέγγισης του TourX σε άλλες περιοχές απαιτεί τη στρατηγική χρήση **μηχανισμών χρηματοδότησης και στήριξης**. Υπάρχει μια ποικιλία χρηματοδοτικών μέσων σε επίπεδο ΕΕ και σε περιφερειακό επίπεδο για τη διευκόλυνση της αναπαραγωγής και της προσαρμογής:

- **Erasmus+ (Συμπράξεις Αριστείας):** Το Erasmus+ παρείχε την αρχική χρηματοδότηση για το TourX στο πλαίσιο του προγράμματος «Κέντρα Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης». Άλλες περιφέρειες ή κοινοπραξίες που στοχεύουν στη δημιουργία παρόμοιων πρωτοβουλιών μπορούν να αξιοποιήσουν τις προσκλήσεις του Erasmus+ (ειδικά το CoVE ή τις συμπράξεις καινοτομίας) για να δρομολογήσουν νέα δίκτυα αριστείας στον τουρισμό. Το πρόγραμμα αυτό υποστηρίζει τη διακρατική συνεργασία και την καινοτομία στην ΕΕΚ, καθιστώντας το ιδανικό για την έναρξη πιλοτικών έργων με πρότυπο το TourX. Ωστόσο, το Erasmus+ είναι ανταγωνιστικό και βασίζεται σε έργα· οι ενδιαφερόμενοι έχουν επισημάνει ότι, ενώ ενθαρρύνει την καινοτομία, η μακροπρόθεσμη ή ευρύτερη εφαρμογή του ενδέχεται να απαιτήσει πρόσθετους πόρους.

- **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ESF+):** Μόλις δοκιμαστεί ένα μοντέλο όπως το TourX, το **ESF+** αναγνωρίζεται ως ένα από τα καταλληλότερα προγράμματα για τη χρηματοδότηση της ευρύτερης εφαρμογής και θεσμοθέτησης. Το ESF+ μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη ικανοτήτων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων των προγραμμάτων σπουδών, της κατάρτισης εκπαιδευτών και των επενδύσεων σε εξοπλισμό ή υποδομές για την ΕΕΚ. Μια πολιτική σύσταση που προκύπτει από το TourX είναι η δημιουργία ειδικών γραμμών χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ESF+ για τη σύσταση ή τη λειτουργία περιφερειακών εταιρικών σχέσεων δεξιοτήτων στον τουρισμό. Αξιοποιώντας το ESF+, τα κράτη μέλη ή οι περιφέρειες μπορούν να ενσωματώσουν δραστηριότητες τύπου TourX στα κύρια χρηματοδοτούμενα προγράμματά τους – για παράδειγμα, χρηματοδοτώντας τα υφιστάμενα Hospitality Labs ή τα περιφερειακά παρατηρητήρια δεξιοτήτων ως μέρος των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων.
- **Interreg (Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία):** Για διασυνοριακές περιφέρειες ή πολυεθνικές τουριστικές πρωτοβουλίες, τα προγράμματα **Interreg** (στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης) προσφέρουν χρηματοδότηση για την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας. Καθώς η προσέγγιση του TourX είναι συνεργατική και διακρατική από τη φύση της, το Interreg θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την αναπαραγωγή του μοντέλου σε γειτονικές περιφέρειες που μοιράζονται τουριστικές αγορές ή προκλήσεις. Για παράδειγμα, περιφέρειες σε διαφορετικές χώρες γύρω από την ίδια θαλάσσια λεκάνη ή οροσειρά θα μπορούσαν να δημιουργήσουν από κοινού ένα δίκτυο Hospitality Labs. Η αξιολόγηση του TourX υποδηλώνει ότι η υποστήριξη του Interreg θα ήταν πολύτιμη μόλις οι περιφερειακές συνεργασίες είναι έτοιμες για διασυνοριακή συνεργασία. Ο μηχανισμός αυτός διασφαλίζει τη μεταφορά γνώσης και τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ των χωρών, ενισχύοντας το συνολικό ευρωπαϊκό οικοσύστημα δεξιοτήτων στον τομέα του τουρισμού.
- **Περιφερειακή και εθνική χρηματοδότηση:** Εκτός από τα προγράμματα της ΕΕ, μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο και τα **εθνικά ή περιφερειακά ταμεία ανάπτυξης**. Οι κυβερνήσεις μπορούν να διαθέσουν μέρος των προϋπολογισμών τους (ή να χρησιμοποιήσουν διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ όπως το ΕΤΠΑ) για να επενδύσουν σε κέντρα αριστείας ΕΕΚ, ψηφιακές πλατφόρμες ή προγράμματα κατάρτισης για τον τουρισμό. Για παράδειγμα, μια περιφερειακή αρχή θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει ένα τοπικό Παρατηρητήριο Δεξιοτήτων στον Τουρισμό ή να χορηγήσει επιχορηγήσεις σε κολλέγια ΕΕΚ για την υιοθέτηση των στοιχείων του TourX Toolbox. Ορισμένες περιφέρειες ενδέχεται να

ενσωματώσουν δραστηριότητες παρακολούθησης του TourX στις **Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσής** τους και να χρησιμοποιήσουν περιφερειακά ταμεία καινοτομίας για να διατηρήσουν τη δυναμική. Επιπλέον, οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (π.χ. συγχρηματοδότηση κέντρων κατάρτισης από τη βιομηχανία) μπορούν να ενισχύσουν τον αντίκτυπο· οι τουριστικές επιχειρήσεις ενδέχεται να συνεισφέρουν πόρους εάν διαπιστώσουν άμεσα οφέλη στην ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού.

- **Άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ:** Πέρα από τα κύρια ταμεία που αναφέρθηκαν, υπάρχουν και άλλες πιθανές πηγές, όπως **οι επιχορηγήσεις κινητικότητας Erasmus+** (για τη στήριξη της ανταλλαγής προσωπικού και φοιτητών στο πλαίσιο των προσπαθειών διεθνοποίησης), **το Erasmus για Νέους Επιχειρηματίες** (για την επιχειρηματικότητα στον τουρισμό) ή ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** στα σχέδια ανάκαμψης των χωρών (ορισμένα από τα οποία περιλαμβάνουν μέτρα κατάρτισης σε ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες). Επιπλέον, προγράμματα όπως **τα Erasmus+ Forward-Looking Projects** και **το Blueprint for Sectoral Cooperation on Skills** έχουν χρησιμοποιηθεί σε συναφείς τομείς για την ανάπτυξη νέου εκπαιδευτικού περιεχομένου και συνεργασιών, και θα μπορούσαν να αποτελέσουν δρόμους για την περαιτέρω επέκταση των αποτελεσμάτων του TourX. Η ευθυγράμμιση της αναπαραγωγής του TourX με τέτοιες ευκαιρίες χρηματοδότησης θα αυξήσει τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα.

Κατά τον σχεδιασμό της αναπαραγωγής, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας συνδυασμός αυτών των μηχανισμών χρηματοδότησης. Για παράδειγμα, μια περιοχή θα μπορούσε να ξεκινήσει με ένα μικρό έργο Erasmus+ για να σχεδιάσει το Tourism CoVE της, στη συνέχεια να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από το ESF+ για την επέκταση των προγραμμάτων κατάρτισης και να χρησιμοποιήσει το Interreg για να συνεργαστεί με γειτονικές περιοχές για την ανταλλαγή γνώσεων. Με **την προληπτική αντιστοίχιση των πηγών χρηματοδότησης με συγκεκριμένες ανάγκες** (υποδομές, ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, κατάρτιση προσωπικού κ.λπ.), οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να δημιουργήσουν ένα ισχυρό χρηματοοικονομικό σχέδιο για τη διατήρηση και την επέκταση του μοντέλου TourX. Σημειώνεται ότι οι εταίροι του TourX έχουν υποστηρίξει την απλοποίηση των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων και την παροχή στοχευμένων επιχορηγήσεων για πρωτοβουλίες ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού, γεγονός που υποδηλώνει την ανάγκη οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να διασφαλίσουν ότι αυτές οι πηγές χρηματοδότησης είναι προσβάσιμες στους παρόχους ΕΕΚ και στις ΜμΕ.

8.4 Ευθυγράμμιση με τα πλαίσια και τις προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ

Η προσέγγιση του TourX ευθυγραμμίζεται στενά με διάφορες σημαντικές πρωτοβουλίες της ΕΕ, ενισχύοντας τη συνάφειά της και διευκολύνοντας την αναπαραγωγικότητά της σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτή η ευθυγράμμιση διασφαλίζει ότι η επέκταση του TourX θα συμβάλει στην επίτευξη ευρύτερων ευρωπαϊκών στόχων:

- **Σύμφωνο για τις Δεξιότητες (Οικοσύστημα Τουρισμού):** Το TourX ενσαρκώνει το πνεύμα συνεργασίας και πολυμερούς συμμετοχής του *Συμφώνου της ΕΕ για τις Δεξιότητες*. Πράγματι, το έργο έχει προωθηθεί σε συνεργασία με τη Μεγάλη Εταιρική Σχέση για τις Δεξιότητες στον Τουρισμό του Συμφώνου, δημιουργώντας δίκτυα με εκατοντάδες οργανισμούς για τη διάδοση της προσέγγισης του TourX. Το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες στον τουρισμό στοχεύει στην αναβάθμιση ή την επανεκπαίδευση του 60% του εργατικού δυναμικού του τουρισμού κάθε χρόνο έως το 2030, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις όπως η εποχικότητα και τα κενά δεξιοτήτων στον τομέα. Το TourX συμβάλλει άμεσα σε αυτόν τον στόχο δημιουργώντας δομές (όπως περιφερειακές συνεργασίες δεξιοτήτων και προγράμματα κατάρτισης) που διευκολύνουν τη συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων. Με την αναπαραγωγή του TourX, άλλες περιφέρειες θα ενισχύσουν τη δέσμευσή τους στους στόχους του Συμφώνου – προωθώντας τη συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και αυξάνοντας σημαντικά την παροχή κατάρτισης στον τουρισμό. Ουσιαστικά, το TourX λειτουργεί ως πρακτική εφαρμογή των αρχών του Συμφώνου, μετατρέποντας τις δεσμεύσεις υψηλού επιπέδου σε δράσεις στο πεδίο.
- **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και Στόχοι Βιωσιμότητας:** Ακρογωνιαίος λίθος του TourX είναι η ενσωμάτωση πρακτικών βιώσιμου τουρισμού στην ΕΕΚ – κάτι που συνάδει με την έμφαση της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ σε πιο πράσινες βιομηχανίες και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Οι επικαιροποιήσεις του προγράμματος σπουδών του TourX (π.χ. ενότητες σχετικά με την ενεργειακή απόδοση, την κυκλική οικονομία στον τουρισμό, τον οικοτουρισμό) συνάδουν με το όραμα της Πράσινης Συμφωνίας για τη συμβολή όλων των τομέων στην κλιματική ουδετερότητα. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και οι σχετικές δεσμεύσεις για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG) υπογραμμίζουν την ανάγκη για εργατικό δυναμικό με δεξιότητες στις πράσινες πρακτικές και την αποδοτική χρήση των πόρων. Εξοπλίζοντας τους μαθητές με πράσινες δεξιότητες και προωθώντας βιώσιμες πρακτικές στον τομέα της φιλοξενίας (όπως παρατηρείται στα πιλοτικά προγράμματα), το TourX συμβάλλει στην προώθηση αυτών των στόχων. Η αναπαραγωγή του TourX θα σημαίνει ότι περισσότεροι εργαζόμενοι στον τουρισμό θα είναι σε θέση να

εφαρμόζουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές – από τη μείωση των αποβλήτων στα ξενοδοχεία έως την καθοδήγηση των τουριστών σε βιώσιμη συμπεριφορά – ωθώντας έτσι το οικοσύστημα του τουρισμού προς τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας. Επιπλέον, η έμφαση στη βιωσιμότητα στο TourX συνάδει επίσης με τις αξίες των νεότερων γενεών, υποστηρίζοντας έΜμΕσα την Πράσινη Συμφωνία μέσω της προσέλκυσης νέων ταλέντων σε έναν πιο πράσινο τουριστικό τομέα.

- **Διαδρομή μετάβασης για τον τουρισμό:** Η Διαδρομή μετάβασης για τον τουρισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (που δημοσιεύθηκε το 2022) σκιαγραφεί έναν οδικό χάρτη **27 τομέων δράσης** για να καταστεί ο τουριστικός τομέας πιο πράσινος, ψηφιακός και ανθεκτικός. Η προσέγγιση του TourX συμπληρώνει σε μεγάλο βαθμό αυτή τη διαδρομή. Για παράδειγμα, η Διαδρομή Μετάβασης απαιτεί πιο κυκλικές και φιλικές προς το περιβάλλον υπηρεσίες, ενισχυμένη ανταλλαγή δεδομένων και βελτιωμένη προσβασιμότητα στον τουρισμό – τομείς στους οποίους το TourX ανταποκρίνεται μέσω της κατάρτισης στη βιωσιμότητα, των εργαλείων Skills Intelligence και της εστίασής του στην ενσωμάτωση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Ενισχύοντας τη βάση δεξιοτήτων, το TourX υποστηρίζει έΜμΕσα πολλά μέτρα της διαδρομής: ένα εργατικό δυναμικό εξοικειωμένο με τα ψηφιακά εργαλεία θα επιτρέψει καινοτόμες και προσβάσιμες τουριστικές υπηρεσίες, ενώ ένα εργατικό δυναμικό καταρτισμένο στη βιωσιμότητα θα προωθήσει πρακτικές κυκλικής οικονομίας στον τομέα. Επιπλέον, η Διαδρομή Μετάβασης δίνει έμφαση στη συν-δημιουργία και τις δεσμεύσεις των ενδιαφερομένων μερών. Το TourX αποτελεί μια εκδήλωση της συν-δημιουργίας των ενδιαφερομένων μερών στην ΕΕΚ, καθώς αναπτύχθηκε μέσω εκτεταμένων διαβουλεύσεων και συνεργασιών σε κάθε περιοχή. Καθώς οι περιοχές αναπαράγουν το TourX, εφαρμόζουν αποτελεσματικά τμήματα της Διαδρομής Μετάβασης – ιδίως τις πτυχές ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου που είναι κρίσιμες για μια επιτυχημένη μετάβαση.

Η επέκταση του μοντέλου TourX στην Ευρώπη θα **ενισχύσει τα πολιτικά πλαίσια της ΕΕ**. Η ευθυγράμμιση του έργου με το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες εξασφαλίζει ότι οι προσπάθειες αναπαραγωγής του μοντέλου θα έχουν πολιτική υποστήριξη και αποδοχή από την κοινότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένου ότι συμβάλλουν σε έναν βασικό στόχο για την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού. Η ευθυγράμμιση του με την Πράσινη Συμφωνία εγγυάται ότι τα προγράμματα κατάρτισης που θα αναπαραχθούν θα υποστηρίξουν τους περιβαλλοντικούς στόχους της Ευρώπης, καθιστώντας τον τουριστικό τομέα πιο βιώσιμο. Τέλος, η ευθυγράμμισή του με τη Διαδρομή Μετάβασης για τον Τουρισμό σημαίνει ότι το TourX μπορεί να αποτελέσει όχημα για την επίτευξη πολλών από τις στρατηγικές αλλαγές που έχουν οραματιστεί για το μέλλον του κλάδου.

Αυτή η συνέργεια με τα πλαίσια της ΕΕ όχι μόνο προσδίδει αξιοπιστία στην προσέγγιση του TourX,

αλλά ανοίγει επίσης τις πόρτες για πολιτική υποστήριξη και χρηματοδότηση. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη σε άλλα κράτη μέλη μπορούν να είναι σίγουροι ότι, υιοθετώντας τις στρατηγικές «διδαγμάτων και αναπαραγωγιμότητας» του TourX, δεν εργάζονται μεμονωμένα, αλλά αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου ευρωπαϊκού κινήματος προς έναν **πιο πράσινο, πιο ψηφιακό και πιο ανθεκτικό τουριστικό τομέα**. Αυτή η συνοχή με τις προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ θα διευκολύνει την υιοθέτηση των συστάσεων του TourX σε διάφορες χώρες, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και τον αντίκτυπο της κληρονομιάς του έργου.

9. Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι συστάσεις πολιτικής βασίζονται σε πραγματικές ανάγκες, και όπως αναφέρεται στο σημείο 5. Μεθοδολογία, η κοινοπραξία TOUR-X πραγματοποίησε μια σειρά διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε πολλές χώρες και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι κύριοι στόχοι αυτής της διαδικασίας ήταν η συλλογή ανατροφοδότησης από βασικά ενδιαφερόμενα μέρη του τουρισμού και της ΕΕΚ, η επικύρωση των προκαταρκτικών ευρημάτων και η ενσωμάτωση διαφορετικών προοπτικών στις συστάσεις. Χρησιμοποιήθηκε ένας συνδυασμός μεθόδων – συμπεριλαμβανομένων διαδικτυακών ερευνών, ημιδομημένων συναντήσεων/εργαστηρίων (συχνά μέσω των περιφερειακών «Τριγώνων Γνώσης» του έργου) και ειδικών εκδηλώσεων για τα ενδιαφερόμενα μέρη – προκειμένου να εμπλακούν οι συμμετέχοντες σε έναν ανοιχτό διάλογο. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε στο έργο να εμπλέξει ενδιαφερόμενα μέρη που εκπροσωπούν το «τρίγωνο γνώσης» της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της βιομηχανίας (κυρίως των ΜμΕ του τουρισμού) και των δημόσιων αρχών σε κάθε περιοχή-στόχο. Όλες οι ατομικές εισροές αντιμετωπίστηκαν με εμπιστευτικότητα (με τα ονόματα των συμμετεχόντων να παραμένουν ανώνυμα στις εκθέσεις) προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ειλικρινής και ειλικρινής ανατροφοδότηση.

Στις δραστηριότητες διαβούλευσης συμμετείχε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών από τον τομέα του τουρισμού και της εκπαίδευσης. Σε κάθε χώρα ή περιοχή εκπροσωπήθηκαν οι ακόλουθες ομάδες:

- **Πάροχοι και ιδρύματα ΕΕΚ:** π.χ. κολέγια τουρισμού, κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης και πανεπιστήμια που προσφέρουν προγράμματα τουρισμού.
- **Εκπρόσωποι της βιομηχανίας (ΜμΕ και ενώσεις):** π.χ. μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις τουρισμού/φιλοξενίας, επιχειρηματικές ενώσεις και εμπορικά επιμελητήρια που εκπροσωπούν εργοδότες του τουρισμού.
- **Φορείς χάραξης πολιτικής:** π.χ. οργανισμοί περιφερειακής ανάπτυξης, δημοτικές ή περιφερειακές κυβερνητικές υπηρεσίες και εθνικοί φορείς πιστοποίησης που ασχολούνται με την πολιτική στον τομέα του τουρισμού ή της εκπαίδευσης.
- **Σε επίπεδο ΕΕ:** η διαδικασία διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη περιελάμβανε μια ποικιλόμορφη ομάδα εκπροσώπων τόσο από τον τομέα της εκπαίδευσης όσο και από τον επιχειρηματικό τομέα. Από τη μία πλευρά, οι πάροχοι ΕΕΚ, τα κέντρα κατάρτισης και οι συντονιστές των ευρωπαϊκών εταιρικών σχέσεων δεξιοτήτων συνέβαλαν με θεσμικές προοπτικές σχετικά με τον σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών, την κινητικότητα, την

πρόσβαση στη χρηματοδότηση και τη διασυννοριακή συνεργασία. Από την άλλη, μικρές και μεσαίες τουριστικές επιχειρήσεις, διευθυντές καινοτομίας και σύμβουλοι επιχειρηματικής υποστήριξης προσέφεραν πληροφορίες σχετικά με τις λειτουργικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ΜμΕ σε τομείς όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις βιωσιμότητας και η ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού. Αρκετοί συμμετέχοντες κατείχαν επίσης συμβουλευτικούς ή ηγετικούς ρόλους σε πλατφόρμες σε επίπεδο ΕΕ, εμπορικά επιμελητήρια ή φορείς χάραξης πολιτικής συγκεκριμένων τομέων, διασφαλίζοντας ότι η διαβούλευση αντανάκλασε τόσο την εμπειρία της βάσης όσο και τις στρατηγικές απόψεις πολιτικής.

Αυτή η πολύπλευρη συμμετοχή εξασφάλισε ότι οι φωνές τόσο της πλευράς της προσφοράς (πάροχοι εκπαίδευσης/κατάρτισης) όσο και της πλευράς της ζήτησης (εργοδότες του κλάδου), καθώς και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, ακούστηκαν κατά τη διαμόρφωση των συστάσεων.

Ο πίνακας 1 παρακάτω παρέχει μια επισκόπηση της μεθοδολογίας διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη και της εμβέλειας σε κάθε χώρα/περιοχή-στόχο. Παραθέτει τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν και τους κύριους τύπους ενδιαφερομένων μερών που ερωτήθηκαν σε κάθε περίπτωση. Καλύπτει το Τρίγωνο Γνώσης TOURX (Ιταλία, Ελλάδα, Γερμανία, Ισπανία), μια διεθνή χώρα-εταίρο (Κίνα) και το επίπεδο της ΕΕ (πανευρωπαϊκά ενδιαφερόμενα μέρη).

Χώρα	Μεθοδολογία διαβούλευσης	Κύριοι ενδιαφερόμενοι που ερωτήθηκαν
Ελλάδα	Εθνικό εργαστήριο «Τρίγωνο Γνώσης»· στοιχεία από διαδικτυακή έρευνα των ενδιαφερομένων μερών	Φορείς ΕΕΚ· ενώσεις και επιμελητήρια ΜμΕ/επιχειρήσεων· περιφερειακές δημόσιες αρχές
Γερμανία	Περιφερειακές συναντήσεις ενδιαφερομένων (Τρίγωνο Γνώσης του Βρανδεμβούργου)· ομάδα εστίασης με τοπικές τουριστικές ενώσεις	Φορείς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης· ενώσεις του τουριστικού κλάδου· εκπρόσωποι τοπικών/περιφερειακών αρχών
Ισπανία	Περιφερειακό εργαστήριο στις Καναρίους Νήσους (ομάδα της Φουερτεβεντούρα)· διαβούλευση μέσω έρευνας παρακολούθησης	Ιδρύματα ΕΕΚ· ένωση ΜμΕ του τουρισμού· τοπικές δημοτικές αρχές
Ιταλία	Εργαστήρια «Τριγώνου Γνώσης» του Βένετο· συναντήσεις συμμετοχικού	Ιδρύματα ΕΕΚ· ΜμΕ· περιφερειακοί τουριστικοί φορείς· οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών·

	συν-σχεδιασμού· ενσωμάτωση στην περιφερειακή στρατηγική για τον τουρισμό	περιφερειακοί φορείς χάραξης πολιτικής
Κίνα	Φόρουμ ΕΕ-Κίνας για την ΕΕΚ 2024 (Τσενγκντού) και επισκέψεις μελέτης	Επαγγελματικά κολέγια και ιδρύματα· εκπρόσωποι του κλάδου του τουρισμού και της φιλοξενίας· εκπαιδευτικές αρχές (περιφερειακές)
Επίπεδο ΕΕ	Εκδήλωση ομάδας εμπειρογνομόνων στις Βρυξέλλες και στοχευμένες συναντήσεις με ενδιαφερόμενους φορείς	Ευρωπαϊκά δίκτυα ΕΕΚ· ομοσπονδίες, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής της ΕΕ, εμπειρογνώμονες στον τομέα του τουρισμού

Πίνακας 1: Επισκόπηση των διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς ανά χώρα/περιοχή – μέθοδοι, κλίμακα συμμετοχής και κατηγορίες ενδιαφερόμενων φορέων.

Συνολικά, η διαδικασία διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη ήταν εκτενής και χωρίς αποκλεισμούς. Σε όλα τα στοχευόμενα πλαίσια – **Ελλάδα, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Κίνα και επίπεδο ΕΕ** – η κοινοπραξία συνεργάστηκε με πάνω από εκατό ενδιαφερόμενα μέρη συνολικά. Η διαδικασία έδωσε έμφαση στη συνεργασία και την ακρόαση: οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να μοιραστούν εμπειρίες, να επικυρώσουν τη σκοπιμότητα των προτεινόμενων μέτρων και να επισημάνουν τυχόν κενά ή πρόσθετες ανάγκες. Αυτή η προσέγγιση συνέβαλε στη δημιουργία συναίνεσης και διασφάλισε ότι οι τελικές συστάσεις πολιτικής είναι πρακτικές, σχετικές και υποστηρίζονται από όσους θα τις εφαρμόσουν ή θα επηρεαστούν από αυτές. Τα σχόλια και τα αποτελέσματα από αυτές τις διαβουλεύσεις αναλύθηκαν προσεκτικά στο πλαίσιο του έργου, δημιουργώντας μια ισχυρή βάση τεκμηρίωσης για τις συστάσεις που παρουσιάζονται σε αυτό το παραδοτέο.

Συμπερασματικά, οι διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους παρείχαν έναν κρίσιμο κύκλο ανατροφοδότησης στο έργο TOUR-X, ενισχύοντας μια φιλοσοφία από τη βάση προς την κορυφή.

10. Συμπεράσματα

Οι συστάσεις πολιτικής που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 5 του TourX προσφέρουν μια ολοκληρωμένη, προοδευτική στρατηγική για τον εκσυγχρονισμό και την ευθυγράμμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τουρισμό με τις εξελισσόμενες πραγματικότητες του τομέα. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται —συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών και πράσινων μεταβάσεων, των περιφερειακών ανισοτήτων, της έλλειψης εργατικού δυναμικού και των περιορισμών των ΜμΕ— είναι πολύπλοκες και αλληλένδετες. Ωστόσο, μέσω της συνεργασίας πολλών ενδιαφερόμενων μερών και της περιφερειακής συμμετοχής, το TourX έχει αποδείξει ότι είναι εφικτές πρακτικές, χωρίς αποκλεισμούς και συστημικές λύσεις.

Οι συστάσεις δεν είναι αφηρημένα ιδανικά, αλλά βασίζονται σε δεδομένα, διαβουλευσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και πιλοτικές δραστηριότητες σε όλες τις χώρες του Τριγώνου Γνώσης του TourX και πέραν αυτού. Η επιτυχία τους έγκειται στην προσαρμοστικότητα τους: ανταποκρίνονται τόσο στις κοινές ευρωπαϊκές προτεραιότητες όσο και στις συγκεκριμένες ανάγκες των περιφερειακών τουριστικών οικονομιών.

Κυρίως, το TourX έχει επικυρώσει το δυναμικό του μοντέλου των Κέντρων Αριστείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CoVE) στον τουρισμό, δείχνοντας ότι η καινοτομία και η αριστεία στην κατάρτιση μπορούν να προωθήσουν την ανταγωνιστικότητα, τη βιωσιμότητα και την ισότητα. Ο συνδυασμός ψηφιοποίησης, πράσινων δεξιοτήτων, διαδρομών δια βίου μάθησης και ευέλικτων μοντέλων κατάρτισης που επιδείχθηκε στα πιλοτικά προγράμματα παρέχει ένα πρότυπο για αναπαραγωγή σε άλλες περιοχές της Ευρώπης και πέραν αυτής. Προχωρώντας προς τα εμπρός, οι συστάσεις καλούν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής της ΕΕ και των κρατών μελών, τα ιδρύματα ΕΕΚ, τους φορείς του κλάδου και τις περιφερειακές αρχές να υιοθετήσουν και να επεκτείνουν τα προτεινόμενα μέτρα. Μέσω συντονισμένης δράσης, αυτοί οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να διασφαλίσουν ότι το εργατικό δυναμικό του τουρισμού είναι εξοπλισμένο όχι μόνο για τις τρέχουσες απαιτήσεις, αλλά και για τις μεταμορφώσεις του μέλλοντος.

Το TourX επιβεβαιώνει τη σημασία της ΕΕΚ στον τομέα του τουρισμού ως στρατηγικού καταλύτη για ένα πράσινο, ψηφιακό και χωρίς αποκλεισμούς μέλλον της Ευρώπης. Με την προώθηση της συνεργασίας μέσω των CoVE, την ενθάρρυνση της συμμετοχικής διακυβέρνησης και την ενσωμάτωση της κατάρτισης στα περιφερειακά συστήματα καινοτομίας, το έργο έχει προσφέρει ένα μοντέλο που είναι τόσο αναπαραγώγιμο όσο και παγκοσμίως σχετικό.

